

calului și printr-o săritură abilă evitase lovitură. Lungile curele de piele fură trase repede îndărăt, cu o abilitate și o siguranță, care te umpleau de uimire.

Se părea că amândoi adversarii sunt de forțe egale.

De-odată, Pico crezu că a devenit stăpânul situației. El își aruncă lassul cu siguranță; dar calul său se împiedecă de o tufă de mărăcin și lovitură deviază.

Belevuente nu perdu nici o clipă.

Cu repeziciunea fulgerului, lassul său zbură prin aer, și se abătu asupra lui Pico, strângându-i cu bruscheta umerii și gâtul.

Se auzi lămurit pocnetul vestebrelor cervicale. Belevuente aruncase lassul cu atâta furie, în cât coloana vertebrală a nenorocitului său prieten, fusese sfărmată. Pico căzuse în iarbă, neînsuflit.

Intristați, alergărăm cu toții spre locul în care zăcea învinsul. Ramon alergase înaintea tuturor și se încerca să desfacă cingătoarea plină de pepite de aur a lui Rico, sub pretext că rănitul se înăbușia.

Don Belevuente, trezit din beție, sărise de pe cal, și alergase ca un nebun lângă bunul său prieten.

El se aplecă spre fața muribundului și cu ochii plini de lacrimi, îi zise:

— Pico !... «amigo» !... Iartă-mă !... iartă-mă !... Iată revolverul meu; voști să mă uciți înainte de a muri ?

— Nu, răspunse muribundul, cu vocea slabă; te ert, «amigo». Apropie-te.

Cei doi bărbați și dădură o supremă strângere de mână, și cu toate că Pico vorbea foarte încet, îl auzi spunând acelaia, care fără de voe devenise asasinul său:

— Te ert... Dar să-l uciți pe Ramon, ca pe un câine !... Dânsul ne-a dat să bem... dânsul ne-a făcut să ne batem... Voia să ne fure centurile cu aur... E un bandit... Ucide-l !...

Și Pico își dădu suflarea din urmă.

Belevuente, îl sărută plângând pe frunte; apoi se sculă, și-și șterse ochii. Foarte liniștit, veni spre Ramon, care căuta să se ascundă.

Dar Belevuente îl ajunse, se opri în fața lui scoase revolverul și apăsă trăgaciul.

Lovitura se perdu în aer... dar Ramon căzu mort !

Hangiul tăcu, ca și cum și-ar fi sfârșit povestirea.

— Nu înțeleg, exclamă eu; lovitură a fost greșită, și Ramon a căzut mort ?

— Da, răspunse Alfonso, surizând a căzut mort pentru că eu, i-am aplicat o lovitură puternică în cap.

C. Arg.

Întreprinderea nebună a comandantului Ferreira

Trebue să recunoaștem că reluarea armelor de către excomandantul de artilerie boer, Ferreira, a provocat o emoție adâncă în Africa de sud și în Anglia.

Ne bucurăm că aventura lui Ferreira s'a terminat atât de repede și fără multă vărsare de sânge, căci un nou război în Africa de sud ar fi fost foarte periculos și pentru englezi și pentru boeri și pentru indigeni.

Dar să reamintim pe scurt faptele.

În primele zile ale lunii Noembrie, o telegramă din Capetown anunță că o bandă de prădători, trecuse frontiera Africii germane de sud-vest și invadase teritoriul coloniei. În număr de vre-o două-zeci, năvălitori surprinseseră un post de poliție situat lângă Upington, omorând doi geandarmi și rănind mai mulți soldați. Plecând, luară cu dînșii puști și munițiuni.

Fără să peară un singur moment autoritățile din Cap luară măsuri energice. Pe când mai multe garnizoane își grăbiau mobilizarea, în vederea unei răsturnări generale, inspectorul de poliție White plecă cu un tren special în spre Priestka, având cu dînșii patruzeci de oameni, și misiunea de a intra în contact direct cu năvălitorii.

În intervalul acesta, prădătorii mai surprinseseră și un alt post, punând din nou mâna pe mai multe puști, și pe o cantitate oarecare de muniții și alimente.

În curând, spionii indigeni veiră să aducă administrației, informații sigure. Identitatea lui Ferreira fu stabilită. După ce luptase vitejește în tot timpul războiului, ex-comandantul de artilerie, refuzând a depune jurământul cerut de Anglia, emigră împreună cu alți iredentiști, în colonia germană limitrofă.

Acolo, el fu atașat la serviciul de transport, și mai târziu, îndeplini și alte funcțiuni, semi-oficiale. Dar în tot timpul acesta, el nu perdu de loc speranța de a intra din nou în patria sa, ca triumfător, ca cuceritor.

Speranță nebună !... Când judecă momentul oportun sosit, el trimise emisari cari să sondeze șefii boeri.

Primirea ce se făcu acestor emisari fu foarte rece, și Ferreira ar fi trebuit să rămâne descurajat. Dar bietul om era acum sclavul împrejurărilor pe care el însuși le provocase. Autoritățile germane, temându-se de o re-care complicații internaționale, îl siliră să evacueze colonia.

Atunci Ferreira ridică cu curaj stindardul revoltei, cu speranța nebună că toți Boerii din Africa australă aveau să îl aclame ca un salvator.

Se știe care a fost rezultatul acestei încercări temerare: Ferreira și cea mai

mare parte a oamenilor săi, înconjurați de forțe superioare, au fost făcuți prizonieri.

Mai puțin singeroasă și mai puțin importantă de cât revolta zulușilor, întreprinderea nebună a lui Ferreira a trecut aproape neobservată de marea mulțime a lumii civilizate.

Să mai adăugăm că regiunea aleasă de către Ferreira, era foarte potrivită pentru o răscoală și pentru un război de hărțuială.

Regiunea aceasta este abia cunoscută. Ea nu numără ca locuitori de rasă albă de cât niște fermieri de origine olandeză, cari au cea mai mare antipatie pentru englezi.

Înainte de marele război, fermierii aceștia se revoltaseră în mai multe rânduri.

Ei nu scapă nici un prilej pentru a-și arăta iredentismul, și se știe cu siguranță că în timpul din urmă și-au procurat arme perfecționate de la negustorii germani de la frontieră.

Orașelul Upington este situat la confluența Orangelui cu Zak. După ultimul recensământ, el numără abia vre-o mie de locuitori. Împrejurimile sale sunt foarte productive.

Priestka este un oraș tot așa de mic ca și Upington. Distanța dintre aceste două orașele este străbătută mereu de bande de Bushmen, negri pitici, cari nici o dată nu s'au supus dominației engleze.

Aceste două orașele trebuiau să devie baza operațiilor lui Ferreira. Încredințat că revolta lui avea să găsiască răsunet în inimile tuturor, Ferreira avea de gând să cuprindă îndată orașul Kuman. Posesiunea acestui oraș îi asigura deplina dominare a deșertului Kalahari, unde partizanii aveau să găsească un adăpost, în caz de insucces.

Ori-care ar fi soarta pe care justiția britanică o păstrează lui Ferreira, nu putem să nu admirăm curajul acestui om, care-și va plăti acum nebuna sa încercare cu viața sa cu o eternă închisoare.

Alexandru.

O vânătoare de zimbri în Africa

Zimbrul din centrul Africii este cunoscut sub numele de «Zimbru de Cap». Primii exploratori i-au dat numele acesta și de atunci l'a păstrat mereu, cu toate că de multă vreme reprezentanții rasei zimbrului au părăsit colonia Capului și teritoriile sale.

Zimbrii au fugit din fața civilizației, care pentru ei se rezumă în armele perfecționate ale abilei. Zimbrul din Cap mai există însă în multe părți ale Africii, mai ales pe acolo unde condițiile climatice sunt mai potrivite cu existența sa.

Un zimbbru superb se apropie în fugă

Zimbrul se împacă cu temperatura ridicată, dar în calitatea sa de erbivor și de mare mâncăcios, are nevoie de o cantitate considerabilă de erburi, pe care o găsește numai în câmpiile mai joase. În câmpiile africane iarba este uneori mai înaltă de cât talia unui om. Zimbrii ascunși în mijlocul acestei vegetații bogate, sunt mult mai îndrăzneți de cât frații lor de prin celelalte părți ale lumii.

Vânătorii cari se aventurează în urmărirea lor, își primejdiesc de multe ori viața. Zimbrul se bucură de o forță și de o agilitate cari îl fac foarte temut; leul însuși dă îndărăt din fața lui, și când se întâmplă uneori să-l atace, lupta rămâne aproape întotdeauna îndoișă.

Principalul caracter diferențial dintre zimbrul de Cap și celelalte specii, îl formează coarnele.

Coarnele zimbrului de Cap sunt foarte largi, foarte distanțate la baza lor, și cu cât se ridică în sus, se apropie; capetele sunt foarte ascuțite, formând o adevărată armă de apărare.

Animalul are o cerbice enormă; corpul îi este acoperit de un păr negru-roșietic; aleargă tot așa de repede ca un cal în galop. Caracterul său este foarte însociabil; nici o dată n'a putut fi domesticit.

Își poartă capul plecat, fruntea îndărăt și coarnele amenințătoare. Ochiul este înfundat în orbite, fapt care contribuie să

dea animalului o fizionomie și mai sinistă, o expresiune și mai mare de sălbătăcie și perfidie.

Vânătorii cari ne povestesc incidentul de mai la vale, ne asigură că zimbrul nu se desparte de cât cu mare greutate de dușmanul pe care l'a ucis. El se întoarce de mai multe ori, și după ce a străpuns corpul victimei cu coarnele, îl calcă bine în picioare și îl zdrobește cu genunchii.

După cum vedeți, zimbrul se bucură de un foarte prost renume; cu toate acestea numărul indivizilor scade din zi în zi, mai ales în centrul Africei.

Înarmați cu carabine și cu proiectile perfecționate, vânătorii înfruntă primejdia numai pentru plăcerea de a ucide un animal așa de frumos.

Ilustrația noastră reprezintă scena petrecută între un zimbbru și un vânător, care era aproape să-și piardă viața în încercare. Era un german și vâna într-o câmpie cu erburi înalte. Abătuse un zimbbru în modul cel mai fericit; abia își încărcase arma, când un zgomet îl făcu să întoarcă capul. Un zimbbru superb înainta în fugă spre dânsul; germanul își descărcă arma fără să mai ochiască. În clipa următoare se simți ridicat cu violență în aer și aruncat la o distanță mare. După aceea fu din nou ridicat, străpuns cu coarnele, călcat în picioare.

Spre norocul lui, glonte carabinei

pătrunsesse pieptul animalului și fiorosul zimbbru nu mai avu putere să lupte multă vreme; se rostogoli și el alături de victima sa.

Negrii cari întovărășeau pe german și cari în momentul primejdiei nu știuseră pe unde să fugă mai repede, reveniră acum când văzură că zimbrul era mort.

Germanul fu transportat într'un stabiliment al albilor, unde după multe sforțări fu readus la viață.

Didi.

Impresiuni din Constantinopol

De câte-va zile ninge — nimic curios pentru unul din România — totuși pentru cei de aci, zăpada prezintă multă curiositate.

Mai întâi că oamenii nu sunt preparați întru nimic pentru o iarnă propriu zisă.

Viscolul din zilele trecute l'a surprins cu galoși, căci șoșonii sunt o raritate. Cei mai mulți în pardesiuri iar pe d-ne în «tailleur» sau cel mult în paletouri nevătuite și neimblănite.

Frigul predomină mai prin toate casele, începând de la bogat până la sărac.

Cauza e pe de o parte construcția slabă a clădirilor, pe de alta încălzitul prost, din cauza mangalelor, cari sunt

prea răspândite. Orî-ce familie indigenă trebuie să prenumere printre obiectele de lux și acest zis mangal, care, de altminteri se prezintă prea frumos la vedere — tot de ramă, având unele o înălțime de un metru — el se așează în mijlocul camerei. Streinii nu pot să se obișnuiască cu acest fel de încălzire; prin casele lor se văd sobe de teracotă sau de fier.

Foarte răspândite sunt însă și lămpile cu gaz. Sunt practice întru cât privește că se pot transporta cu ușurință dintr-o cameră în alta.

Casele cele mai de elită fac uz de ele, nu dau însă căldură de fel. Și de și tremură și le e frig la toți, totuși nici unul nu vrea să zică că-i iarnă.

Căci așa e zicătoarea «la Cospoli nu-i iarnă»!

Zăpada aci e primită cu ovații. Școalele se închid pentru câte-va zile. Se organizează partide de bulgăreală cu zăpada. Cete, cete cari sunt formate din vre-o 100 sau 200 tineri și mai mulți chiar, umblă pe străzile principale.

Se văd chiar și grupuri de familii, compuse din d-ne, d-șoare și bătrâni, cari strigă, fac haz, aruncând cu coloșoare de zăpadă în dreapta și în stânga, fără să țină cont de nimeni. De multe ori gluma merge până la cruzime, unii sunt isbiți așa de tare în cât cel lovit cade amețit sau îl podedește sângele.

Maî toată lumea poartă bastoane pentru a se sprijini. D-nele și d-șoarele își învâlesc capetele în gajuri de diferite culori, ceea ce le dă un aspect din cele mai fermecătoare. Zăpada nu se obișnuiește să se ridice de pe strade; care vrea își curăță trotuarul, care nu, o lasă să-i fie cald lângă zid.

Transporturile sunt foarte dificile în ast fel de timpuri, de săniî n'au idee pe aci. Tramvaiul s'a întrerupt și-s' va relua cursa când D-zeu va bine-voi să trimită soarele la Constantinopol.

Căiniî își mențin vechile domiciliuri, dorm pe zăpadă. Caritatea publică îi hrănește ca și mai înainte, ba unele uși văd că se deschid și-i invită la o supă preparată pentru ei.

Catârîi nu pot însă să se obișnuiască cu sezonul de iarnă. Mire parte din ei mor, sunt animale plâpânde, învățate la căldură.

De alt-fel aceeași mișcare predomină aci, însoțită de mai mare animație și o mai vădită veselie. Căci cu venirea zăpezii li se dă prilej Constantinopolenilor de a se revedea, de a se întâlni, fie în grădina «Tanim» fie pe «Grande Rue de Pera», strada cea mai principală de aci. Cam ast-fel este iarna la Constantinopol.

Virginia Rădulescu

dênsa, și că închisese ușa pe dinăuntru, cu zăvorul.

Max înălță din umeri și începu să ridă.

— Sidonia spunea adevărul.. Numai că dînsa hîbar n'avea că în timpul concediului d-tale domnul Ludovic își fabricase o a doua chee, într'un atelier de la Aix.

— Pentru ce, numai de cât fiul meu, și nu chiar eu?

— Pentru că dînsul putea foarte ușor să spue că-s' perduse cheia de la o cameră, de la un birou... În cazul unei anchete, faptul acesta ar fi trecut neobservat.

D-na Boroy își plecă capul.

Pentru acei cari nu sunt deprinși cu deducțiile logice, vederea clară a romancierului ar putea să treacă drept cine știe ce dar natural. În realitate însă, lucrul era destul de ușor, pentru oricine ar fi voit să-s' dea osteneala de a cugeta.

Tocmai puterea aceasta de deducție, este darul principal al unui scriitor. Fără dînsa, nici o dată nu s'ar putea scrie o operă de valoare.

«Așa dar, continuă Max, ai deschis uși...»

Cele două doamne erau gata. Ele se îmbrăcaseră cu hainele pe care le-ai adus d-ta. Nu știu cum era costumul pe care l'a îmbrăcat d-ra Mona; știu însă că d-na ducea era îmbrăcată într'un costum bărbătesc, și că purta în picioare niște pantofi de tetru.

Supraveghetoarea nu-s' putu opri o exclamație de uimire.

Prefăcându-se că nu-i observă emoția, tînărul continuă:

— Cele două doamne nu luă cu ele de cât un mic geamantan, în care își puseseră obiectele de valoare... V'ați coborît toate trei... Când ați ajuns jos, ați îmbrăcat fie-care câte o pereche de pantofi, din aceia care servesc personalului în zilele de ploae.

— Ah! ce idee!.. bolborosi d-na Baroy, care se încerca încă să mai lupte.

— O idee foarte bună, d-na mea...

— Oh!.. bună...

— Fără îndoială.. Aleia furnisurilor a fost măturată, ca în fie-care seară....

Dar negustorii vin foarte de vreme dimineața.

Urmele papucilor, amestecate cu urmele boturilor, puteau trece foarte lesne neobservate... În modul acesta au plecat fugarele. De cea-l'altă parte a drumului, așteptau fiul d-tale, în trăsură. Cele două doamne s'au urcat și ți-au dat d-tale pantofii. Numai că ducea a făcut o mișcare prea repede, și a pierdut echilibrul, și a atins pămîntul cu un picior.

— Ah!.. așa dar d-ta eraî acolo?... bolborosi d-na Baroy, înlemnită.

Acest ultim amănunt i se părea bunei supraveghetoare mai extraordinară de cât tot ceea ce-i spusese romancierul până atunci.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

— Spuneți-mi-le și mie!

— Eu m'am putut convinge că rochile pe cari le urmărește d. agent, zac sub tornă de cenușe în soba din camera d-nei ducesee...

— Era cenușa unor hărți...

— Oh, doamnă, văd bine că ai fost prudentă... Ai avut grije să arzi în urmă un pachet întreg de jurnale... Inspectorul de poliție a putut să se lase a fi înșelat. Dar eu m'am plecat mai mult.

Și cum d-na Baroy rămăsese mută, dînsul continuă:

— Precum vedeți, d-nă, vă pot satisface dorința... Vă voi povesti afacerea pînă în cele mai mici ale ei amănunte.

Satisfăcut de efectul pe care vorbele sale îl produsese asupra d-nei Baroy, romancierul continuă cu oare-care ironie:

— Pe la orele nouă seara, d-ta ai deschis ușa de sus... ușa cea condamnată...

— Dar d-ta ești diavolul în persoană!.. murmură supraveghetoarea, dezolată.

— Eu am aprins un chibrit și a n putut observa cu ușurință că ușa aceea fusese deschisă de curînd... Te rog să nu mă mai întrerupți.. După aceea ai vărsat

câte-va picături de opium în paharul Sidoniei.

— Oh!..

— Lucrul acesta nu este de loc uimitor... Dacă Sidonia ar fi fost deșteaptă, ar fi putut să observe trecerea celor două pensionare... Prin urmare, trebuie numai de cât ca ea să fie adormită... După aceea, te ai urcat liniștit în camera d-tale; ai stat acolo pînă pe la orele un-spre-zece.

— Pentru ce, numai de cât ora aceasta?..

— Așa s'a întimplat. Îți voi spune îndată pentru ce..; dar, te rog să nu mă mai întrerupți...

— Bine...; te ascult.

— Pe la orele un-spre-zece, ai eșit deci din camera d-tale. Sidonia dormea ca un buștean.

Te-ai îndreptat spre camera d-nei de la Roche Sonaille și ai deschis ușa.

— Cum puteam eu să deschid ușa aceasta?

— Aveai o chee.

— Nici de cum. Ai auzit-o și d-ta pe Sidonia spunând că cheile erau la

Dănsul o liniști cu un suris.

— Am regăsit urma pe pământul moale; dar am distrus-o îndată.

— D-ta ai...?

— Am distrus-o... Era inutil s-o mai observe și alții, nu-i așa?

D-na Baroy nu mai căută să nege.

— Dar, nu pot înțelege, murmură dânsa... Cum se face că în fața poliștului ai păstrat cea mai completă tăcere?

— Îți voi spune îndată... După ce trăsură s'a perdut în depărtare, te-ai reîntors în camera d-tale. Bine înțeles că ai avut grijă să faci așa, în cât nimeni să nu observe că în timpul nopții ai făcut o mică preumblare... Ușa a rămas «condamnată» ca și mai înainte.

Supraveghetoarea făcu un semn afirmativ cu capul.

— Nu erai de loc grăbită, și ți-ai putut îngădui luxul să te oprești puțin în camera ducesei... Atunci au fost arse rochiile pacientelor, și ai avut înțelepciunea să arzi în urma lor un pachet de jurnale... În timpul acesta Sidonia dormea adânc... Biafa femeie nici nu s'a deșteptat până când n'ai venit d-ta să-i bați în ușă. Și d-ta ai întârziat anume, pentru ca să-ți poată observa mișcările și cele-lalte camarade.... Voiai să fii bine pregătită pentru cazul unei anchete.

D-na Baroy își plecă capul în tăcere, resemnată; apoi, de-o dată, se hotărî:

— Ar fi absurd să mai mint, zise dânsa... Lucrurile s'au petrecut așa cum ai spus d-ta... Sunt în mâinele d-tale și voi face tot ce vei voi... Ordonă!...

— Eu nu doresc de cât un singur lucru.

— Anume?

— Să aflu ceea-ce nu știu încă... Voesc să știu încotro s'au îndreptat cele două fugare.

— Dar nici eu nu știu lucrul acesta, se încercă să spue buna femeie.

Dar romancierul o întrerupse:

— Înainte de a-mi răspunde, zise dânsul, lasă-mă să-ți povestesc de ce considerații împins am venit aici..

Lasă-mă să-ți spun din ce pricină m'am amestecat și eu într-o aventură, care, în cele din urmă, nu mă privește nici de cum.

Și pe scurt romancierul îi povesti toată întâmplarea: cum citise jurnalul în care erau învâlte florile, cum luase hotărârea de a lămuri misterul acela și de a veni în ajutorul celor două femei, pe care le ghicea victime.

Dânsa asculta, plină de uimire și de admirație.

Când tânărul ajunse cu povestirea la vizita pe care o făcuse în vila Loursinade, și la apariția «Măștilor galbene», dânsa se îngălbeni de moarte.

Romancierul sfârși ast fel:

— Precum vezi, avem în fața noastră două femei slabe, lipsite de orî-ce ajutor, și înconjurate de dușmani puter-

nici... D-ra Violeta și cu mine, ne-am hotărât să le luăm sub protecția noastră și să le scăpăm din încurcătură... Pentru a putea ajunge însă la vre-un rezultat m'î repet întrebarea de adinaori:

— Incontro și-au îndreptat pașii cele două fugare?

Tânărul cuprinsese mâinele buneî femeî între mâinele sale.

Femeile, orî de câte orî nu este în joc vanitatea lor, au un spirit de intuiție admirabil.

D-na Baroy înțelese îndată că acela care îi vorbea era un om cinstit.

De aceea, ea murmură cu dulceață:

— Ai dreptate... Îți voi povesti tot ce știu.

«Sărmanele doamne, au mare nevoie de ajutor, pentru că una dintre ele este în adevăr nebună. Eu nu sunt bogată și n'asî putea să lupt cu niște dușmani puternici... D-ta și cu acea tînără englezăică, veți putea să le fiți de un folos real.

Și coborându-și vocea, ca și cum s'ar fi temut să n'o audă cine-va, adăogă:

— Plecând de aici, d-na Sara a voit cu orî-ce preț să treacă pe la vila Loursinade...

— Da, da, știu... ducesa urmărea un plan de multă vreme hotărât; ea spera că o vizită la vilă, va putea-o pune în măsură de a descoperi cheia teribilului mister a căruia victimă era.

«Și eu am întrerupt-o în mijlocul cercetărilor... De sigur că dânsa a crezut că sunt și eu un dușman... Sărmana femeie!... Dar cel puțin, eu am mângăierea de a fi descoperit ceva.

— Ce ai descoperit?

— Niște aparate de telegrafie fără sârmă. Dar, vă rog, continuați, d-nă Baroy.

— Fiul meu Ludovic, trebuia să le conducă la gară. Ducesa a renunțat la linia Valența-Lyon, pentru două motive. Mai întâi, linia aceasta este mult mai frecventată, și prin urmare supravegherea va fi mai mare.

— E foarte adevărat. Ducesa este o femeie cât se poate de inteligentă.

— Fără îndoială, domnule. Al doilea motiv era că linia aceasta merge în spre apus; fapt care, ar fi putut determina o criză nervoasă la d-ra Mona.

— O criză nervoasă?

— Da... Nebunia sa o atrage mereu în spre răsărit. De câte orî se preumbla prin parc, tot-d'a-una alerga pe aleele cărî aveau direcția în spre răsărit. Când voia să încerce cine-va s'o îndrepte în altă direcție, era coprinsă de niște adevărate crize nervoase.

— Curioasă manie!

— Curioasă, dar e lesne de explicat; sărmana nebună își urmează îndemnul inimii.

Max o privi cu atenție.

— Așa dar, cunoști povestea lor cu toate amănuntele?

— Da. D-na ducesa a avut încredere

în mine, și bine a făcut. Eu nu sunt instruită ca d-niș judecători, dar am simțit îndată că dânsa spunea adevărul. Eram sigură că vorbele ei nu puteau fi numai niște simple invențiuni de nebună.

— Îmi vei povesti lucrurile acestea îndată. Pentru moment sunt nerăbdător să aflu ce direcție au luat.

— S'au îndreptat în spre Grenoble. Au intenția să străbată Italia, și apoi să se întoarcă până în Bohemia.

— Pentru ce?

— Pentru a putea trece prin Stitsheim.

— Ce e Stitsheim?

— O localitate de unde doctorul Ellevioussé și-a comandat toate aparatele pentru cura sa de raze luminoase. Se pare că acolo există o fabrică perfectă.

— Cum se face că ducesa nu se adresează unor rude, unor prieteni?

— Știi bine că rudele ei au dispărut. De alt-fel, ducesa nu li s'ar fi adresat

nicî într'un caz. Nimeni nu trebuie să știe unde se află dânsa, de vreme ce, în mod legal, este declarată nebună. Am auzit-o de multe orî pe biata ducesa murmurând: «Și totuși trebuie să mergem într'acolo. Dulcea mea Mona, în nebunia ei, nu repetă în zadar: «spre răsărit, spre lumină!» Vocea aceasta e vocea unei inspirații divine, e un îndemn în spre speranță. Trebuie s'o urmărim. Trebuie să ne îndreptăm în spre răsărit, în tample-se orî-ce.»

Urmă un moment de tăcere.

Vintul trecea cu un murmur ușor printre foile arborilor. Cele două ființe, așa de deosebite una de alta, cu credințe așa de îndepărtate, așa de despărțite prin cultură și prin idei, erau insuflete de aceleași sentimente.

În cele din urmă, Max își ridică fruntea, și cu vocea puțin tremurândă, murmură:

— Acuma, d-nă Baroy, îmi vei spune fără să-mi ascunzi cel mai mic amănunt, tot ce știi în privința celor două doamne.

— Iată, domnule, ceea ce mi-a povestit însăși d-na ducesa:

CAP. X

In care se vorbește despre drapelul albastru, și despre cei două stăpâni ai săi

— Mai întâi de toate, domnule, încep d-na Baroy, trebuie să știți că d-na ducesa de la Roche Sonaille, născută Lillois, și soțul ei, d. duce Lucian, erau în călătorie de nuntă:

Erau atunci prin Olanda, foarte bine dispuși, cât se poate de fericiți. Făcuseră o mică preumblare într'o luntre automobil, și se opriseră pe țârm. Stăteau jos, pe iarba moale, visătorî, mână în mână, când niște voci străine ajunseră până la dânsii. Erau niște oameni, cari nebănuindu-i așa de aproape de dânsii,

urzeau un complot împotriva unei alte persoane care trebuie să treacă pe acolo.

Cei doi oameni se numeau: Log, stăpânul, și Sau, servitorul.

— Log, Sau, repetă Max, căutând să-și graveze pentru tot-d-a-una numele acestea în memorie.

Erau niște giganti; pe față purtau niște măști galbene.

— Măști galbene?

— Da, d-le... Intocmai ca acelea care te au atacat pe d-ta la vila Loursinade...

— Spune înainte... Afacerea aceasta ia niște proporții...

— Niște proporții colosale, d-le. Acela pe care îl așteptau cei doi oameni era un oare-care Dodekhau. D. și d-na ducă n'au aflat lucrul acesta de cât mult mai târziu; dar eu vi 'l spun de pe acum, pentru ușurința povestirei.

«Acest Dodekhau, un tânăr foarte drăguț și foarte cum se cade, era fiul unui om energic, care luptase toată viața sa pentru a uni într'un singur mănunchiu toate societățile secrete din Asia.

— Drace!

— Știi și d-ta că în Asia sunt foarte multe societăți secrete.

— Da; știu lucrul acesta.

— Ei bine, tatăl aceluia om era șeful suprem al tuturor acelor societăți secrete. Omul acela visa emanciparea completă a Asiei, eliberarea ei de sub tutela dominatoare a Europei, fără ca pentru aceasta să fie necesar a se vărsa o singură picătură de sânge.

— Da, da, înțeleg; el cerea unirea tuturor societăților, silindu-se să le dovedească că numai în modul acesta puteau evita vărsări de sânge.

— La moartea tatălui său, continua supraveghetoria, Dodekhau moșteni puterea și titlul de stăpân al «Drapelului albastru», pe care le avea decedatul. Trebuie să știi că emblema societăților secrete reunite era un drapel albastru cu niște semne galbene la mijlocul său.

— Curios... foarte curios, murmură romancierul din ce în ce mai captivat de povestirea bunei femei. Iată-ne deci pe urma unei vaste «Asociații asiaticе»!.. Și când te gândești că d-nii magistrați...

— Log și Sau, doi bărbați barbari și ambițioși, voiau să pue dinșiți mâna pe putere...

Log avea să devie atunci stăpînul drapelului albastru, și avea să înceapă marile războaie împotriva Europei.

«Pentru a ajunge la acest rezultat însă, trebuiau să distrugă mai întâi puterea lui Dodekhau; trebuiau să afle de la dînsul oare-care înțelegeri secrete, fără care nimeni n'ar fi voit să-l ia în serios.

— Fără îndoială.

Dodekhau salvase odinioară viața d-rei Mona. Cei doi tineri erau înamorați. Log reușise să capete încrederea tînărului șef, și fusese ales de către el ca locotenent. În modul acesta, a putut trădătorul să-l afle multe secrete, printre

care era și dragostea lui pentru d-ra Mona.

Log făcuse planul răpirei lui Dodekhau și a logodnicei sale, Mona Labianov. Avea să-l transporte pe amândoi pînă la un vapor care aștepta în largul mării, și avea să-l conducă în Asia.

«Acolo, dacă Dodekhau refuza a a le spune ceea ce doriau să afle, aveau să o pue pe d-ra Mona la torturi, sub ochii săi.

— Mizerabil!.. murmură Max cu desgust.

— Da, erau niște mizerabili, care voiau să se folosească de dragostea tînărului, pentru a duce la bun sfârșit niște planuri infame.

«După cum v'am mai spus, ducele și ducesa n'au descoperit această intrigă de cât mai târziu. Pentru moment, crezură că nu era vorba de cât despre o simplă tâlhărie și cum erau niște oameni foarte buni, voră să-l previe pe cel amenințat.

— Foarte bine.

— Plecară deci cu luntrea, și se oprimă la o mică distanță pe acolo pe unde știam că avea să treacă d. Dode Khan.

— Și s'a întâmplat că nenorocitul ti-

năr a luat cu totul alt drum! exclamă Max.

Supraveghetoria clătină din cap:

— Nu, nu, domnule...

El a sosit în adevăr, la ora indicată de către, criminali. Ducele și ducesa îi eșiră cu grabă în cale, și începură să-l explice cum stăteau lucrurile... Dar pe când Dodekhan, uimit, îi asculta fără să-l poată crede, o șuerătură bizară se auzi prin aer și ceva ca o pânză, se abătă asupra celor trei oameni, care fură trântiți la pământ... Era unul din acele lațuri-rețele clorotormate, inventate în timpul din urmă.

Romancierul exclamă:

— Oh!.. dar știi că lucrurile acestea sunt curate ca din poveste!..

— După cum lesne se poate bănuși, cloroformul își produse efectul: cele trei persoane fură adormite.

«Când își reveniră în fire, erau prizonieri pe vaporul lui Log...

Peste puțin fu adusă și d-ra Mona. Atunci începu o viață de torturi... Dodekhan nu voia să dezvăluie secretele asociației gigantice create de către tatăl său.

Și asta nu făcea din ambiție, ci din bunăvoință... El nu voia ca puterea, încre-

ZIARUL CALATORIILOR

care apare în editura ziarului «Universul», spre a mulțami pe cititorii săi, deschide cu începere de la 1 și 15 Ianuarie o serie de abonamente, cu următoarele premii:

I) **Un gramophon american, cu 6 plăci, renumita marcă «The Star» din marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei 54.**

II) **Un fonograf Duplex, cu 6 cântece, de la magazinul general de muzică «La Harpa» strada Colței 5.**

III) **Una pușcă de vânătoare cu două țevi, cal. 12 cu triplu zăvor de siguranță Greener, țeava stângă choke-bore, etc.**

IV) **Una carabină Flaubert, sistem Warmont, cal. 9 m. m. pentru glonț și alicie. Ambele din marele magazin de arme B. D. Zisman, calea Victoriei 44.**

V) **Una mașină de cusut de mână, sistem perfecționat, din magazinul L. Ressel, strada Carol 14.**

Abonamentul la «Ziarul Călătoriilor» în 16 pagini, cel mai mare ziar ilustrat și unicul în acest gen în toată țara, costă, cu avantajile chiar pe care le acordă, numai 5 lei anual.

«Ziarul Călătoriilor» publică în fie-care număr o bogată materie, trei romane și numeroase ilustrații.

O altă favoare:

Cine face un abonament pe un an la «Universul», primește «Ziarul Călătoriilor», tot pe atâta timp, cu prețul jumătate.

derea pe care o câştigase dânsul, favoarea de care se bucura în mijlocul tuturor acelor asociații secrete, să fie întrebuințată de către Log și San, pentru distrugere, pentru exterminare. Timp de luni întregi se dădu o luptă gigantică... Mai multe evenimente interveniră, care-l împiedecară pe crudul Log de a-și pune în executare planul său de a tortura pe d-ra Mona.

— Sărmana copilă! murmură roman-cierul întristat. Cum putea dînsa să reziste unor asemenea încercări?

— A resistat, domnule... Ducea vorbia mereu despre tăria, despre curagiul micii sale prietene... Oh! ducea o iubeste din tot sufletul... A suferit așa de mult împreună!..

În cele din urmă însă, Log a reușit.. El plănuise crucificarea lui Dadekhan și a Monei, unul în fața celuilalt.

Max nu putu să-și stăpânească un gest de groază.

— E odios, nu-î așa, domnule?.. Închipuește-î că a băut în cue mâna stîngă a lui Dodekhan, și că după aceea Log l-a strigat:

— Dacă continui să tac, voi face la fel și aceia pe care o iubești... În modul acesta vei putea mai bine să-î dai seama de toate suferințele pe care le îndură dînsa din pricina ta...

— Era un adevărat călău!..

— Un om barbar... Știa el bine ce face... Când bandiții se apropiau de Mona, când enormul cui fu sprijinit de mâna tinerei fete, dînsul n'avu curajul să lase a se îndeplini o asemenea crimă.

— Drace!.. Înțeleg eu bine... Poate fi cineva viteaz când e vorba despre sine însuși..., dar când e vorba despre aceia pe care-î iubeste...

— Tocmai... Aceasta era și speranța lui Log.

— Ce sălbatec!..

— Atunci, Dodekhan își dădu cuvântul de onoare că va destăinui dușmanilor săi, toate secretele asociației; dar cum n'avea nici cel mai mic sentiment de încredere în Log...

— Cu drept cuvânt.

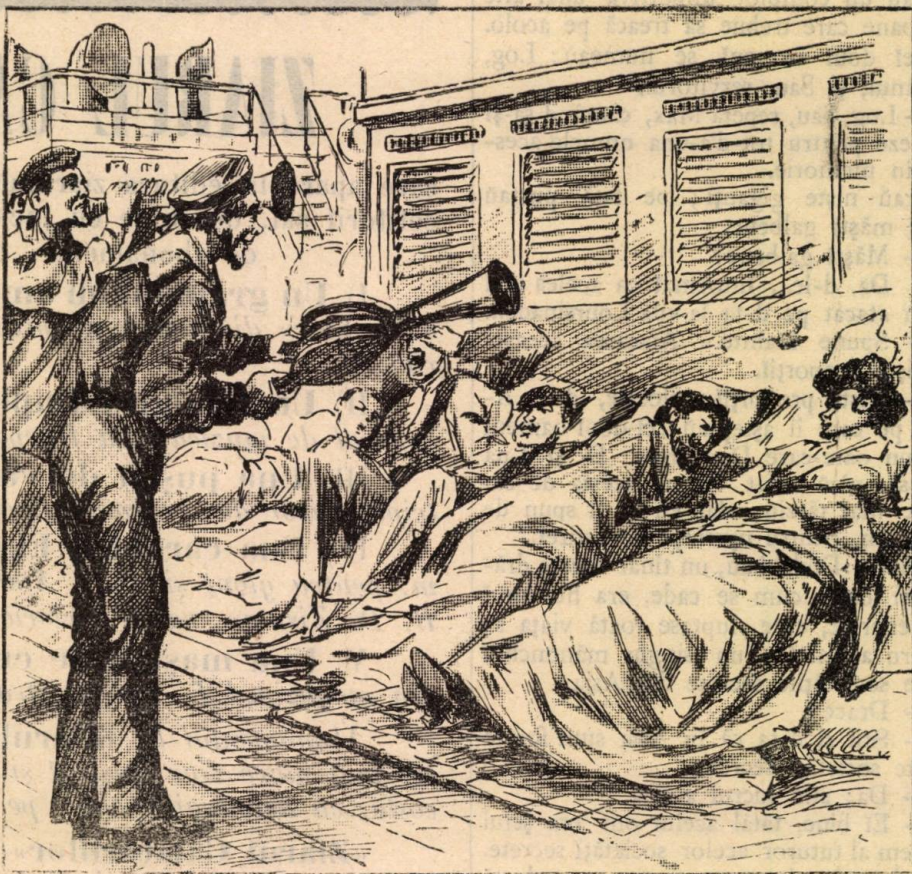
— Îi puse condiția ca cele două femei să fie trimise în Europa... Ducele de la Roche-Sonaille, pentru a ușura tranșacția, se oferă să rămâie prizonier împreună cu dânsul.

— Era un act foarte cavaleresc.

— Așteaptă puțin, domnule... Dodekhan împiedicase masacrarea francezilor din Tonkin, care fusese pregătit de către Log. Ducele îi păstra o recunoștință eternă și prinsese dragoste pentru dânsul.

«Așa s'a făcut că ducea și tovarășa sa au plecat din Calcuta, îmbarcându-se pe vasul «Oxus».

(Va urma)

DEȘTEPTAREA CALATORIILOR

Toți aceia cari sunt sedentari sau chiar dacă au călătorit cât de mult, au omis să străbată și regiunile tropicale, nu cunosc de cât într'un mod foarte vag particularitățile cari se manifestă în climatul intertropical și cari schimbă într'un mod foarte curios starea fizică și morală a omului.

Când sosește cineva în regiunea tropicală pe un timp uscăcios, simte părul ridicându-i-se în vârful capului.

În zadar se încearcă dînsul să se pieptene. Părul scârție ca și cum ar fi devenit o baterie electrică; și în adevăr, cam așa s'a întâmplat. În timpul nopților calde descărcările electrice, întovărite de scântei, izbucnesc într'un mod continuu; une-orî aceste descărcări zunt însoțite de adevărate dungă luminoase.

În timpul furtunelor aceiași acțiune electrică a atmosferei se observă asupra animalelor. Dar îndată ce plouă, toată supra-abundența de fluid electric se scurge aproape instantaneu, atât la oameni, cât și la animale.

Fenomenul acesta se produce mai cu seamă în Sahara, în Kalanari și în Abisinia.

Care cititor al aventurilor de călătorii n'a visat și dînsul despre dulceața oazelor, cu palmierii lor numeroși, cu izvoarele lor proaspete, cu iarba mereu verde, care îți lecuște ochii de nisipul pustii- tor cu care te-a orbit câmpia? Care cititor al aventurilor de călătorii n'a dorit

și dînsul să poată gusta măcar odată pacea oazelor așa de mult cântate de poeți și romancieri?..

În regiunea tropicelor însă, când încercatul călător sau caravana a părăsit deșertul pentru a intra în oază, n'a făcut de cât să iasă dintr'un pericol, pentru a intra în altul și mai mare încă. Orî-ce oază intertropicală un izvor nesecat de friguri paludiene.

Germenii boalei se nasc aproape instantaneu la contactul apei și al solului expuse căldurii solare.

Și iată că toată gloria oazei cade dintr'o dată.

De alt-fel, trebuie să notăm un amănunt la care nu ne-am fi așteptat nici o dată: oamenii de rasa neagră sunt mult mai puțin rezistenți frigurilor paludiene de cât albi; mai cu seamă olandezii și englezii par a se acomoda destul de bine. Pe lângă acest amănunt, trebuie să mai adăogați și un altul, care de sigur vi se va parea paradoxal: cea mai mare parte a cazurilor de dezinterie provin din pricină că sub căldura arzătoare a tropicelor, indivizii își răcesc stomacul.

În marina engleză se întrebuințează un instrument, despre care voiți vorbi mai la vale și care poate fi numit «deșteptătorul tropicelor» sau «cornul de vânt».

Forma sa este cu totul particulară și mărimea atinge niște proporții neobișnuite.

Înarmat cu acest instrument, acela care este însărcinat să deștepte pe călă-

torii, se apropie de ei și începe să sune. Bizarul instrument produce nu numai zgomet, dar și vânt.

E un spectacol curios să vezi cum se deșteaptă călătorii mișcați unul lângă altul, rînd pe rînd. Ochiul se deschide, figurile se înseninează, ca și cum s'ar fi deșteptat cu toții sub bătaia unei adieri răcoritoare.

Când un vas venind din emisfera boreală se apropie de linia Cancerului său, plecat din regiunile australe, atinge linia Capricornului, navigatorii n'au nevoie să iasă pe punte pentru a recunoaște că pătrund în regiunile tropicale.

O pasăre, numită «pasărea tropicelor», vine să salute vasul, așezându-se în înălțimea catargurilor. Sunetele pe care le scoate această pasăre sunt asemănătoare cu cele ale «cornului deșteptător al

tropicelor», sau poate că chiar după ele au fost imitate.

Faptul se povestește de alt-fel și în mitologie, ast-fel:

Phaeton, fiul soarelui, conduse rău carul părintelui său și aprinse universul, după cum ne povestește și ovid. Tatăl său, supărat, îi făcu vînt din înălțimea carului. După aceea Phaeton fu transformat în pasăre. Și pasărea aceasta locuiește mereu sub tropice, pentru a rămănea la marginea drumului pe care carul solar nu-l părăsește nici odată într'un mod complet, de vreme ce astrul, în cursa sa, anuală, nu se urcă nici odată nici mai în spre nord, nici mai în spre sud de cât linia celor două tropice.

Ilustrația noastră reprezintă scena re-deșteptării în regiunea tropicelor.

Ars.

MAȘINA DE EXPLORAT TIMPUL

— Urmare —

O dată însă mi se păru că soarele își relua vechia lui strălucire; dar asta numai pentru o scurtă clipă, căci aproape îndată îl văzui reluându-și culoarea sa roșie, lugubră.

Îmi dădeam seamă că pămîntul se odihnea acum, cu una dintre fețele sale întoarsă mereu spre soare, cum se întâmplă în epoca noastră cu luna față de pămînt.

Cu o foarte mare prevedere — imi amintea încă de precedentă mea cădere, — am început să întorc manivela, pentru a mă opri.

Acele se mișcă din ce în ce tot mai încet, până când acelea care arătau miile se opriră iar acelea care arătau zilele încetară de a mai fi un simplu nor pe cadranul lor.

Se mișcă din ce în ce mai încet, până când contururile vagi ale unei câmpii dezolate deveniră vizibile.

«M'am oprit încetinel, cu dulceață, și am rămas la locul meu, pe mașină, plimbându-mi privirile în toate părțile. Cerul nu mai era albastru. Spre nord-est devenise de o culoare neagră ca cerneala, și în întunericul acesta strălucea cu vioiciune și încontinuu niște stele palide.

De-asupra mea, cerul era lipsit de stele și de o culoare roșie spălăcită; spre sud-est, devenea din ce în ce mai roșu.

Stâncile erau și ele roșii, numai câmpiile și pășunile păstrau culoarea lor verde, un verde frumos, intens, renăscător.

«Mașina se oprise în mijlocul unei câmpii înclinate. Spre sud-est se întindea o mare liniștită; nici o adiere de vînt nu se simțea, nici un val nu se ridica pe întinderea lucie.

«Mi-am simțit capul îngreuiat, și am băgat de seamă că respiram foarte repede. Senzația aceasta imi aminti o ex-

periență pe care o făcusem odată în niște munți înalți; am tras concluzia că dealungul timpurilor aerul trebuia să fi devenit cu mult mai ușor și mai rar.

«Foarte departe, tocmai la capătul câmpiei dezolate, am auzit un strigăt discordant, și am văzut ceva asemănător cu un fluture mare, alb, care zbura fâlfâindu-și aripele, și care dispăru îndărătul unor ridicături.

Strigătul acela fu așa de lugubru în cât mă înfiora din tot corpul și mă așeza mai solid la locul meu de explorator al timpului. Privind mai cu atenție în jurul meu, am băgat de seamă o masă roșietecă, pe care la început o luasem drept o stîncă, și care nu era altceva de cât un cărăbuș gigantic.

«Era o ființă cu un organism așa de variat, așa de complex în cât cred că toate ostenele pe care mi le-așda pentru a vi-l descrie, ar rămănea zadarnice.

«Pe când priviam cu un sentiment de uimire și de teamă monstrul acela care înainta încetșor spre mine, simții o gădilătură pe gât. Credeam că e un fluture; am încercat să-l alung dar insecta a revenit îndată la locul ei.

Atunci am întors capul, și cu un sentiment teribil de groază, am văzut că ceea-ce luasem eu drept un fluture sau o altă insectă, nu era de cât antena unui alt cărăbuș tot așa de monstruos, care se apropiase la spate.

Am pus repede mîna pe cărmă, și am adus o distanță de o lună între mine și monstrul aceia insecte. Când m'am oprit, i-am zărit din nou în depărtare de astă-dată mult mai numeroși.

«Imi este cu neputință să vă exprim senzația de teribilă dezolare care învăluia lumea; cerul roșu la răsărit, negru la miez de noapte, marea moartă și întinsă,

câmpia stîncoasă, plină de insecte lugubre, verdea uniform și oare-cum amețitor al vegetației, — toate acestea contribuiau pentru a produce unul din cele mai dezastruoase efecte.

«Am străbătut încă un secol. În fața mea era același cer roșu, aceiași mare moartă, aceleași crustacee lugubre. La apus numai, pe cerul sinistru ca într-o noapte de furtună, am zărit o linie palidă, curbă ca o imensă lume nouă.

«Mi-am continuat călătoria, oprindu-mă din timp în timp, la intervale mari, de miș de ani sau chiar și de mai mult, tîrînd mereu de dorul de a pătrunde misterele pămîntului pîndind diferitele transformări ale soarelui și gradată diminuare a vieții pe pămînt.

Am străbătut astfel mai mult de treizeci de milioane de ani; cea mai mare parte a cerului devenise acum întunecată.

«M'am oprit încă odată; mulțimea crustaceelor dispăruse cu totul; câmpia roșietică părea acum lipsită cu totul de viață. Verdețea însăși, cea verdețea uniformă, dar puternică, se transformase într'un verde spălăcit, închis și mătăsoș ca acela al mușchilor și al lichenilor.

«Simții un frig foarte mare cuprîndu-mă. Din când în când niște materii albe și lungi cădeau prin atmosferă, legănându-se. Spre nord-est mi s'a părut că zăresc niște munți de zăpadă.

«Priveam cu atenție în jurul meu pentru a vedea dacă mai rămăsese vre-o urmă de viață animală. O oare-care impresie, pe care n'o puteam defini bine, mă făcea să rămân nemișcat pe șeaua mașinei. Dar n'am văzut nimic mișcându-se, nici pe pămînt, nici în cer, nici pe apă. Numai mușchiul verde de pe stînci mai era o mărturie că viața nu murise încă cu totul. O bancă de nisip se desemna în mijlocul mării și apele părăsiseră țărmul. Mi-am închipuit la început, adică mi s'a părut că văd un obiect mișcându-se; dar când am privit mai cu atenție, am văzut că obiectul rămănea nemișcat. Era, fără îndoială, vre-un fragment de stîncă. Stelele licăreau cu putere pe firmament și tutuși mie mi se părea că licărirea lor este foarte slabă.

«De odată am observat că conturul occidental al soarelui se schimbă; o concavitate apăruse în circumferența sa. Concavitatea aceasta se mărea din ce în ce tot mai mult; timp de un moment am contemplat plin de uimire întunericul care absorbea palida lumină a zilei și am înțeles că o eclipsă începea.

«Luna sau planeta Mercur trecea prin fața discului solar. La început eram sigur că e luna, dar după ce am observat cu mai multă atenție, m'am convins că nu putea să fie de cât planeta.

«Întunericul creștea foarte repede. Un vînt repede începu să sufle din spre est. Un murmur se auzea venind din depărtarea mării.

«Incolo, lumea era plină de tăcere. Tăcere?... E foarte greu să exprime ci-

ne-va într'un mod exact liniștea care domnea d'asupra pământului. Tot zgomotul omenirei, strigătele turmelor de animale, cântecile păsărelelor, bâzâitul insectelor, toată agitația aceea care face parte din însăși viața noastră, nu mai exista.

«Pe măsură ce se făcea mai întuneric și frigul devenea din ce în ce tot mai mare. În cele din urmă, vârfurile albe ale munților dispărură în umbră și vântul deveni glacial. Umbra centrală a elipsei se întindea în spre mine. Peste un moment mai erau vizibile numai palidele stele; tot restul era cufundat în cel mai adânc întuneric; cerul devenise cu totul negru.

«O groază de moarte mă cuprinse. Frigul care mă pătrunsese pînă la oase, suferința pe care mi-o pricinuia răzbu-narea, fură mai puternice de cât mine. Un fel de amețeală neînțeleasă mă cuprinse.

«Dar în clipa următoare reapăru pe cer conturul discului solar. M'am coborât de pe mașină pentru a-mi reveni în simțuri, căci în starea în care mă aflam, mă simțeam prea obosit pentru a întreprinde reîntoarcerea.

«Pe când stăteam ast-fel, cercând să-mi liniștesc spiritul, am zărit din nou un obiect mișcându-se.

«De astă-dată nici o îndoială nu mai era posibilă; era în adevăr o ființă vie, mișcătoare. După câte am putut vedea, aveam în fața mea un animal oribil, rotund, cu o mulțime de brațe și tentacule.

«Amețeala mă cuprinse din nou și eram aproape să-mi pierd cunoștința: dar teama că s'ar fi putut să mă perd în timpurile acelea, îmi dădu curajul și puterea îndestulătoare pentru a mă urca din nou pe șeaua mașinei».

XV

Reîntoarcerea exploratorului

«În chipul acesta m'am reîntors. Fără îndoială că am stat multă vreme pe mașină, lipsit de simțire. Succesiunea zilelor și a nopților începu din nou! soarele străluci iarăși și cerul redeveni albastru.

«După cât-va timp, când cadranul milioanelor ajunsese la zero, am încetinit viteza și am putut recunoaște în jurul meu o arhitectură familiară. Acul care însemna miile reveni la punctul său de plecare; ziua și noaptea începură să alterneze mai încet. Apoi, puțin câte puțin zidurile laboratorului mă înconjurară. Atunci am încetinit și mai mult încă viteza.

«Am observat un mic fapt care mi s'a părut cu totul bizar. Mi se pare că v'am spus că la plecare, mai înainte ca viteza mașinei să fi fost prea mare, o femeie a străbătut laboratorul. La reîntoarcere eram exact în momentul acela când dânsa ajunsese la ușa. Sau poate că intrase din nou prin ușa opusă; nu știu

lămurit ce s'a întâmplat; mi se părea chiar că văd obiectele din jurul meu răsturnate. Un moment mi s'a părut că-l văd pe Hillxer; dar a trecut repede ca un fulger.

«Atunci am oprit mașina și am văzut din nou în jurul meu laboratorul, instrumentele, aparatele, așa cum le lăsasem;

m'am coborât de pe mașină și m'am lăsat să cad pe un scaun. Timp de câte-va momente am tremurat ca o vargă.

«Apoi m'a liniștit; eram fericit că regăsesc laboratorul intact, așa cum îl lăsasem.

(Va urma)

Broască țestoasă gigantică din insulele Galapagos.

Fenomenele din insulele Galapagos

La o mie de kilometri distanță de coastele Perului, un archipelag răsare din valurile oceanului. Sunt niște insule de origine vulcanică, formate din munți de lavă îngrămădiți unii peste alții.

Se numesc insulele Galapagos, și sunt renumite prin numeroasele varietăți de broaște țestoase, terestre și marine, pe care le conțin.

Aici se găsesc cele mai mari broaște țestoase terestre din lume.

Insulele Galapagos aparțineau odinioară republicii Ecuador, care în anul 1885 le-a vândut Statelor-Unite cu suma de 15 milioane de franci.

Insulele acestea au fost descrise cu de-amănuntul în urma expediției făcută de către vasul englez «Beagle», care a-vea pe bordul său, în calitate de naturalist, pe însuși marele Darwin.

Ilustrul savant a publicat rezultatele

observațiilor sale asupra giganticelor broaște țestoase din insule.

Naturalistul afirmă că unele din aceste broaște sunt așa de gigantice, în cât trebuiesc eforturile a șapte oameni, pentru ca să fie ridicate de la pământ.

De atunci, multe din aceste broaște au fost fotografiate și cântărite. Unele din ele cântăresc mai mult de 300 kilograme.

Hrana acestor monștri este exclusiv vegetală. Prinse și ținute în captivitate, trăesc și nu se simt de loc nenorocite; le place mai ales să se întunde prin mlăștinile noroioase. Carapacea care le învelește este foarte solidă, și resistă celor mai teribile lovituri.

Ilustrația noastră reprezintă una din aceste broaște țestoase gigantice.

Două copii călăresc pe ea, și buna broască pare că nici nu se resimte.

Didi

OBICEIURI, CREDINȚE, LEGENDE

Regele pădurilor Nordului

Vinătoarea ursului la populațiile indigene din Siberia, este cât se poate de interesantă; mai cu seamă la «Ghiliaki», locuitorii de pe țărmurile Amurului.

Ursul este poreclit «maffa» (bătrân), și indigenul îi zice de obicei «camaradul său»; cu toate că-l vinează, nu-l consideră de loc ca pe un dușman.

După o vânătoare care a avut rezultate fericite, urmează în tot-d'a-una o serbare în familia vânătorului; la această serbare sunt invitați și vecinii.

Vinătoarea ursului se organizează în timpul ernei; vânătorii desfășoară cea mai mare abilitate pentru a prinde ursul viu; ei nu-l ucid de cât în cea de pe urmă extremitate.

Se știe că pentru a hiberna, ursul își sapă o retragere subterană ingenioasă, bine astupată cu coloate și cu frunzișuri, bine ferită de toate intemperiiile naturii. Acolo își petrece dânsul timpul în lungile luni de iarnă, dormind mereu, fără nici o hrană, mulțumindu-se să-și sugă degetele.

Vânătorii se iaș pe urmele animalului, cari rămân de multe ori întipărite în zpadă, și îi descoperă ast-fel locul de retragere.

Înainte de sfârșitul ernei, în epoca când pielea ursului este cea mai frumoasă, vânătorii pleacă la drum în grupe mai mari; de acum înainte, războiul este declarat «Regelul Pădurilor Nordului».

După ce intrarea vizuinei este descoperită, vânătorii așează aici un tel de cruce de lemn, foarte simplă dar foarte ingenioasă. În această cruce își prinde capul animalul, la ieșire.

«Regele Pădurilor Nordului» supărat că se vede deșteptat într'un mod atât de nepoliticos, și mai înainte de vreme, se repede infuriat afară.

Dar îndată ce-și prinde capul în crucea de lemn, care este puternic menținută de șase brațe voinice, ardoarea i se potolește.

Teribilul «maffa» poate fi legat acum în voce, și pășește după vânător, blând ca un miel.

Modul acesta de a captura un urs viu, nu este de loc considerat ca un fapt important de către adevărații vânători; indigenii chiar, nu-și arată într'un mod public mândria lor, de cât atunci când au venit să prindă de viu, un puș de urs, să-l răpească adică, din ghiarele ursoaice.

Indigenul, îndată ce dă de urmele unei ursoaice cu puș ei, nu-și mai găsește odihnă, până nu face ispravă. Dacă n'are nici pușcă, nici lance, întreprinde vânătoarea fără nici o armă, cu mâinele libere.

Procedul este foarte simplu. Vânătorul se aruncă asupra puiului, îl prinde în brațe, și-l strânge la piept. Ursoaica,

văzând lucrul acesta, pricepe că intențiile omului sunt piciice, și nu-î face nici un rău. Cel puțin, așa spun vânătorii indigeni.

Câte o dată însă, se întâmplă ca vânătorii să se întoarcă în sat cu oare-care lipsuri: o ureche ruptă, un ochi scos, și așa mai încolo; în cazul acesta, întreg satul îi face o primire entuziastă, ca unui adevărat eroi.

Ursul capturat de viu, este închis într'un fel de cușcă de lemn, solidă și făcută ast-fel ca să poată fi transportată din loc în loc.

Ursul este ținut câte o dată prizonier trei sau patru ani, în care timp este bine nutrit, pentru a se îngrășa. I se dă mai cu seamă pește proaspăt și pește sărat. Hrana aceasta dă cârnii un gust cu totul particular; dar se pare că indigenii siberieni nu sunt tocmai pretențioși în materie de gastronomie.

Din timp în timp, ursul prizonier este plimbat pe ulițele satului, pe unde i se dau cele mai complete onoruri; toată lumea îl mângăie, și îi oferă mâncările cele mai alese.

Indigenul se simte fericit când un urs bine-voește să intre în casa sa; în cazul contrariu, când ursul se împotrivește, bietul om nu mai știe ce să-î facă, cu ce să-l ademenească. Refuzul său este considerat ca un semn rău.

Când ursul este ucis în pădure, este adus în sat întreg; numai după ce l'a văzut toată lumea se începe despoierea.

E un adevărat noroc pentru vânătorul care se întoarce în sat cu un urs. Toți vecinii, îmbrăcați în haine de sărbătoare, îi ese în cale, și îi oferă cadouri și rachiu. Se bea, se cântă, în onoarea ursului mort și a fericitului vânător.

Se servesc apoi, mâncări preparate din carnea ursului. Petrecerea ține două, trei zile în șir, până când nu mai rămâne nici o bucată de carne și nici o picătură de rachiu.

*

Ursul face parte din familia tungusului; e venerat chiar, se vorbește despre dânsul cu respect.

O legendă bine cunoscută de aceste populații primitive, dovedește chiar înrudirea ursului cu ghiliakii; naivitatea povestirii este cât se poate de pitorească.

Un vânător ghiliak—spune legenda—locuia pe țărmurile fluviului Amur, într'o colibă acoperită cu piei de cerb și cu alte blănuri.

Ținera sa soră trăia împreună cu dânsul, și se ocupa cu grijile casei, în timp ce bărbatul urmărea zibelinele și veverițele prin pădure.

Intr'o zi, sora sa, tremurătoare, îi zise «Frate, am avut un vis foarte urât astă noapte; mi-e teamă, și te aș ruga să rămâi acasă, pentru ca să pot fi mai liniștită!» Vânătorul rîse de spaima tinerei fete, își luă armele și plecă în pădure.

Când se reîntoarce acasă, văzu îndată

că se întâmplase o nenorocire; coliba era aproape dărâmată și sora sa nu era nicăieri.

Urmele încă proaspete a unor labe, îi arătară că dușmanul era un urs, și vânătorul jură că se va răsbuna.

Luându-și armele plecă îndată pe urmele animalului; dar o furtună se stârni și vânătorul perdu calea; timp de trei ani, spune legenda, a rătăcit prin păduri, prin deșerturi, prin mlăștini, răbdând de foame și de frig.

În cele din urmă, zări o căruță pe țărmul fluviului Amur, și fără să știe pentru ce, o emoție vie îl coprinse.

Deschise ușa casei cu teamă, și de o dată se văzu în fața surorii sale; aproape nici n'o mai cunoștea, atât se făcuse de puternică și de frumoasă.

Două copii veneau în urma ei, și fratele află că sora sa devenise nevasta ursului.

Temându-se de mânia acestuia, tinera femeie își ascunse fratele în colțul cel mai întunecos al casei.

Dar ursul avea nasul fin; când se reîntoarce seara, mirosul aerului și mormăi furios:

— Femeie, e un străin aici!.. De unde vine dânsul, și pentru ce îl ascunzi?..

Vânătorul auzind aceste cuvinte, eși din ascunzătoarea sa și înaintând spre urs îi zise:

— Maffa, recunosc că tu ești mai puternic de cât mine, și că sunt în puterea ta. Dar pentru ce mi-ai luat-o pe sora mea de nevastă, pentru ce mi-ai răpit-o, fără să-mi plătești zestrea convenită?

— Ai vorbit foarte frumos, cumnate, zise ursul cu blândețe.

Am răpit-o în adevăr pe sora ta, dar am răpit-o, pentru că știam bine că tu n'aveai să consimți a mi-o da... Eram sărac și nu puteam să-ți plătesc zestrea. Eu o iubesc foarte mult și dânsa mi-a dat două copii, cari sunt bucuria zilelor mele.

«Lasă-mi-o, cumnate, căci trăim fericiți împreună; dacă voești îți voi da în căsătorie pe fiica surorii mele, care locuiește foarte aproape de aici».

Vânătorul, fericit că aventurile sale luaseră sfârșit, primi propunerea ursului și se căsătorii cu nepoată sa. Cele două familii trăiră împreună fericite și legenda spune că au avut mulți copii.

Fără comentarii.

Don.

Viziuni funebre

Egalitatea în fața morții? Acesta nu este de cât un cuvânt deșert, pentru bietele mumiilor!

Priviți și d-voastră, marea diferență de considerație, pe care o avem față de clasele lor. Bătrânii faraoni egipteni sunt găzduiți la Luvru, și toată

lumea științifică a venit să-î admire descoperindu-se cu respect, și cu un soi de teamă nelămurită, în fața lor.

Dar... știți unde sunt găzduite mumiile pe care le posedăm de la America veche? Savanții le numesc mumiile paleo-americane.

Știți în ce aziluri au fost găzduite corpurile strămoșilor lui Manco-co-

chiî care au fost altă dată frumoase, și așezate în sicrie care au fost altă dată magnifice.

Nu, ele sunt goale și își arată fără rușine corpurile slabe, îngrozitoare de văzute.

Ele nu stau lungite, într-o atitudine de somn, demnă și onestă, ci stau așezate, părand a fi niște mu-

caverne, după ce mai întâi îi îmbălsămaseră.

Uneori, ungeau corpurile cu o materie conservatoare, al căreia secret este pierdut astăzi și dispunea cadavrele goale, în niște grote adânci, așezând în jurul lor diferite ustensile de menaj. Alteori, din contra, îmbrăcau în hainele lor, morții care erau destinați să devie mumi. Aceștia erau așezați câte odată în atitudinea unor oameni adormiți.

Alte ori, morții erau așezați în șiruri lungi, lângă perețele cavernei, ca un popor de morți, formând garda de onoare a eternii liniști.

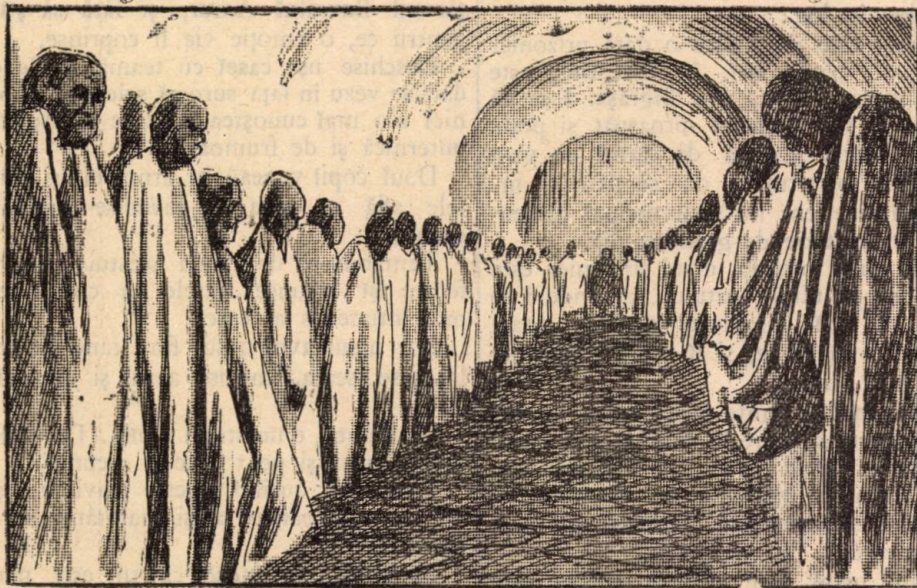
Lucrul acesta poate fi admirat, nu departe de Puebla, în Mexic. După cum se poate vedea în gravura noastră, mumiile sunt aliniate în două șiruri lungi, față în față. Toate mumiile sunt îmbrăcate în niște mantale albe, lungi, asemănătoare cu acelea pe care imaginația populară le împrumută de obicei, strigoilor.

Lucru curios: pentru a complecta într-o galerie un număr de mumi care li se pare neîndestulător, Aztecii și Toltecii tăiau în piatră capete omenestii, și le intercala în serie.

Uneori în loc de a așeza mumiile în grote, construiau anume niște vaste pivnițe subterane, pe care le orna mentau cu numeroase capete sculptate; între aceste capete erau aranjate mumiile, în rânduri simetrice.

Erau în adevăr, niște frumoase viziuni funebre!

Lucreția

pae și a lui Montezuma! Vai! nenorocirii aceștia figurează în muzeul de istorie naturală, alături de... fosilele animalelor din timpurile trecute.

De alt-fel, trebuie să mărturisim că mumiile americane sunt lipsite de ținută și de sic! Ele nu sunt ca mumiile egiptene, îmbrăcate în ro-

miș de maimuțe. Și ai crede în adevăr lucrul acesta, dacă n'ai vedea răspândite în jurul lor diferite ustensile de menaj.

Sunt însă și mumiile americane frumoase; trebuie însă, să le vedem la locurile lor, în America.

Vechii americani din Mexic, Asia-ticii și Foltecii, își așezau morții în

REGELE REVOLVERULUI

SCENE

DIN VATA CĂUTĂTORILOR DE AUR

— Urmare —

Banditul tresări, și ridicându-se în picioare, îl luă pe Bob de mână, și aducându-l în fața soției sale iritate, zise:

— Scumpa mea Clarisă, dă-mi voie să-ți presint pe amicul meu Bob Lindleton, care în timpul acestor două ani de izolare, pe care i-am trăit departe de tine, mi-a fost ca un adevărat frate, și m'a ajutat în împrejurările cele mai grele.

Bob se înclină plin de respect, dar femeia, furioasă, răspunse:

— Să faci bine să-l poltești pe domnul acesta afară!.. Nu uita că după sti-

pulațiunile contractului nostru de căsătorie, suntem obligați să împărțim tot-da'una averea noastră pe din două... Prin urmare, jumătate din casa aceasta este a mea!..

— Ah!.. domnul acesta a avut curajul să spue că sunt nebună?.. Afară cu dânsul!..

Și Bob, de teamă ca nu cum-va opunerea sa să agraveze situația, eși.

Rămasă singură cu John, furioasa femeie îi zise, cu vocea lunguroasă:

— Vino de mă îmbrățișează, scumpul meu Jonathan!..

CAP. IX.

Din care se vede cum John Fructury a fost declarat în mod oficial ca fiind în adevăr Jonathan Farenheit

— Dar... d-ta nu ești Jonathan!..

— Cum?... Ce-ai spus?..

— Îți spun că d-ta nu ești Jonathan Farenheit!.. Ești un înșelător!.. un trădător!..

O clipă, John Fructury rămase înlemnit, ca și cum fulgerul s'ar fi abătut la picioarele sale.

Dar aproape îndată își reveni în fire, conștient de primejdia care-l amenința:

— Ah! mica mea Clarisă!.. murmură dânsul, cu o dulceață prefăcută, dar mi se pare că tu nu mai știi ce vorbești!..

Dar dânsa, dintr-o săritură, se retrase pînă lângă ușă și strigă:

— Nu te apropia!.. Te opeesc să te apropii!.. Hoțule!.. Asasinule!..

Femea vorbea cu glas tare, și putea

foarte lesne să fie auzită de vre-un servitor.

— Biata mea soție a înnebunit!.. murmura John, care-și chinuia creierul pentru a pricepe ce s'a petrecut.

— Haide, adaugă dînsul, silindu-se să-și spăpânească emoția, ce s'a întâmplat?

Erau abia opt zile de când, cu atîta sgomot, sosise voluminoasa soție a lui Jonathan Farenheit. Presupusul ei soț era într'un cabinet de toaletă, pe jumătate desbrăcat.

D-na Farenheit intrase pe neașteptate, se apropiase de dînsul, și-i rupsesse măneca dreaptă a cămeșii.

Atunci, Clarisa se învinețise de moarte și-i aruncase în față cuvintele de mai sus.

Foarte emoționat, presupusul Jonathan Farenheit căuta totuși să se ție bine.

— Explică-te, draga mea, bolborosi dînsul, explică-te!

Dar dînsa, cu dinții strînși, continuă, amenințătoare!

— Hoșule!.. Asasinule!..

— Inca o dată, doamnă, ești așa de bună să te explici?..

D-na Farenheit întinse mîna spre umărul gol al presupusului ei soț.

— Jonathan, zise dînsa, avea umărul drept acoperit de o cicatrice. Unde este cicatricea aceasta?

John fu incapabil de a răspunde îndată la întrebarea aceasta. Simția cum se clătină pe picioare, și fu nevoit să se sprijine de un scaun, pentru ca să nu cadă.

D-na Farenheit crezu că John voia să se repeadă asupra ei. Repede ca o pisică, se repezi la fereastră, o deschise, și sări în curte.

Fugea acum cât o ținea picioarele, și striga în gura mare:

— Asasinul!.. asasinul!..

John Fructury fugi după dînsa.

Atrași de pipetele femeii servitorii alergară; văzându-l pe stăpânul lor alergând ast-fel, desbrăcat, crezură că fusese cuprins de vre-un acces de turie și se repeziră la dînsul spre a-l opri.

Văduva lui Jonathan Farenheit, mai asigurată acum, mai liniștită, se opri.

— Mizerabile!.. Ce-ai făcut cu soțul meu? stigă dînsul apropiindu-se de John.

Și cum mulțimea servitorilor nu putea înțelege vorbele acestea, dînsa se explică:

— Omul acesta este un înșelător, un asasin!.. Dînsul nu este Jonathan Farenheit!.. Nu știu cine e, dar știu că nu e soțul meu!

Aczarea aceasta era așa de formidabilă, așa de grozavă, în cât nimeni nu voi s'o creadă.

— Vă spun că omul acesta nu este Jonathan Farenheit!.. Nicî dînsul singur nu îndrăznește s'o mai susție acum!.. Înșelătorul! Asasinul!.. Da, e un asasin!.. Pentru că, fără îndoială, de vreme ce dînsul se dă drept Jonathan

Farenheit, sărmanul meu soț trebuie să fie mort.

Și împreunându-și mâinile, cu ochii plini de lacrimi, murmură:

Oh!.. Jonathan!.. scumpul meu Jonathan, unde ești tu?

Imprejurul ei, lumea începuse să se neliștească.

— Răspunde, zise cine-va din mulțime, adresându-se lui John Fructury. Să vedem, stăpâne... Ce este adevărat în acuzările soți i d-tale?

John cugetase în tot timpul acesta la noua situație care-i fusese creată. Își examinase starea cu atenție, și văzuse că pentru moment, mai bine era să tacă... Nu' era dînsul omul care să fie în stare a înfrunta o asemenea primejdie...

Oh!.. dacă Bob Sindleton ar fi fost acolo! Dînsul l-ar fi scăpat, fără îndoială, din încurcătură!..

Ar fi găsit un răspuns potrivit, care să scoată la lumina zilei complecta sa nevinovăție.

Dar, din ziua în care d-na Farenheit îl dăduse afară, John nu mai avea nici o știre de la Bob.

Cu toate acestea, John trebui să răspundă la întrebările servitorilor săi:

— Mă credeți vinovat, murmură dînsul, pentru că mai vedeți într'o asemenea stare.

«Faceți ce veți pofti, să nu credeți însă că eu mă voi coborî pînă acolo, în cât să mă apăr de acuzările acestei femei, care a devenit nebună».

Servitorii, puțin impresionați de aceste cuvinte, se priviră nedomiți, neștiind ce să creadă.

Însă văduva lui Jonathan Farenheit exclamă amenințătoare:

— Luați seama ce faceți!.. Dacă îl veți pune în libertate, veți deveni complicit săi. Și cunoașteți bine legea: complicit unu asasin, sunt osândiți cu spînzurătoare!..

D-na Farenheit câștigă din nou toate simpatiile; nenorocitul John Fructury fu legat, urcat într'o trăsură și transportat în oraș.

Jonathan Farenheit, mulțumită averii sale, care din zi în zi devenea tot mai mare, era cunoscut de toată lumea; când îl văzură într'un asemenea echipagiū, vestea se răspîndi ca fulgerul prin tot orașul, că vestitul Jonathan Farenheit nu este de cît un asasin.

Fie-care dădea amănuntele cele mai fantastice; asta din pricină că nimeni nu cunoștea adevărul.

Din zvon public află și Bob Sindleton de nenorocirea de care fusese lovit prietenul său.

Și nenorocirea aceasta îl arunca și pe dînsul într'o neliște foarte mare.

La urma urmei, ca să spunem adevărul, Bob nu se cam aștepta la așa ceva. Știa el bine că într'o zi, mai curînd sau mai târziu, o furtună trebuia să izbucnească.

Dînsul era acela care făurise situația

și formase averea presupusului Jonathan Farenheit.

Fără îndoială, Bob ar fi putut să ceară justiției executarea pactului care fusese încheiat între ei; dar pe lângă că justiția ar fi putut să nu se pronunțe în favoarea sa, se declara el însuși de complice al lui Ion Fructury.

Dacă asasinatul lui Ion Fructury avea să fie descoperit vre-o dată, avea să împărtășească și dînsul soarta tovarășului său.

Banditul se înfiora din tot corpul numai la lucrul acesta.

Bob Sindleton era acum într'o cărciumă, cu paharul plin dinainte. În jurul lui se vorbea numai și numai despre evenimentul zilei. Se făceau tot felul de comentarii.

Cine-va intra, aducînd știri proaspete. Considerînd că afacerea era foarte gravă, judecătorii hotărîseră ca jurații să se adune chiar a doua zi pentru a proceda la judecarea lui Ion Fructury.

Se hotărî ca procesul să fie judecat într'un loc liber, pentru ca toată lumea să poată lua parte. Era primul caz mai sensațional care avea să fie judecat în noul Stat.

Bob ascultase cu atenție toate amănuntele. Din instinct, el înregistrase numele și adresele juraților, fără să-și dea seamă la ce i-ar fi putut servi lucrul acesta.

A doua zi, pe la orele două după amiază, Ion avea să fie judecat și, fără îndoială, condamnat la spînzurătoare.

Și putea oare dînsul să fie sigur că Ion n'avea să fie atins de farmecul de a-și face ultima călătorie în tovarășia scumpului său Bob?..

Era aici o primejdie foarte mare, pe care trebuia s'o înîntare cu ori-ce preț.

De pielea lui Ion Fructury nu prea îi păsa lui acum, de pielea sa însă îi păsa foarte mult...

Dar prin ce mijloace oare ar fi putut acum să distrugă fringhia, care era aproape aproape întăsurată în jurul gâtului lui Ion?..

De odată își atinse fruntea cu degetul, ca inspirat de o idee sublimă; trînti o monedă pe masă și eși din cărciumă cu pasul nervos.

În strada deșartă și întunecoasă, Bob își pipăi cu atențiune revolverul din buzunar și constată cu atenție că cele șase gloanțe erau la locul lor.

Bob se apropie de o fântână, se spală bine cu apă pe față și pe mîini, apoi se înegri bine cu praf de cărbuni, cari se puteau găsi pe toate cărările. Își fabrică ast-fel un fel de mască, care îl făcea cu totul de nerecunoscut.

Ast-fel transformat, ocoli câte-va străzi și se opri în fața unei case cu aparență destul de frumoasă.

Bob deschise ușa de la stradă fără multă greutate și porni înainte prin mijul întinericului, ținîndu-și mîna dreaptă strînsă pe mânerul revolverului.

Un storăit sonor ajunse până la dânsul și îi arătă calea pe care trebuia s'o urmeze. Binișor, se strecură într-o cameră.

— Cine e acolo? întrebă de o dată o voce înspăimântată.

Dintr'o săritură, Bob fu la căpătâiul celui care dormea, și îi fixă revolverul pe tâmplă.

— Scumpul meu domn Dicker, zise dânsul cu o voce cavernoasă, ai fost desemnat astăzi, pentru a presida juriul care îl va judeca mâine pe Jonathan Farenheit, acuzat de o femeie nebună cum că n'ar fi dânsul Jonathan Farenheit.

Dacă acuzatul nu va fi proclamat în unanimitate inocent și femeia condamnată să fie închisă într-o casă de sănătate, îndată după pronunțarea sentinței vei primi un glonte de revolver în inimă.

«Ne-am înțeles?»

— Da, bolborosi nenorocitul.

— Dacă cum-va îți va veni în gând să povestești cuiva acest mic incident, nici nu va mai trebui să te ostenești să ești parte la judecată; căci pedeapsa îți va urma de aproape imprudența.

Acum, te rog să mă erți că ți-am turburat somnul.

Și Bob dispăru.

A doua zi, pe la orele două, o mulțime formidabilă se îngrămădise în piața publică unde avea să se pronunțe judecata. Juriul era compus din cinci cetățeni de frunte ai orașului.

Era un juriu special, pentru judecarea unui om de o importanță așa de mare cum era Jonathan Farenheit.

Spiritele erau foarte iritate împotriva acuzatului, căruia mulți nu-și puteau erta repede sa înălțare; mulți dintre cei prezenți, așteptau cu o nerăbdare febrilă momentul în care Jonathan Farenheit, condamnat la moarte, avea să fie linșat.

În orașul acesta, care abia atunci se năștea, prilejarile de distracție erau așa de rare!

John Fructury păstra o atitudine demnă de milă; fără să mărturisească ceva, fusese cu totul incapabil de a răspunde acuzărilor pe care i le aduceau veduva lui Jonathan Farenheit.

Reprezentantul puterii publice pronunță un rechizitoriul fulgerător, după care jurații se retrăsese pentru a delibera.

Peste cinci momente, John Fructury, achitat în unanimitate, era recunoscut într'un mod oficial drept Jonathan Farenheit, pe când veduva, declarată atinsă de alienație mintală, era condamnată să-și petreacă un timp îndelungat într-o casă de sănătate.

La esire, John se aruncă în brațele lui Bob, plângând ca un copil; mulțimea nehotărâtă, ca toate mulțimile, aplaudă cu frenezie tabloul acela, atât de mișcător.

CAP. X

Din care se vede cât de mult a avut să sufere Iohn Fructury de pe urma asociației sale cu Bob Sindleton

Era acum un lucru hotărât: d. Jonathan Farenheit avea să se căsătorească cu d-ra Ana.

Cererea pe care o făcuse tatălui tinerei fete, aprobată mai întâi de către dânsa, fu bine primit de către pretențiosul bancher.

— D-ta îmi amintești, îi răspunse dânsul, un tânăr, pe care l'am cunoscut acum cât-va timp și care și dânsul ambiționase să devie soțul d-rei Ana.

«Lucrul era aproape hotărât, și în momentul în care era să se hotărăască nunta, am primit de-o dată vestea că tânărul era ruinat.

«Am amânat executarea proiectului pentru mai târziu, de oare-ce tânărul îmi părea foarte serios înamorat de fiica mea.

«De atunci, n'am mai auzit vorbindu-se nimica despre dânsul; și, pe onoare mea, de vreme ce Ana îți place și d-ta îi placî dânsu, nu ved pentru care motiv nu m-ai plăcea și mie.

Ast-fel vorbise tatăl, și în semnul unei complete consimțiri, îi strânse mâna cu cordialitate.

Cât despre tinăra fată, ea fusese cu dânsul de o sinceritate admirabilă:

— Am cunoscut acum cât-va timp, îi spuse dânsa, un tânăr, care îmi plăcea foarte mult. Poate că ai auzit și d-ta vorbindu-se vre-o dată despre dânsul. Iohn Fructury îi era numele, și era cunoscut în lumea petroliștilor.

— Da, da., tatăl d-tale mi-a vorbit despre dânsul întrerupse John, foarte emoționat în fața acestei declamații.

— Și, continuă tinăra fată, ceea ce-mi place mai cu seamă la d-ta, este asemănarea perfectă aproape, pe care o ai cu sârmanul meu John.

«Ca și dânsul, ai și d-ta, privirea vie, nasul îndrăsnit, gura ironică... Tinărul acela îmi plăcea, foarte mult, și am păstrat în tot-d'a-una despre dânsul cea mai frumoasă amintire...

— Prin urmare, voi avea și eu norocul de a vă fi oare-cum plăcut, murmură aventurierul emoționat.

D-ra Ana se înroși și răspunse turburată:

— Da, așa cred...

Apoi, pentru a schimba vorba, ea adăugă aproape îndată.

— Dar sârmana doamna Farenheit?

— E mereu la ospiciu... Și se pare că sănătatea sa nu merge de loc în spre bine...

— Ce va zice dânsa când va afla despre cererea d-tale de divorț?

John înălță din umeri, și răspunse cu nepăsare:

— Se va consola foarte repede; era între noi o foarte mare nepotrivire

de caractere, și traiul nostru împreună n'ar fi putut să mai dureze multă vreme.

«De alt-fel, îți repet că facultățile ei mintale sunt serios atinse, și că nu e nici o speranță să se mai îndrepte vre-o dată...

Și cu vocea mai dezmiardătoare, adăugă:

— Va fi o sumă fixă pe care va trebui s'o cheltuim în fie-care an din veniturile noastre.

Tinăra fată răspunse, cu un suris adorabil:

— Ce-mi pasă de acest mic sacrificiu, de vreme ce, mulțumită lui, voi avea fericirea de a deveni soția d-tale, scumpul meu John!

Aventurierul tresări, pe când, îndreptându-se, Ana repetă:

— Scumpul meu Jonathan.

Și ast-fel, presupusul domn Jonathan Farenheit, divorțat de soția sa Izabela Farenheit, deveni în mod oficial logodnicul domnișoarei Ana.

Anunțul acesta, publicat în toate ziarele, deschide largi aventurierului, ușile tuturor cluburilor elegante și a celor mai nobile saloane.

John Fructury ducea o existență fastuoasă; la creditul său personal de bogat proprietar al terenurilor din Cherokee, se mai adăugă și creditul de viitor ginere al milionarului Bluff.

În sfârșit, acum își atinsese scopul după care de atâtea vreme alerga ca un desperat; scopul pentru atingerea căruia, înotase în lacuri de sînge și fusese de zeci de ori la un milimetru distanță de frînghia spînzurătoare.

Și la acest de pe urmă amănunt, se gândia une ori cu un tremur intens de voluptate, când seara, în saloanele clubului său își făcea siesta, rostogolit într'un fotoliu moale și trimetând în aer nori albaștri de fum ai havanei sale delicioase.

Da, viitorul venia spre dânsul, plin de fericire; vedea înaintea ochilor săi, un orizont senin, plin de liniște și de mulțumire.

Un singur punct negru apărea pe acest orizont, asociatul său, Bob Sindleton.

Bob juca în viața lui John Fructury rolul pe care l juca în viața lui Damocles faimoasa sabie suspendată deasupra capului său.

John regretă amar că împrejurările aventuroasei sale existențe, îi impuseseră un tovarăș așa de primejdios și de pretențios cum era Bob Sindleton.

Da, Bob, cu lipsa sa de tact, era exclus pentru tot-d'a-una din clasele mai bune ale societății, și Bob, aproape când își era viața mai dragă, și cu un ton care îi arată bine intențiile pe care le nutria, ridică cele mai nebunești pretenții.

(Va urma)

Pfaff- I.J. RESSEL

BUCURESCI

Str. Carol No. 14
cel mai mare depozit de

Mașini de cusut

înzestrate cu apa-
ratul de brodat, a-
vând mers ușor șiiute prin noua invențiune patentată și fără
sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile
«de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»Atelier cu motor pentru reparat ori-ce
sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE
și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit
nichelat și emailat.SĂBII se niclează cu prețuri reduse. — Atelier
special pentru colțuit, gravat, plisat, solei și evantai.

Magazinul General de Muzică

LA HARPA

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

Gramofioane americane

cu renumita marcă «The Har», și

♦ INSTRUMENTE MUSICALE ♦

Prețurile cele mai reduse

Cataloage gratis

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că
vom publica bucuros ori-ce ar-
ticole interesante privitoare la
călătorii sau vinători, în țară
sau străinătate, ce ne vor fi tri-
mise.Articolele, scrise pe o singură
parte a hârtiei, în scrisori fran-
cate, vor fi adresate redacțiu-
nei «Ziarului Călătorilor», str.
Brezoianu 11, București.

Reclama este sufletul comerțului

MARELE MAGAZIN DE ARME

București B.D. ZISMAN Suc. Craiova
Cal. Victoriei, 44 St. Unirei 48

Furnisor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștință Onor. sale cliențele din toată
țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specială de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție
solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, reco- mandabilă, lei	30
Model No. 236. — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133. — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punen- du-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103. — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele pu- nându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Ex-
pedițiuni în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirii.

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◇◇◇◇◇ **Singurul ziar independent și impartial** ◇◇◇◇◇

Cu începere de la 1 Februarie 1907, ziarul UNIVERSUL dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

- 1) Un mare premiu de **1200 lei.**
- 2) 2 premii de câte **250 lei.**
- 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599.
- 4) 5 premii de câte **100 lei.**
- 5) Patru premii de câte **40 lei.**
- 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei.**
- 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50.**
- 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50.**

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

In Palatul Louvre din Paris

Tipărit inadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMPLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

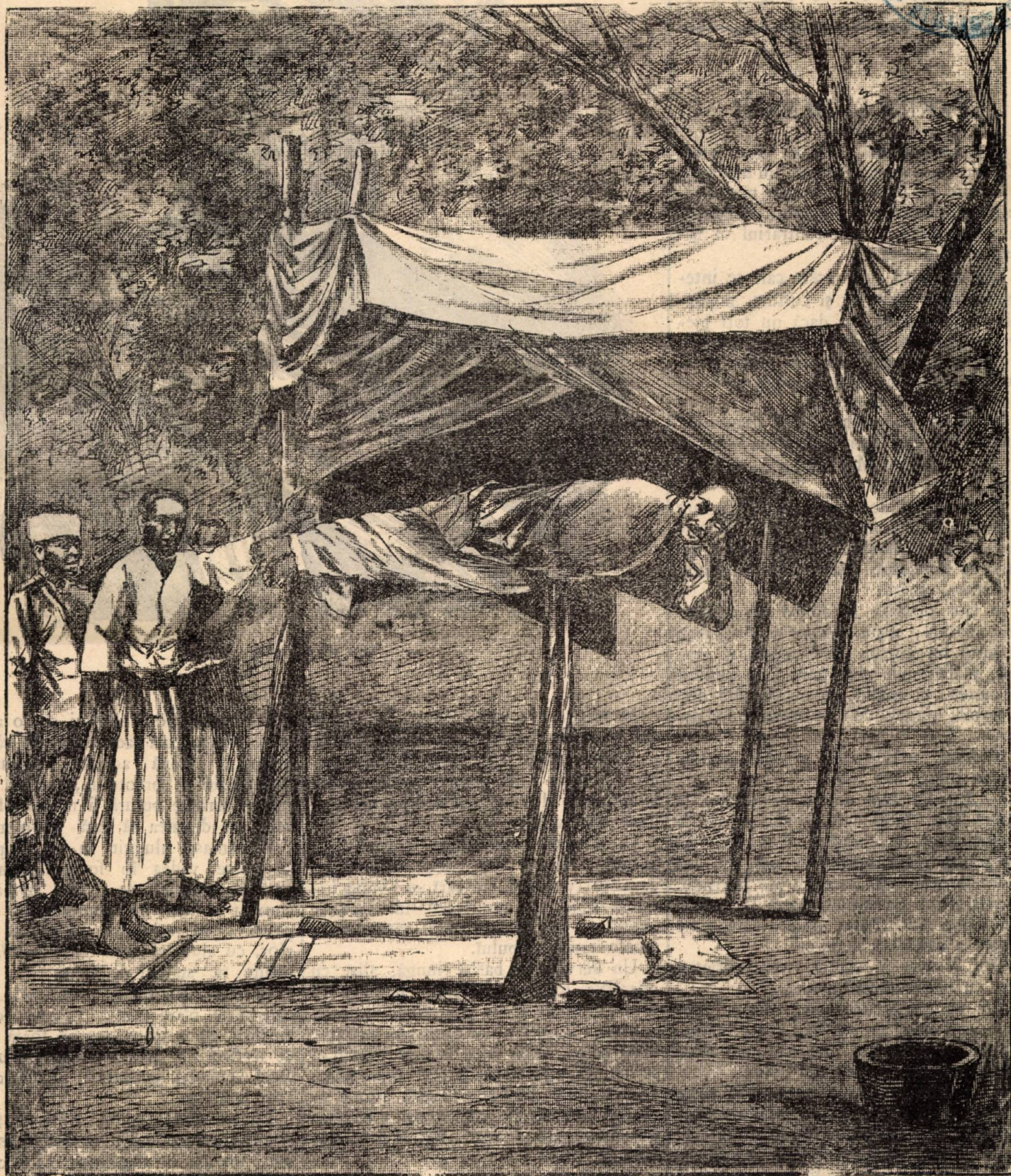
Redacția și Administrația :

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână

— MARTEA —

Un caz bizar de hipnotizm. — (Vezi pag. 1624).

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

FAKIRI ȘI DERVIȘI

În epoca noastră, un om care spune că a făcut înconjurul lumii, nu mai pune în uimire pe nimeni, nici nu mai stărnește admirație sau entuziasm. În curând va veni vremea când contrariul va începe să uimească.

Astăzi mulți sunt aceia care se interesează de obiceiurile și cultura popoarelor necunoscute; și dacă nu toți merită numele de exploratori, fără îndoială că multe amănunte au fost culese de la oameni cu o instrucție mediocră, de la meseriași sau comercianți.

Vreau să vă povestesc aici cazul unui francez, pe care l'am întâlnit la Bombay și care se numea Maxime Labat de Lambert.

Eram vecin de masă la hotelul la care trăsesem amândoi. Ziua caldă, înăbușitoare, era pe sfârșite. Stăteam acum pe veranda hotelului, bând ceai parfumat și fumând țigări.

În fața noastră se opri un adolescent hindus; niște huluși se învârtău în jurul lui într-un zbor repede și grațios, și drăguțele zburătoare i se puneau pe umeri, pe mâini, pe obraji, fără nici o teamă, ciugulindu-l cu ciocurile lor delicate.

Vecinul meu de masă ghicind un prieten în mine, îmi zise:

— Este un tânăr derviş, fermecător de păsări. Dar, între noi fie zis, fermecile acestea poate să și le păstreze pentru alții, nu pentru niște oameni ca noi. Eu am văzut în grădinele botanice ale Parisului adevărați îmblânzitori de păsări. Un exemplu viu e tata «Pol», despre care toată lumea a auzit vorbindu-se.

Am devenit în scurtă vreme prieten bun cu necunoscutul acesta.

Era un comerciant activ, dar în același timp era și un om cult, care cunoștea multe și variate lucruri, mai mult din experiență, de cât din cetite.

Mulțumită lui, am putut să iau parte a doua zi la o ședință de hipnotism religios în împrejurimile Bombay-ului.

La această ședință au luat parte numeroși fakiri și mai mulți derviși și ne-a fost dat să observăm un caz de catalepsie din cele mai cutioase.

«Tip de derviş»

În mijlocul unei locuințe construite din lemn de bambus, se implantase în pământ un stâlp puțin solid, aproape fragil, al căruia vârf ajungea aproape pînă la mijlocul distanței care despărțea podișul de tavan.

La dreapta și la stânga acestui stâlp fuseseră ridicați alți stâlpi mai înalți, garnisiți cu perne, pe care un hindus bătrân—subiectul experienței—luă loc și se alungi cu una dintre mâini sprijinită de extremitatea stâlpului.

Un derviş, cu barba lungă, albă, cu mișcările mistice, inspirate, înaintă. El se urcă pe un scaun și pronunță câte-va cuvinte, pe care nu le puturăm înțelege; după aceea, cu o voce în care părea că se ascund niște reminiscențe îndepărtate ale lătratului câinilor sălbatici, intonă un cântec, un imn de consacrare a forțelor misterioase ale naturii... Bătrânul hindus adormi.

Era o letargie provocată de cântecul dervişului, ale căruia poale le sărutase acum rînd pe rînd fakirii.

Bătrânul hindus adormi cu o atât de mare înțepeneală cadaverică, în cât zece momente după această turburătoare intervenție a preotului, stâlpii laterali și pernele putură fi retrase, fără ca cel care dormea să facă vre-o mișcare.

El rămase alungit în vid, după cum se poate vedea în fotografia noastră, cu capul sprijinit de mână. Stătea ca și cum ar fi fost încă sprijinit de perne, păstrând un echilibru în adevăr prodigios, cu ajutorul celei-l'alte mâini, înțepenite pe stâlpul de lemn.

În jurul său, fakirii cerșetori, pentru care viața n'are nici o valoare, dervișii doritori de a convinge pe toată lumea de teribila lor putere ocultă, se jucau cu șerpi veninoși, pe care-i încolățeau în jurul brațelor.

Eu am rămas foarte uimit în fața acestui spectacol; dar tovarășul meu rămase tot așa de nepăsător ca și cum ar fi fost în fața unui număr nou, de la un «cafe-șantan» oare-care.

— Lucrurile acestea, mi zise dânsul,

pe când ne întorceam spre casă, sunt vechi pe la noi. E opera sugestiei, în care se face apel mai ales la histeria unor anumiți indivizi.

Catalepticii au o foarte mare asemănare cu acei postitori care ca doctorul Tauner, sau ca vestitul Succ, stăte u câte 40 de zile fără să absoarbă alt nutriment de cât apă.

«Toată lumea știe însă, că stânta Caterina de Siena se deprinsese să trăiască fără hrană, și că a viețuit aproape douăzeci de ani în cea mai complectă abținere».

În momentul acela ne apropiam de porțile Bombay-ului.

Fachiri cu ochii scoși veniau în spre noi, îndreptându-se spre satul în care se făcuse experiența.

Unul dintre acești nenorociți își deschisese stomachul cu o lovitură de sabie, și acum intestinele îi atârnavă. Dar, printr-o sfortare de voință supra-omenească, sfortare pe care numai fanatismul o poate da hindușul mergea înaintea printre tovarășii săi, cari păreau a nu-i da nici cea mai mică atenție.

— Toate acestea, domnule, continuă tovarășul meu, n'au nici o importanță pe aici, unde nu numai că nu există frica morții, dar moartea este considerată ca o scăpare, ca un început al unei stări de lucruri mai bune.

Și ideea aceasta este așa de adânc infiltrată în spiritul fanaticilor hinduși, în cât în fie-care zi se săvârșesc zeci de crime, fără alt motiv, de cât acela foarte simplu, de a suprima viața.

Cine știe dacă nu cum-va faimosul Jak spintecătorul, care a găuit și înjunghiat atâtea femei frumoase din liberala Londră, nu era adeptul ideilor dervise?

În orî-ce cas, iresponsabilitatea oamenilor acelora mă făcu să cad pe gânduri. De atunci am căpătat dorința de a studia misterile fakirilor pînă în cele mai mici orașe ale Indiilor engleze și ale Thibetului.

Vai!.. cu toate expozițiile cari sa făcut în inima orașelor sfinte, cu toate explorațiile multiple ale savanților, nu cu noaștem încă destul de bine misterele fanatismului hinduș.

E cunoscut faptul că un indigen s'a ascuns în apele Gangelui, în părțile în cari se scaldă doamnele din Calcuta; se știe că indigenul a trăit pe una dintre ele în fundul apei, că a înecat-o și i-a furat bijuteriile; dispariția acestei femei a fost atribuită crocodililor, și asasinatul n'a fost descoperit de cât mult mai târziu.

Aceasta este o poveste veche, pe care o poate găsi orî-cine în dicționarul enciclopedic al doctorului Dechambre; și nici n'aș mai fi amintit-o, dacă nu mi s'ar fi dat în timpul din urmă o explicație cu totul bizară a faptului, de către un dervis.

După spusa preotului mahometan, ucigătorul de dame din Calcuta nu lucra

din lăcomie. Ucidea pentru că așa i se poruncise, și numai pentru că prin moarte se putea ajunge la fericirea supremă. Dacă fura bijuterii, o făcea numai pentru a îmbogăți moscheele.

Fachiri și derviși provoacă în populația mahometană din Indi, care numără vre-o 62 milioane de indivizi, cazuri de hipnotism și de sugestie foarte bizare.

Dar câte trucuri!.. câte înșelătorii!.. Sfârșind aceste rânduri, ne vedem nevoiți să facem o constatare destul de curioasă.

În India, prin torța unui trai împreună de secol, mahometanii și budisti au ajuns la înțelegere, la afinități bizare în domeniul hipnotizmului.

E singurul punct asupra căruia se înțeleg, și se pare chiar că s'au luat la întrecere în producerea de cazuri din ce în ce mai neașteptate și mai bizare.

Rafael.

RASE DUȘMANE

Săgeata se înșală

Occidentul era roș, Orientul era roș, zenitul era negru, și toate acestea făceau un cer teribil. Inșera și pe când soarele apunea într-o parte, niște nori de culoarea sângelui acopereau orizontul în partea opusă și preziceau o furtună spaimntătoare.

Se părea că întreaga natură devenise sinistră, în fața masacrelor nemaînterupte, care îngrămădiu cadavre peste cadavre și umflau cursurile râurilor.

De la marea neagră până la țărmurile caspiene, de la Tiflis până la Batumi, de la Bakā la Erivan, Armenii și tătarii, creștinii și musulmanii, se ucidău între ei cu o ură adâncă ca și credința lor, sălbatecă ca și țara în care trăiau.

Pretutindenți pumnalele luciau, pretutindenți victimele fugeau urmărite de urlete sălbatece. Casele erau prădate, bătrânii, copiii, femeile, erau gintuiți fără milă.

Lumina lugubră a incendiilor însemna din loc în loc, trecerea lugubră a bandelor oribile, care scăpau mereu de urmărirea trupelor regulate trimise de către vice-regele care guverna în numele Rusiei.

În piețele publice, în mijlocul străzilor, morți trântiți unui peste alții, forma adevărate gramezi, în jurul cărora se vedeau semănate ca niște accesorii macabre, brațe smulse, capete tăiate, sau chiar numai limbi, nasuri și urechi.

Nici una dintre cele două părți nu mai avea timpul necesar pentru îngroparea morților. Îndată ce erau zăriți unde-va dușmanii care căuta să-și în-

groape morții, se repezeau asupra lor, și măcelul începea din nou.

Singuri corbi trăiau în liniște și fericire; nimeni nu venea să-i supere. A rare ori numai, când vre-un vultur mai gigantic se abătea prin împrejurimi, vedea ridicându-se stoluri întregi de paseri de pradă, ca niște nori de grindină.

În casa musulmanului Muradek, situată în unul dintre cartierele cele mai primejdioase și mai răzvrătitoare ale Tiflisului, mai mulți partizani se întruniseră. Obiectul discuției care se deschisese în acea seară lugubră, era apropiatul masacru a familiei armene Tșomanian, din care făcea parte însuși soția lui Muradek.

Altă dată, fusese o idilă dragălașă și grațioasă, căsătoria lui Muradek cu Betșa Tșomanian, și a lui Bedros Tșomanian fratele Betșei, cu Mărza sora lui Muradek.

Cele două familii, de religii diferite, și chiar dușmane, la început se împotriviseră din toate puterile proectelor celor patru tineri. Dar în cele din urmă, li se păru tuturor, că unirea aceasta ar putea să stingă pentru totdeauna ura și dușmănia dintre cele două familii și să deschidă o eră de pace și prosperitate.

Tinerii n'aură de cât să se felicite de hotărîrea lor, până în ziua când, un vînt de ură trecu pe de-asupra tuturor capetelor.

Voci părimase, voci cumpărate de aurul blestemat al străinilor, redeșteptară din nou vechea ură dintre musulmani și armeni.

Insulte fuseseră schimbate, insulte condamnate prin uciderea provocatorilor. Dar asasinatele acestea strigau răzbunare în urma lor. Singele fu spălat cu sânge.

Crimele se îngrămădiră peste chinul și zilele oribile de teroare și masacrare, reveniră.

Acuma, Muradek, redevenit fanatic satrop al lui Mohamed, își ură soția sa creștină, pe Betșa sa, care era așa de frumoasă, și pe care o iubise așa de mult. El o bănuia că desvâluește fratele ei Bedros, secretul mai multor atentate preparate în casa lui.

În seara aceia el îi dăduse ordin să se ducă la fratele ei, și să nu se reîntoarcă de cât după plecarea tovarășilor, care în timpul nopții aveau să hotărască masacrarea vre unei familii armene.

«Te vei reîntoarce târziu, după miezul nopții, în spre ziua».

Dacă și se va întâmpla vre-o nenorocire, va însemna că Alah te-a condamnat!..

Betșa ascultă și se retrase. Dar pe când Muradek și coreligionarii săi condamnau la moarte familia Tșomanian, cu singura rezervă că Muradek va rămânea stăpân al vieții soției sale, se auzi în sala vecină un zgomot ușor.

Muradek se repezi într'acolo. Camera era goală, dar fereastra era deschisă. El înțelise îndată că soția sa se reîntorsese și le ascultase convorbirea; după aceea eșise pe fereastră.

Muradek se aplecă peste fereastră, dar nu zări nici o formă omenească.

Atunci se reîntoarse în sala complo-ului și zise tovarășilor săi:

— N'a fost nimic. Dar să ne despărțim. Vă veți reîntoarce, mâine la aceeași oră.

Musulmanii eșiră și se împrăștiară. În același timp, în celalt capăt al străzei, se deslușiau siluetele vagi ale unor trupe numeroase. Erau soldații ruși, care se folosiau de întuneric pentru a-și lua pozițiunile, pentru ca a doua zi dimineața, orașul răzvrătit să rămâie uimit în fața celei neașteptate desfășurări de forțe.

În casa lui Bedros Tșomanian și a Mirzei, toată lumea plângea.

Toți vedeau cu o durere adâncă reînceperea ostilităților între cele două familii. G-oaza cea mai complectă domnea în jurul celei case, altă-dată atât de fericită. Mirza nu voise să asculte de legea urei fanatice de rasă; ea își iubia mereu soțul.

Cu vocea plină de lacrimi, ea îl ruga să nu plece nică-er, să n'o părăsească nici o singură clipă; biata femeie credea că frații ei musulmani nu vor avea curajul să-l ucidă pe Bedros alături de dansa.

Roșiata sinistră a apusului din seara aceea, inspiraseră gânduri și mai teribile de groază, sufletelor orientale ale lui Bedros și Mirza.

Își baricadaseră toate ușile și stăteau în așteptare; de odată, o lovitură venită de afară îi făcu să tresară de neli-niște. Putea să fie vre-o cursă, începutul unui atac.

Amândouă soții rămaseră tăcuți. Bedros și lipi urechea de ușă, pentru a auzi mai bine ce se petrecea afară.

Se auzi o a doua lovitură și apoi, o voce plângătoare.

— D-zeule !... D-zeule !... oare dânsii nu vor voi să-mi deschidă ?... Bedros !... Mirza !...

Bedros recunoscuse vocea sorei sale Betșa. El îl deschise îndată ușa, și apoi așeză în grabă baricadele.

Betșa și Mirza se iubeau ca două surori; ele se cuprinseseră în brațe și se sărutară cu dragoste, amestecându-și lacrimile.

Bedros le lăsă să plângă cât-va timp în voe, apoi le întrerupse.

— Betșa, scumpa mea soră, spune-mi, ce s'a întâmplat ?... Muradek, care altă-dată era așa de nobil și de bun, și care acum a devenit așa de crud, și-a aruncat vre-o amenințare ? Ai venit să cauți refugiu în casa noastră. Rămâi printre noi; te vom apăra până la cea de pe urmă picătură de sânge.

— Bedros, și tu Mirza, crede-mă că m'aș simți fericită să mor, dacă moartea

mea ar putea potoli ura sălbatecă a se-tarului Muradek. Dar nu pentru mine tremur...

— Atunci pentru Bedros ? exclamă Mirza tremurătoare.

— Astă seară, continuă Betșa, Muradek și principalii masacratori musulmani, au ținut consiliu în casa noastră... Soțul meu m'a ordonat să mă retrag aici și să nu mă reîntorc de cât a doua zi dimineața...

— Vorbește ?... Vorbește repede !... se rugă Mirza.

— Când am plecat, am lăsat fereas-tra deschisă, pentru ca s'o pot trage pe din afară...

— Și te-ai reîntors ?... Și-ai ascultat ?... întrebă Mirza.

— Da. Am auzit totul. Măne noapte, musulmanii vor veni să ți-l smulgă pe Bedros din brațe, Mirza... Il vor lua cu dinșii și-l vor crucifica... Așa a cerut Muradek. Tu vei fi închisă în casa lor, și îți vor spune că Bedros a murit în lupta de pe stradă !...

— Ne vom apăra !... murmură Bedros, cu vocea gravă și hotărâtă.

— Bedros, zise Mirza cu solemnitate, eu știu care îmi este datoria. Mă voi duce eu însumi să vorbesc cu fratele meu Muradek. Dacă dânsul nu va voi să mă asculte, mă voi duce la mama noastră. Știi că după religia noastră, cu-vântul unei mame are multă influență... Nu este nici un musulman care să nu se teamă de blestemul mamei sale.

— Nu se poate să plec din casa a-cesta, Mirza, exclamă în același timp, Bedros și sora sa. Cartierul acesta este armenesc; până când să ajungi în cartierul musulman, și se pot întâmpla multe nenorociri. Armenii te urăsc și fără îndoială că te vor maltrata.

— Tu, Betșa, ai avut curajul să vii până aici; și mi se pare că era și pen-tru tine același lucru...

— Să ne reîntoarcem împreună !...

— Nu, Betșa... Prezența ta l'ar supăra și mai mult pe Muradek... Noi trebuie să căutăm a-l potoli mânia.

— Dar eu cel puțin, zise Bedros, te voi întovărăși pînă la casa fratelui tău.

Bedros, pe asemenea timpuri, nu tre-bue ca șeful să-și părăsească casa, nici măcar o singură clipă. Prezența ta este necesară aici; inimile omenești sunt slabe și în lipsa ta, servitorii te-ar putea trăda.

— Mirza, eu nu sunt demn de atîta devotament...

— Tu, dragul meu soț, trebuie să mă lași să-mi fac datoria.

Își luă rămas bun plângând, și Mirza se perdu în strada întunecoasă.

La început nu se întâlni cu nimeni; noaptea era puțin potrivită pentru luptele civile; nu puteau savura bine rănilor pe care le făceau. Și apoi, în mijlocul întunerecului, s'ar fi putut înșela, confundând pe dușmanii cu prietenii.

Maî încolo, în colțul străzei, ascuns în umbra unei porți, aștepta Muradek. După întrunirea de acasă de la din-

sul, Muradek luase hotărîrea sălbatecă de a-și pedepsi el însuși soția. Venise s'o aștepte nu departe de casa lui Bedros.

Peste puțin, zări o umbră vagă care trecea pe lângă ziduri.

— Dînsa, trebuie să fie, își zise Muradek; infama creștină, trădătoare a so-tului ei, va pieri !...

Cerul era acoperit de nori negri, și noaptea era foarte întunecoasă.

Forma omenească care nu putea fi de cât o femeie, ajunsese în fața ascunzătorii lui Muradek.

Acesta se ridică ca un fulger, întinse sabia și lovi.

Victima căzu fără să scoată un singur strigăt. Muradek, cu o ferocitate diabolică, îi desprinse capul și-l învălui în mantaua sa.

— Voi arăta măne tovarășilor, mur-mură dînsul, capul creștinei Betșa. În fața dovezilor unui asemenea curaj, mă vor aclama cu toții de șef necontestat !

Și plecă. În același moment, un fulger sinistru străbătu imensitatea bolței ce-rești.

Muradek se reîntoarse acasă fără să întâlnească vre-o patrulă în cale, solda-ții, văzând furtuna care amenința să se deslănțuiască, se retrăseseră prin gherete.

În urma lui Muradek, mai trecură și alți oameni prin locul crimei, lovindu se de cadavrul curajoasei Mirza.

Trupul nenorocitei fu răstignit de stălpul unei porți și ținut cu pumnale implân-tate în mâini.

* *

Acum soarele scânteia la orizont. Orașul era liniștit în dimineața aceea. Zgomotele care se auzeau pe ici, colo, por-neau din campamentele soldaților ruși. Armenii și musulmanii stăteau în espec-tativă, întrebându-se asupra cui era să se abată mânia soldaților.

Tovarășii lui Muradek, socotind că evenimentele erau mai grave, se adunară în timpul zilei. Erau prezenți toți; nu-mai unul singur, Riffat, mai lipsea încă.

Riffat era rivalul lui Muradek, acela care îndrăzne să-l dispute șefia.

— Să deliberăm fără să mai așteptăm pe Riffat, zise Muradek. Poate că prezența soldaților ruși a avut darul să-l calmeze ardoarea.

Unii dintre tovarășii aplaudară; alții încrețiră din sprâncene. Aceștia din urmă erau partizanii lui Riffat.

Dar în timpul acesta apărură și Riffat. — Amici, strigă dânsul intrînd, nu știți încă vestea ?... Să-l felicităm pe Muradek pentru graba cu care a lucrat !... Dacă noaptea trecută am fi asaltat casa lui Bedros sau l'am fi atras într-o cursă...

Și Riffat se opri pentru ca vorbele sale să producă și mai mult efectul.

— Ce s'a întâmplat ?... exclamă cu toții.

— Sora lui Muradek, continuă Riffat,

soția lui Bedros, Mirza, n'ar fi fost asasinată astă noapte în apropiere de locuința sa!..

— Ce spui tu? urlă Muradek.

— Spun că ai lăsat pe armeanul Bedros Tșumanian să-și ucidă soția și că soția lui era sora ta!

— Ai văzut tu lucrul acesta?

— Acum o oră am văzut pe armean prefăcându-se că 'și găsește soția moartă.

Muradek exclamă:

— Minți, Riffat!.. Său chiar dacă printr'o mare nenorocire, pe care nu voesc s'o cred, sora mea a fost asasinată, îndrăznesc a spune că pedeapsa a venit înaintea crimei!

— E o laudă zadarnică, Muradek!

— Eu însumi am ucis astă noapte pe soția mea, creștina Betșa, sora câinelui de Tșumanian.

— Sărmane Muradek!.. răspunse Riffat. Poți tu să ne dovedești isprava ta? Fără îndoială că trupul și capul creștinei s'au evaporat, pe când cadavrul Mirzei a fost expus vederii lumii întregi!..

— Capul creștinei!.. exclamă Muradek. Te înșeli dacă crezi că ai triumfat!.. Veți vedea trofeul acesta îndată!..

Și Muradek se duse să caute capul victimei sale. Se reîntoarse în curând, puse mantaua pe masă și se pregăti să apuce părul însângerat.

Toți se sculară în picioare. Ochiul lor arzător părea că devorează masa, mantaua și obiectul macabru care avea să le fie arătat.

Dar brațul lui Muradek rămase suspendat; el făcu un pas îndărăt și scoase un strigăt teribil.

Recunoscuse capul surorii sale Mirza.

Tovarășii începură să murmure; Muradek era luat în ris, insultat.

— Asasine!.. Tu ești asasinul proprietății tale surori!..

Piffat exclamă:

— Omul acesta este nebun!.. El nu mai poate să fie șeful nostru!.. E pătat cu sînge nevinovat!.. Să fugim de dînsul și de casa lui blestemată!..

Toți plecară, surizând în urma lor în semn de dispreț.

Muradek se lăsă să cadă într'un colț, ca un animal sălbatic rănit. Plîngea și urla.

El nu văzu pe Betșa intrînd; soția sa venea să-i spue că aflase despre moartea Mirzei și că durerea lui Bedros era imensă.

Betșa zări masa, mantaua, capul... Vederea i se turbură, pleoapele i se lăsară în jos; pronunță câteva cuvinte încurcate, că e-va silabe fără nici un rost și se abătu la pămînt. Era moartă.

La zgomotul acestor căderi, Muradek ridică capul. O recunoscuse pe Betșa; ar fi voit să se ridice și să se rependă la dînsa pentru a-i implanta pumnalul în inimă, dar nu mai avea putere.

După o clipă o altă femeie apărură în prag. Era bătrîna mamă oarbă a lui Muradek.

Bătrîna se împiedică de corpul neînsuflețit al Betșei.

— Betșa, copila mea, zise dînsa recunoscînd-o; scoală-te!.. Muradek!.. Muradek!.. Unde ești tu?..

După aceea se apropie de masă, pipăi mantaua, dădu peste capul ficei sale și scoțînd un strigăt de groază, se trase îndărăt.

Apoi se apropie din nou, chinuită de o presimțire teribilă; pipăi capul cu deamănuntul și îl recunoscuse.

— Mirza!.. Mirza!.. o fiica mea mult iubită!.. Dar oare-cine a săvîrșit crima aceasta?.. Muradek va răzbuna-o!.. Blestemat, de o mie de ori blestemat fie acela care mi-a ucis copila!..

Muradek, care în tot timpul acesta își ținuse suflarea, se sculă de-o dată și exclamă:

— Mama mea, d-ta mi-ai dictat ce am de făcut!.. Blestemul d-tale este condamnarea mea la moarte!

Și ridicînd pumnalul, și-l implantă în piept și se rostogoli la picioarele mamei sale. Moartea nu fu instantanee; Muradek mai avea încă câte-va momente de viață...

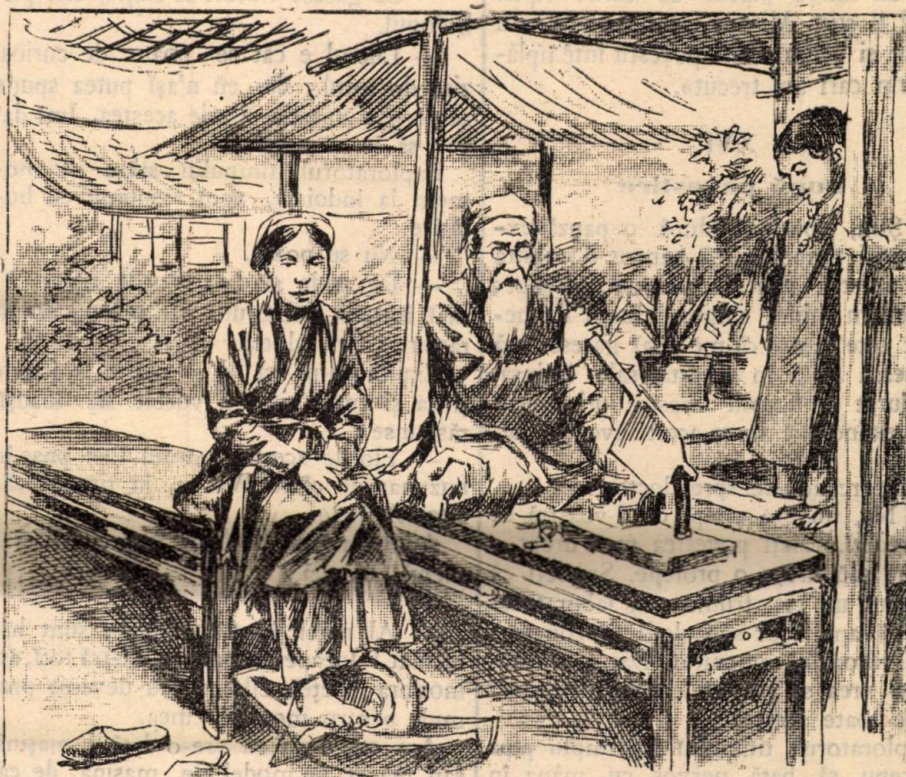
Peste puțin, un zgomot mare se auzi în stradă; erau soldații ruși cari veniau să-l aresteze. Riffat îl denunțase.

— Te-ai pedepsit tu însuși, zise șeful trupei, înaintînd spre dînsul. Scelerate, induși în eroare de crima ta nemaî pomenită, am arestat și împușcat pe nevinovatul Bedros Tșumanian!

Muradek deschise ochii; nu-i mai rămăsese de cît o slabă licărire de viață. În ultima lui suflare, arată, cît de teribilă era ura pe care o nutria pentru armenii.

— L'ați împușcat?.. Mulțumesc!.. Și-și dădu duhul.

Arg.

Farmacist și vrăjitor

Meseriile în Indo-China

Sub titlul acesta voim să vorbim despre farmaciștii din Indo-China. În adevăr, pe acolo, farmaciștii este clasat în rîndul celor-l'alți meseriași și meseria de farmacist este o meserie de speulă pe față, cum ar fi bună oară la noi croitoria sau cizmăria.

Aproape toți farmaciștii din Indo-China cumulează și meseria de vrăjitor.

Sunt două soiuri de medicamente: unele naturale și altele... supra-naturale.

Același individ, care, ajutat de soția sa, fabrică diferite esențe de rădăcini și de flori, va trebui să fabrice la nevoie și medicamente mai misterioase. Farmaciștii indochinezi vînd de asemenea tot felul de hărți magice și de mărțișoare atrăgătoare a geniiilor bune.

Aproape nici nu mai este nevoie să adăogăm, că medicamentele misterioase valorează mult mai puțin de cît cele-l'alte, și sunt vindute de către farmaciștii anamiți cu niște prețuri prodigioase. Aceasta în virtutea proprietăților lor magice.

R. D.

MAȘINA DE EXPLORAT TIMPUL

— Urmare —

«Fără îndoială că adormisem pe scaunul acela și tot ce v'am povestit nu era de cât un vis.»

Și cu toate acestea ceva era schimbat! Mașina pornise din colțul stâng al încăperii. Acum era în colțul drept, în poziția în care ați văzut-o. Depărtarea aceasta vă dă distanța exactă care despărțea peluza de pedestalul sfinxului alb, în care Morlokii își ascuseseră mașina.

«Cât-va timp am rămas nemișcat, cu creierul greoi; apoi m'am sculat și am venit aici. Pe o masă, aproape de ușa, am zărit «Pall Mall Gazette», care purta data de astăzi. După aceea un zgomot de farfuri ajunse până la mine. Am stat un moment la îndoială; mă simțeam așa de slab și de suferind!..»

Dar în același timp a ajuns până la mine un miros plăcut de carne friptă. Restul îl știți. Mi-am făcut toaleta, am mâncat și acum v'am povestit întâmplările prin care am trecut».

XVI

După povestire

— Știu, continuă după o pauză exploratorul timpului, că pentru d-voastră toate acestea sunt lucruri de necrezut; dar pentru mine, singurul lucru de necrezut este faptul că mă găesc încă astăzi aici, în această sală întinsă, înconjurat de figurile voastre prietenești și povestindu-vă toate aceste aventuri bizare.

Și întorcându-se spre doctor:

— Nu, nu mă aștept ca d-voastră să mă credeți. Luați povestea mea drept o ficțiune sau drept o profeție. Spuneți că am avut un vis frumos în laboratorul meu, că am făcut speculații filozofice asupra viitorului omenirii. Dar... în sfârșit, ați vrea să știți ce credeți d-voastră despre toate acestea?

Exploratorul timpului își umplu pipa și începu să bată nervos cu mâna în masă.

Urmă o tăcere de câte-va momente. Apoi scaunele începură să se miște și picioarele să frece covorul. Am început atunci să examinez rînd pe rînd auditorii.

Doctorul părea absorbit în contemplația exploratorului. Redactorul-șef își privea vârful țigărei cu o încăpățănare nebună—era a zecea țigară. Jurnalistul își consulta ceasul. Cei-l'alți, după cât îmi amintesc, stăteau nemișcați.

Redactorul-șef se sculă suspinând.

— Ce nenorocire că d-ta nu ești scriitor, zise dînsul, punînd mâna pe umărul exploratorului.

— D-ta crezi în povestea mea?

— Dar...

— Știam eu bine că nu crezi!..

Exploratorul se întoarse în spre noi.

— Unde sunt chibriturile? — întrebă dînsul.

Își aprinse pipa și vorbi cu glasul întretăiat:

— Spunându-vă tot adevărul... Eu însumi abia cred.... Și cu toate acestea....

Ochii săi se opriră întrebătorii asupra florilor albe și veștede pe care le aruncase pe masă. După aceea își privi una din dintre mâini, pe care se mai observa încă o mică rană cicatrizată.

Doctorul se sculă, se apropie de lampă și examinează florile.

— Pistilul este curios, zise dînsul.

Psihologul se apropie pentru a vedea și el.

— Drace!... zise de odată jurnalistul, dar știți că e târziu?... Cum naiba mă mai întorc eu acasă acum?..

— Se găesc trăsuri la stație, zise psihologul.

— Lucrul e cât se poate de curios, zise doctorul; dar eu n'aș putea spune căru gen aparțin florile acestea. Îmi dați voie să le păstrez?

Exploratorul timpului stătu un moment la îndoială, apoi răspunse cu hotărîre:

— Nu se poate.

— De unde ai d-ta florile acestea?... măi întrebă doctorul; dar te rog să-mi răspunzi fără glumă.

Exploratorul își duse mâna la frunte și ca și cum și-ar fi vorbit sie însuși, răspunse:

— Florile acestea m'am fost puse în buzunar de către Weena, în timpul călătoriei mele.

Apoi, privind de jur împrejurul camerei, adăugă:

— Al naibii să fiu dacă nu sunt halucinat! Încăperea aceasta, d-tră toți, atmosfera vieții zilnice, au devenit prea mult pentru memoria mea.

Am construit eu vre-o dată o mașină, sau măcar un model de mașină de călătorit prin timp?...

Sau, măi curînd, toate acestea n'au fost de cât un simplu vis? Mi se pare că inebunesc!.. Simt nevoia să mă duc să-mă văd din nou mașina!..

Se sculă cu bruscheta, luă lampa și porni prin coridor.

Îl urmarăm cu toții. A ne îndoi de prezența mașinei, ar fi însemnat să ne îndoim de simțurile noastre; mașina, celebra mașină a timpului, era în fața noastră, rece și răsturnată.

Exploratorul pipăi cu mâna bara îndoită și exclamă.

— Foarte bine!.. Povestea pe care v'am spus-o, este perfect adevărată. Îmi pare rău că v'am mai adus aici, prin frig.

Reluă lampa, și în mijlocul celei mai

complete tăceri, ne reîntoarserăm în sala de fumat.

La plecare, exploratorul ne întovărăși în vestibulul, și ajută redactorului-șef să-și pue pardesiul.

Doctorul îi examina figura, și îi spuse cu oare-care îngrijare, că trebuia să fie foarte surmentat. Exploratorul rise din toată inima; mi l amintesc și acum, așa cum era atunci... Parcă-l văd în prag, urîndu-ne la toți noaptea bună.

Am luat o trăsură împreună cu redactorul-șef, care judeca toată povestea de mai sus drept o invenție superbă. Întru cât mă privește pe mine, îmi era absolut cu neputință să ajung la vre-o concluzie.

Povestea era așa de fantastică, așa de necrezut, și modul în care fusese povestită, așa de convingător, așa de grav.

Am rămas deștept o mare parte a nopții, gândindu-mă la toate câte le auzisem, și făcînd planul de a mă reîntoarce a doua zi la exploratorul timpului.

Cînd am ajuns la dînsul, a doua zi, servitorii mi-au spus că stăpînul era în laborator; cum cunoșteam foarte bine interiorul clădirii, m'am îndreptat într-acolo.

În laborator nu era nimeni. Am examinat un moment mașina, și am atins o bară cu mâna. Îndată, mașina începu să se agite, ca o creangă bătută de vînt. Atîta nestabilitate mă surprinsese peste măsură, și m'î fu teamă. Mi se părea că aud o voce dojenitoare strigîndu-mi:

— Nu puneți mâna!.. Am eșit din laborator; m'am întâlnit cu amicul meu în sala de fumat. Venea din camera lui, și avea într-o mână un aparat fotografic, iar în cea-laltă un mic sac de călătorie.

Sunt foarte ocupat cu mașina mea, îmi zise dînsul, surîzînd.

— Dar nu cum-va e la mijloc vre-o mistificare?... întrebai eu foarte serios. Poți străbate în adevăr timpul?

— Da, pot lucrul acesta.

El mă privi drept în ochi, cu sinceritate. Apoi, după ce stătu un moment la îndoială, m'î zise:

— Am nevoie de o jumătate de oră numai; știu pentru ce ai venit aici, și e foarte frumos din partea d-tale. Iată câte-va reviste. Dacă vrei să dejuzezi împreună cu mine, îți voi aduce diferite specimene din timpurile viitoare, și atunci vei fi pe deplin convins. Dar te rog să mă erți că te voi lăsa un moment singur.

M'am învoit, înțelegînd bine că amicul meu trebuia să fie foarte emoționat.

Am auzit ușa laboratorului închizîndu-se în urma lui, și așezîndu-mă am început să citesc un ziar cotidian.

Ce avea să mă facă oare exploratorul, înainte de ora dejunului?

Apoi, de-odată, un nume cetit într'un anunț, mă făcu să-mi aduc aminte ca

dădusem o întâlnire editorului Ricardron, pentru dimineața aceea. M'am sculat, pentru a mă duce să-mi înștiințez prietenul.

În momentul în care am apăsat clampa ușei laboratorului, am auzit o exclamație, cu totul bizară, și un sunet, asemănător cu sunetul clopotelor.

Un curent repede și vijelios veni pe lângă mine în momentul în care am deschis ușa, și auziți zgomotul unor sticle sparte de podea.

Exploratorul nu era nică-er! Timp de un moment, mi se păru că zăresc o formă fantastică, indistinctă și transparentă, în cât puteam vedea mobilele casei, uitându-mă printr'însa.

Dar, în timpul cât m'am frecat la ochi, pentru a vedea mai bine înaintea mea, fantasmagoria aceasta dispăru.

Mașina, de asemenea, dispăruse.

În cea-laltă extremitate a laboratorului nu se vedea de cât un nor de praf învârtindu-se.

Fără să știu pentru ce, o teamă ne-bună mă cuprinse.

Simțeam că se petrecuse ceva bizar, dar nu-mi puteam da seama anume ce se petrecuse.

Pe când stăteam acolo, nemișcat, ușa din spre grădină se deschise și un servitor intră. Privindu-l, ideile 'mă reveniră.

— Stăpânul d-tale a eșit pe aici? îl întreba el.

— Nu, domnule răspunse dânsul, nimeni n'a eșit pe aici. Credeam că stăpânul meu e în laborator.

Atunci, am înțeles. Am uitat de întâlnirea mea cu Ricardron, și am rămas acolo, așteptând reîntoarcerea amicului meu.

Eram curioasă să-l aud noua povestire.

Dar am început a mă teme că voi fi nevoit să aștept toată viața.

Exploratorul timpului a dispărut acum trefan, și după cum știe toată lumea, nu s'a mai reîntors.

XVI

EPILOG

Presupuneri putem face câte poștim; nimeni nu ne poate opri.

Se va reîntoarce oare vre-odată, exploratorul timpului?

Fără îndoială că prietenul meu se aventurase în trecut, și căzuse printre sălbatici băutori de sânge al erei de piatră; sau poate că se aventurase în mijlocul reptilelor gigantice din epoca jurasică.

Poate că, în momentul acesta, rătăcește pe vre-o bucată de coraliu oolitic, populată de plesiosauri...

Său, cine știe, poate că se aventurase din nou în vârstele viitoare, în care cele mai teribile enigme ale prezentului au ajuns să fie probleme rezolvate?

Se va mai reîntoarce vre-odată?

Il aștept în toate zilele, cu o nerăbdare febrilă, și n'aș avea altă dorință mai scumpă nici odată, de cât aceea de a-l revedea din nou în fața mea și a-l auzi glasul.

Dar se va reîntoarce oare vre-odată? Cine știe!

SFÎRSIT

«Ziarul Călătoriilor» va începe în numărul viitor publicarea uneia dintre cele mai frumoase povestiri care s'au scris vre-odată, povestire intitulată:

Archipelagul Monștrilor

și datorită penei celebrului scriitor francez Louis Boussenard.

E un mare roman de aventuri, în care eroii, scăpați din Australia — unde trecuseră de multe ori prin primejdii de moarte, — sunt aruncați de o împrejurare dramatică pe o insulă din oceanul Pacific.

Aici, în această insulă pustie și bătută de valurile furioase ale oceanului, e

Archipelagul Monștrilor

Luptele celor doi eroi împotriva elementelor naturii, împotriva monștrilor marini, și împotriva unui alt monstru și mai mare: un dușman de moarte, sunt descrise în niște scene pline de interes și de entuziasm.

Archipelagul Monștrilor

e o poveste care s'a petrecut în adevăr; e înșirarea unor peripeții de necrezut, care au văzut însă lumina zilei în apele Pacificului.

Citiți în numărul viitor începutul noului roman de aventuri Archipelagul Monștrilor.

VERMI DE CEARĂ

Întreaga lume știe despre existența vermiilor de mătăsă; dar foarte puțin sunt aceia care să fi auzit vorbindu-se despre «vermi de ceară». Chiar nici naturaliștii nu cunosc tocmai bine insecta aceasta. Cu toate acestea, biata insectă n'a scăpat de clasificare, și a fost botezată cu numele de «Ericerus pela».

Insecta aceasta se reproduce exclusiv numai pe o specie de copac «ligustrum lucidum» care nu crește de cât în valea Chien-Chang din China occidentală.

În toți anii, oamenii anume însărci-

nați vin de recoltează ouăle lipite de ramuri.

Ouăle acestea sunt cu îngrijire închise într'un soi de paner dublu, și adese-o-i sunt purtate pe umeri până la foarte mari depărtări, la fermele de creștere, unde se cultivă pe foarte mari întinderi, «Fraxinus-ul», pe care insectele

1) Vermii de ceară cu ouă.

și vor găsi hrana. Recolta ouălor se face în luna Maiu; în Septembrie insectele sunt perfecte.

Nu mai insectele de partea bărbătească secretează această ceară, pe care o fixează în jurul rămurelelor.

Rămurelele acestea tăiate și supuse influenței unei călduri dulci lasă ceara să se descompue. Producția anuală se ridică la 5 milioane de franci.

2) Un vânător de ouă în costumele sale originale.

Vânătorii de ouă, după ce și-au strâns recolta, nu călătoresc de cât în timpul nopții; căldura zilei ar putea grăbi metamorfoza.

În epoca recoltei părțile satelor și barierele orașelor sunt lăsate deschise tot timpul anume pentru oamenii aceștia.

Vinătorii de ouă poartă un costum cu totul particular; costum făcut din paie de cereale, care constituie o pătură impermeabilă și-i apără astfel de ploaie.

Dăm în ilustrație un verme producător de ceară, o ramură acoperită de ouă, precum și unul dintre oamenii care se ocupă cu recoltarea acestor produse, în costumul original pe care-l poartă.

Dan.

REGELE REVOLVERULUI

SCENE

DIN VIATA CĂUTĂTORILOR DE AUR

— Urmare —

Așa dar tot timpul victiilor sale, Fructury trebuia să fie urmărit de umbra lui Bob Sindleton, era o umbră teribilă, spăimântătoare, de care numai Providența ar fi putut să-l scape.

Da, John Fructury ajunsese cu ingratitudinea așa de departe, în cât dorea să se scape de prezența unui om, căruia îi datora întreaga sa avere și fericire prezentă.

Ce-ar fi devenit dânsul fără îndrăzneala și geniul aventurier al lui Bob?

Ar fi fost fără îndoială de multă vreme mort de foame sau spânzurat.

Și totuși era destul să se gândească la Bob, pentru ca gânduri negre să-l apuce.

Ora căsătoriei sale se apropia, și lui John i se părea imposibil să ajungă la această dată, fără ca să nu mai vadă o nouă furtună deslănșându-se asupra capului său.

Și iată că, pe când răsturnat în fotoliul său moale, fuma cu nesățiu havana sa delicioasă, pe când se gândea la mijloacele prin care ar putea scăpa de prezența supărătoare a lui Bob Sindleton, vocea lacheului care-i oferea o băutură pe o tavă de aur, îl făcu să tresară.

Deschise ochii și rămase nemișcat; o sudoare rece îi inundase fruntea.

Bob Sindleton era în fața lui, îmbrăcat în librea sa splendidă a lacheilor clubului, și oferindu-i pe o tavă de aur niște fructe glasate și niște băuturi răcoritoare.

Nenorocitul John avea senzația că o mână nevăzută îl strângea de gât.

— Tu!.. murmură dânsul, după câte-va momente penibile de tăcere.

— Da, eu sunt...

Și păstrându-și mereu atitudinea sa respectuoasă de lacheu, banditul se explică:

— Am nevoie de bani... Am jucat și am pierdut. Și am pierdut nu numai ceia ce aveam eu, dar chiar ceia ce posezi tu însuși.

«Oh!.. nu mă întrerupe!.. lucrul e foarte serios. Am lipit semnătura ta în josul unei procuri și ți-am vândut proprietatea, proprietatea noastră, adică.

— Banditule!.. Hoțule!..

— Să nu ne pierdem timpul cu vorbe zadarnice. Ceia ce s'a făcut, s'a făcut... Mai bine ar fi să ne batem capul pentru a eși din această situație nenorocită.

Singele rece al mizerabilului, vestea fulgerătoare a ruinei sale, îl înlemniseră pe John.

Ruinat!.. Era ruinat!..

Adio bogăție!.. Adio fericire!.. Ca un vis frumos, se risipise totul într-o clipă.

Stătea nemișcat în fotoliul său, incapabil să facă o mișcare sau să pronunțe un cuvânt.

Bob continuă cu aceiași nepăsare:

— Nu cumva ai de gând acum să-mi faci pe mueraticul?.. Mi se pare că am fost uneori în niște situații mult mai delicate, și am știut în tot-d-a-una să scăpăm spre deplina noastră onoare.

«De alt-fel, nici nu prea avem multă vreme de stat la vorbă. N'avem de cât trei soluții în fața noastră, sau mai bine zis, n'avem de cât două soluții: sau ne vom da pe mâna poliției, care își va da osteneala să ne facă o situație, sau să încercăm a ne face noi înșine această situație...

«Am cugetat că această din urmă soluție îți va conveni mai bine, și de aceea iată ce am imaginat:

«În mijlocul dezastrului nostru, avem norocul nemărginit al logodnei tale; ai un credit enorm, să ne folosim de din-sul mai înainte de a se fi răspândit zgomotul ruinei tale.

— Zgomotul furtului tău!.. zi mai bine, banditule!.. strigă John, ridicându-se amenințător în fața asociatului său.

Mereu flegmatic, Bob răspunse:

— Ești un prost! strigă așa de tare, în cât veți atrage atenția lumii, și te vei pierde pentru tot-d-a-una. Pe când dacă vei voi să mă ascuți...

Și zicând acestea, scoase din buzunarul hainei un pachetel, pe care i-l întinse misterios.

— Ce e asta? întrebă John.

— Cărți făcute, răspunse celalt, clipind din ochi.

John se îngălbeni și murmură:

— Cărți făcute... Așa dar, voești?

— Voesc să încercăm ca prin câte-va lovitură fericite, să facem banii necesari pentru a ne duce să ne căutăm norocul aiurea.

Se joci că aici partizii foarte frumoase; am auzit spunându-se că în fie-care noapte se pierd averi întregi.

«De ce n'am încerca și noi să ne recâștigăm averea?...

— Să trișez!.. suspină John, cu vocea obosită.

— Ca și cum lucrul acesta ni s'ar întâmpla acum pentru întâia oară, răspunse celalt.

Și apropiindu-se și mai mult de complicele său, îi șopti:

Măine dimineață, în zorii, vom putea pleca de aici cu trei sau patru sute mii de dolari în buzunar.

John înălță din umeri.

Patru sute de mii de dolari!.. Ce însemna suma aceasta, când se gândea la averea enormă pe care credea că o posedă cu o oră mai înainte?

Și ce putea să facă dânsul acum?.. Ce să facă alta, decât să-și plece capul în tăcere în fața fatalității, care din nou îl zdrobea?..

Câte-va momente după aceea, după ce băuse mai întâi câte-va pahare de alcool, atârțătoare de nervi, presupusul Jonathan Farenheit se așeză la o masă de joc pentru a-și încerca norocul.

La început cu timiditate, apoi din ce în ce cu mai multă îndrăzneală, John Farenheit își oferea cărțile preparate.

Puțin câte puțin, biletele de o mie și de cinci mii de dolari se îngâmădeau în fața lui.

În curând începu să circule svonul prin saloanele clubului că d. Jonathan Farenheit avea în seara aceea un noroc nebun și că câștiga orî-ce voia.

Jucătorii cei mai bogați, intrigați de faptul acesta, veniră să ia loc în jurul covorului verde.

Lupta deveni nu numai interesantă, dar chiar palpitantă. John Fructury numai cu mare greutate reușea să-și stăpânească emoția.

Pentru dânsul era acolo o chesune de viață și de moarte; când se gândea să reînceapă din nou lupta, fără ca să aibă un capital suficient pentru primele lovituri, simțea că nu va mai avea energia necesară.

Nu; mai bine moartea, de cât așa ceva!

Mai bine s'ar fi dat el însuși pe mâna poliției sau și-ar fi tras un glonte de revolver în frunte, ceea ce era același lucru.

Trebuia prin urmare să reușească cu orî-ce preț; trebuia ca primele raze ale aurorei să lumineze embrionul averii sale viitoare, avere serioasă de astă-dată.

Bob era și el acolo, preumblându-se prin mijlocul diferitelor grupe, supraveghiându-și prietenul și la nevoie făcându-i câte un semn prin ajutorul unei mimice convenționale.

Hârtiile de câte o sută și o mie de

CAP. XI

Asociația dintre Iohn Fructury și Bob Sindleton se lichidează

dolarul se îngrămădeau văzând cu ochii, întrunind averi întregi în fața fericitului jucător. La spatele lui două lăchete țineau un fel de pîner, în care Iohn arunca cu nepăsare moneda măruntă care rezulta din socotelile jocului.

De odată o voce limpede și gravă răsună în sală.

— D-le Jonathan, ești un...

Dar acela care vorbise—adversarul de joc al aventurierului—se opri și preumblându-și privirile în jurul lui, zise :

— D-le, veți voi ruga să bine-voiți a vă retrage.

Un murmur de uimire străbătu sala de la un capăt pînă la cel-alt. Adversarul lui Iohn adăogă :

— Exceptând pe patru dintre dumneavoastră—și jucătorul pronunță patru nume—doresc să rămân singur cu d. Jonathan Farenheit.

Iohn Fructury devenise mai palid de cât plastronul cămășii sale și-si plimba instinctiv privirile de jur-împrejur, ca și cum ar fi căutat o eșire.

Publicul eși cu părere de rău; acela care provocase incidentul se adresă lui Iohn Fructury și-i zise cu hotărîre :

— D-le Jonathan Farenheit, d-ta ești un excroc. Oh !.. să nu spuți nici un cuvânt. Am dovezile în mână.

«Sunt mai multe momente de când te urmăresc, și te rog să fii așa de bun să-ți deservii buzunarele.

Și cum Iohn părea că voește să se revolte, adversarul său îi îndreptă un revolver spre tâmplă, exclamând :

— D-le, veți fi așa de bun să-ți deservii buzunarele.

Ne-avînd ce face, aventurierul scoase una câte una cărțile pe care i le dăduse Bob Sindleton; furtul era acum stabilit în mod neîndoios.

— D-le Jonathan Farenheit, îi zise atunci președintele clubului, cum sub nici un cuvânt nu putem tolera un scandal în clubul nostru, nu te vom da afară; dar cum noi nu te socotim capabil de a trăi dezonorat, te vom închide în camera aceasta. Iată, ai aici hârtie și cerneală pentru a scrie ultimele tale dorințe; ai de asemenea și un revolver pentru a pune capăt existenței d-tale dezonorate.

«Acum sunt orele trei după miezul nopții; nu vom intra aici de cât pe la orele patru.

Și salutînd cu gravitate, cum salută cine-va pe un om condamnat la moarte, cei cinci gentilomi eșiră din cameră pentru a aștepta alături momentul în care Jonathan Farenheit avea să-și pună capăt zilelor.

O oră trecu, apoi încă una, fără ca vre-o detunătură să vie a le dovedi că aventurierul ascultase sfatul ce i se dăduse.

Cînd intrară înăuntru, camera era desartă; o frînghie legată de fereastră arăta limpede drumul pe care îl urmasse așa zisul domn Jonathan Farenheit.

Panorama care se desfășura în fața ochilor este splendidă. Spre sud, se ghiceau departe foarte departe, în mijlocul ceței, valurile Oceanului; spre nord era imensul și tristul Klondyke. Pe ici, pe colo, în mijlocul imensului ținut înghețat răsăreau puncte negre : sapini eterni verzi, ca o sfidare aruncată câmpiei de ghiață.

În alte părți, alte puncte negre, mai mici dar mișcătoare, întrerupeau albul apăsător al câmpului.

Erau aceia pe care dorul aurului îi făcea să străbată câmpiile acestea, cari cu drept cuvânt se numeau «Câmpiile morții»; erau aceia care se îndreptau spre noroiurile înghețate ale Iukonului, noroiuri compuse din zăpadă și din pepite de aur.

Drumul dintre ultimele locuințe omenești, și acest Eldorado, de și puțină vreme deschis, era semănat de cadavre.

Nici un mijloc de transport nu e la îndemână căutătorilor; de aur de cât săniile trase de căini, transportul acesta este foarte costisitor, pentru că un câine se vinde cu greutatea sa în aur.

Aceia cari nu pot dispune de bani destuli pentru a-și cumpăra niște animale atât de costisitoare, sunt siliți să se folosească de mijloacele de transport naturale, adică de propriile lor picioare. Nenorociții aceștia își făceau impresia unor adevărate animale; înhămați la săniile în care erau așezate bagajele lor, asud.ți, suflînd din greu ca niște vite înhămate la o povară prea grea, cumăinele însângerate, cu pleoapele arse de bătaia prea aprigă a vîntului, îi provoacă milă, și te făceau să te gîndești la mizeria omenească.

Greutatea drumului era teribilul Cherokel; aici era punctul suprem al calvarului. Și trebuiau să facă drumul acesta de două, de trei, de zece ori, după importanța, după cantitatea bagajelor ce le aveau.

Oh! ascensiunile acelea teribile, cu căderi primejdioase mortale une-ori, te făceau să te gîndești la nenorocitul Sisif care își urca mereu în deal stîncă sa enormă.

Mulți își găseau moartea aici, mulți închideau ochii cu gândul la frumosul Eldorado, care avea să-și scape de greutatea viciei, și pe care, de acum, nici-o dată n'aveau să-l mai ajungă.

Și cu toate acestea, spre acest teribil Eldorado, hotărâseră să-și îndrepte pașii Iohn Fructury și Bob Sindleton, după dezastruoasa lor aventură din New-York.

În adevăr, ce-ar fi putut să facă dinșii, după acea cădere teribilă în ghiarele mizeriei.

Fără nici un mijloc de trai, ne-avînd ca perspectivă în fața lor de cât ștrean-

gul—ștreangul acela care de atâtea ori îi amenințase, și care într-o bună zi avea să le atârne definitiv de gât — cei două tovarăși hotărâră să se îndrepte din nou spre acea Alaskă de atâtea ori blestemată, și de atâtea ori bine-cuvîntată, spre leagănul inițial al bogăției lor.

Cu toate că amîndouă erau aproape siguri că nu vor mai putea găsi un teren aurifer așa de bogat ca acela al căruia proprietari fuseseră rînd pe rînd Bob Sindleton și Iohn Fructury, se înpreptară tot într'acolo, întocmai cum se îndreaptă o bufniță rănită și moartă de foame la vechiul său cuib.

Plecară deci plini de ardoare și de dor de muncă; dar cînd ajunseră la Cherokel, tot avîntul li se stinse.

Cînd văzură povârnișurile fatale înălțându-se în fața lor, cînd zăriră siluetele sapinilor în mijlocul câmpiei înghețate, se lăsară să cadă descurajați peste sărăcăcioasele lor bagaje, și disperați se priviră drept în ochi.

Trebuiau să urce înălțimile acelea grozave !

Ce dezolare !..

Și cu toate acestea, bagajul pe care îl aveau, nu necesita de cât o singură ascensiune.

Dar după aceia trebuiau să străbată lacurile și fluviul și să sondeze noroiurile înghețate, noroiurile acelea cari ascund atâtea bucurii și atâtea decepții.

Fusese de-ajuns o singură privire, pentru ca să înțeleagă amîndouă că aventura aceasta era mai pre sus de forțele lor.

— Ce e de făcut atunci? murmură Iohn Fructury.

Dînsul era cel mai abătut; păstrase amintirea vie a anilor fericiti pe cari îi petrecuse în mijlocul celui mai complect lux, amintirea bogăției, cu care atât de lesne se deprinsese.

Bob, care nu cunoscuse zile atât de frumoase, era mai curagios.

— Ce! exclamă dînsul în cele din urmă; doară nu suntem femeii!.. Să arătăm doamnei Providence, care ne urmărește cu atîta înverșunare, că am rămas mereu ștregarii solizi din Far-West !..

Și lîvindu-și cu putere tovarășul peste spate, adăugă :

— Haide, bătrînul meu tovarăș, nu ne-am deservit încă sacul !..

— Va! !.. murmură Iohn Fructury, sacul nostru este un desăvîrșit deșert !..

— St !.. Nu se poate ca viața să fi pronunțat ultimul cuvânt pentru noi !.. Mai avem încă de jucat partizii frumoase; nu depinde de cât de noi să știm a eși învingători.

«Nici o dată, bunul meu prieten, nu mă vei putea face să cred că în creierul tău, așa de ingenios de obicei, n'a mai rămas nici o singură idee frumoasă.

— Va! !.. Dar ce putem face?... De ce să ne apucăm aci ?

Bob surise diabolic; apoi, scoțându-și revolverul din buzunar, adăogă :

— Iată jucăria care ne va da de lucru...

John Fructury, care era puțin cam fri cos de felul său, tresări; dar își plecă capul în tăcere, în semn că se învoia cu planul prietenului său.

De vre-o cinci-spre-zece zile acum, cei doi tovarăși își stabiliseră lagărul îndărătul unor stânci, la o mică distanță de campamentul minerilor care se opreau înainte de a lua cu asalt povârnișurile.

În fie-care noapte, pe când nenorociții călători, zdrobiți de oboselile prea mari ale zilei, se odihneau, Bob Sindleton și John Fructury se strecurau încetșor, căutând lucrurile de care aveau nevoie.

Și cei doi aventurieri nu erau de loc pretențioși; nu furau de cât atâta cât le era absolut necesar pentru ca să nu moară de foame.

Nu se atingeau de loc de bani; ce-ar fi putut să facă cu bani în deșerturile acelea, pe unde nu se vedea nici umbră de cârciumă sau de restaurant? Ar fi fost un furt zadarnic.

Furau pâine, cutii cu conserve, haine, băutură, și atâta totul.

La prima vedere, se pare că furturile acestea ar fi puțin lucru; dar dacă ne gândim că în ținuturile acelea în care justiția este cu atât mai expeditivă, cu cât aceia care sunt însărcinați s'o împartă, nu există; dacă ne gândim că fie-care își face singur dreptate, că furtul unei cutii de conserve, în Alaska, la o sută de leghe distanță de orîce centru locuit, echivalează cu o lovitură de cuțit, sau cu un glonte de revolver; dacă ne gândim la toate acestea vom înțelege lesne de câtă energie, de cât curaj aveau nevoie cei doi aventurieri pentru ca să întreprindă comerțul acela periculos.

Dar iarăși, se va înțelege tot atât de lesne, că pentru o bucată de jambon sau pentru o cutie de conserve, poate cine-va să-și primejduiască viața, de oare-ce, acel care n'are, numai în modul acesta își poate prelungi existența. O cutie de conserve reprezintă două-zeci și opt sau patru-zeci și opt de ore de viață mai mult.

E evident însă, că cei doi aventurieri nu puteau spera să trăiască multă vreme în modul acesta.

Adevărul era că cei doi aventurieri stăteau și dănsii la pândă; pâneau un prilej nemerit, pentru ca dintr'o singură lovitură să-și retacă din nou averea.

Pâneau pe minerii care treceau pe acolo; iar nu pe aceia care se îndreptau spre noroiurile pline de pepite ale Iukonului, ci pe aceia, care se reîntorceau, aducând cu ei roadele unei munci înverșunate și îndelungate.

Cei doi amici judecaseră că era mult mai ușor să caute pepitele de aur de-a dreptul în buzunarele călătorilor de aur, de cât să se mai ostenească ei însuși și să-și primejduiască viața prin noroiurile înghețate și așa de adese-orî ingrate, ale Iukonului.

ZIARUL CALATORIILOR

care apare în editura ziarului «Universul», spre a mulțami pe celitorii săi, deschide cu începere de la 1 și 15 Ianuarie o serie de abonamente, cu următoarele premii:

I) Un gramophon american, cu 6 plăci, renumita marcă «The Star» din marele magazin de muzică Jean Feder, calea Victoriei 54.

II) Un fonograf Duplex, cu 6 cântece, de la magazinul general de muzică «La Harpa» strada Colței 5.

III) Una pușcă de vânătoare cu două țevi, cal. 12 cu triplu zăvor de siguranță Greener, țeava stângă choke-bore, etc.

IV) Una carabină Flaubert, sistem Warmont, cal. 9 m. m. pentru glonț și alicie. Ambele din marele magazin de arme B. D. Zisman, calea Victoriei 44.

V) Una mașină de cusut de mână, sistem perfecționat, din magazinul L. Ressel, strada Carol 14.

Abonamentul la «Ziarul Călătoriilor» în 16 pagini, cel mai mare ziar ilustrat și unicul în acest gen în toată țara, costă, cu avantajile chiar pe care le acordă, numai 5 lei anual.

«Ziarul Călătoriilor» publică în fie-care număr o bogată materie, trei romane și numeroase ilustrații.

O altă favoare:

Cine face un abonament pe un an la «Universul», primește «Ziarul Călătoriilor», tot pe atâta timp, cu prețul jumătate.

Căutările acestea însă, prin buzunarele altora, prezentați și ele oare-care părți neplăcute, dintre care cea mai puțin însemnată, era condamnarea la moarte și execuția imediată.

Prin timpurile acelea furtul este considerat ca cea mai odioasă crimă, și tâlharul este sigur că nu va găsi nici o dată ertarea.

Dar cei doi aventurieri aveau amândoi destulă experiență a vieții pentru a cunoaște adevărul dictonului: «Cine nu primejduiește nimica, nu poate câștiga nimica». Ștreangul devenea, mult mai puțin fioros, când era pus în balanță cu eventualitatea unei averi enorme.

Și de trei săptămâni, cei doi tovarăși înfruntau toate primejdiile, și furau mereu, îngrămădind pepite peste pepite.

După o lună petrecută în mijlocul acestor existențe primejdioase, Bob Sindleton zise într'o seară lui John Fructury:

— Știi dragul meu, că acum trebuie să fim foarte aproape de milion?

— Crezi?...?

— Drace!... Sunt sigur... Mă pricep eu bine când e vorba de fixat valoarea pepitelor de aur...

«Ce zici, bătrânul meu tovarăș?... Nu așa, că câte o jumătate de milion de cap... e frumos lucru!...

John cu privirea întunecată murmură:

— Mai bine ar fi să-și aibă fie-care milionul său!

Bob răspunse, înălțând din umeri:

— Nu trebuie să fie cine-va prea ambițios. Când te gândești că acum două luni, rămăseserăm amândoi fără para chioară, pe drumuri, dezonoiați și huliți de lume, și că acum ne vedem din nou fie-care, în capul unei mici averi.

— Ei!.. zise cel-l'alt, înălțând din umeri cu despreț; frumoasă avere, n'am ce zice!.. O jumătate de milion!

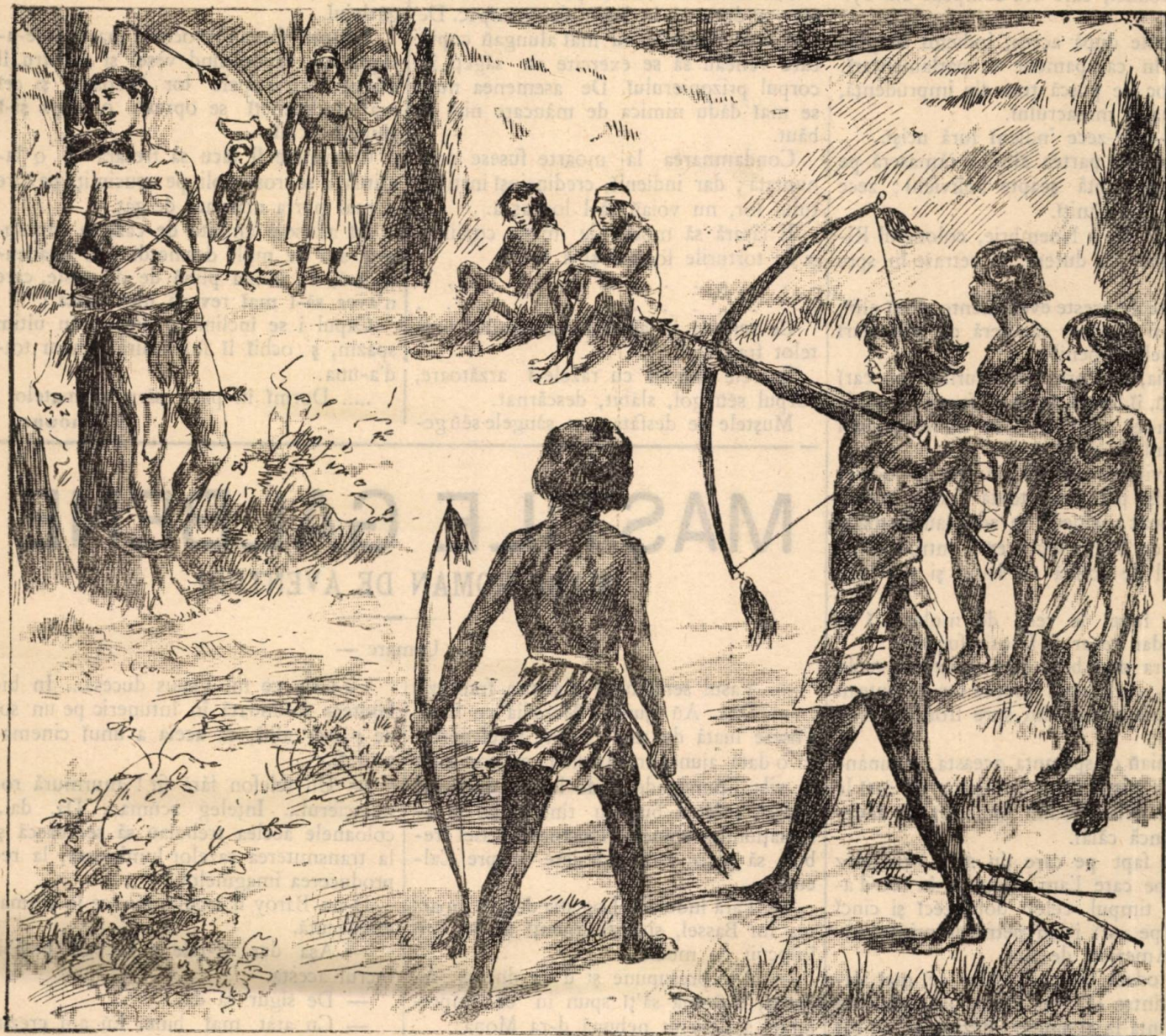
— Flămândule!... lacomule! glumi Bob, înfundându-se în sacul de blană care-l servea de pat.

Apoi, între două câscături, adăugă:

— Eă, dragul meu, nu sunt așa de flămând ca tine; am dinții mai puțin lungi; te vestesc că nu mai am poftă să merg înainte cu felul acesta de viață și că mâine dimineată voi cere lichidarea societății noastre.

Și cu aceste cuvinte, îndrăznețul Bob Sindleton mai cască odată, și adormi.

(Va urma)

Prizonierul fu lăsat în voia copiilor, care începură să facă exerciții cu săgețile.

DE PE ȚĂRMURILE LUI PILCOMAYO

Masaerați de indieni

La frontieră, vestea catastrofei veni ca o lovitură de trăsnet, ca un fulger.

Știrea aceasta ajunse la «Tarija» în seara de 9 Mai, și a doua zi, jurnalul «El Trabago», într'un număr special anunță ast-tel evenimentul, cititorilor săi.

Telegramă expresă din Marele Chaco.—Dezastrul expediției Creveaux

Acesta de pe urmă, împreună cu toți tovarășii săi, au fost masaerați de către indienii Tobas la Tema. Trista știre, care ne-a sosit ieri din Marele Chaco, a

provocat o adâncă emoție în capitala noastră.

Indată ce știrea fu oficial adusă la cunoștința guvernatorilor bolivian și argentin, aceștia hotărâră să trimeată o coloană de ajutor, care să culegă pe cât va fi posibil, resturile nenorocitei misiuni.

Printr'un decret special, comandatul argentin Fontana fu însărcinat cu comanda coloanei care avea această însărcinare.

El trebuia să urce cursul lui Pilcomayo pe apă; avea la dispoziția sa un vapor, trei bărci mari și provizii pentru timp de trei luni.

Exorta se compunea din doi ingineri, un naturalist, trei mecanici, un

pilot, șapte ofițeri, un-spre zece marinari și 16 soldați.

Un francez, d. Gustav Marguin, atașat la serviciul hidrografic din Buenos-Ayres, făcea și dânsul parte din coloană în calitate de inginer.

După o lună de mers, exploratorii se văzură în neputință de a-și duce mai departe cercetările din pricina lipsei de apă.

Coloana se angajase într'un braț fals al lui Pilcomayo.

În Bolivia, guvernul îl însărcinase pe colonelul Rivas, să ocupe cele mai importante puncte strategice de pe țărmurile fluviului.

Colonelul își așază campamentul pe țărmul drept, în locul numit Santa-Barbara,

În noaptea de 3 Noembrie, colonelul puse mâna prin surpriză pe toată cavareria coloanei, care era compusă din 250 de cai.

Trei zile după aceea, indienii se prezentară în campament ca parlamentari.

Un foc de pușcă tras din imprudență, fu semnalul masacrului.

Patru-spre-zece indienii fură uciși.

Dar și din partea albilor rămaseră pe câmpul de luptă șapte bolivieni; zece oameni fură răniți.

În ziua de 7 Noembrie, colonelul Rivas, nebun de durere, se retrase în spre Caiza.

Înainte de aceste evenimente, două albi, Haurat și Blanco, căzuseră ca prizonieri în mâinile indienilor.

Aceștia, conform obiceiurilor pe care le aveau, îi lăsară în paza femeilor, mulțumindu-se, ca măsură de siguranță, să-l lege unul de altul.

Captivitatea aceasta nu era de loc re-nibilă; își petreceau toată ziua la umbra unui copac; femeile le aduceau de mâncare și de băut; seara erau introduși într'un fel de colibă de lemn și puși sub pază.

Ideia fugii le veni de multe ori în minte, dar ce-ar fi folosit fugind?

Nu era mai bine oare să aștepte acolo ajutoare, ca după părerea lor nu puteau să întârzie a veni din spre frontiera boliviană?

Și trăiau cu speranța aceasta, supunându-se ca niște copii ordinei lor pe care le primeau dela stăpânii lor, ca nu deveniseră încă călâi.

E un fapt pe care țin să-l semnaliez aici și pe care l-am observat în tot-d'una în timpul celor două-zeci și cinci de ani pe care i-am petrecut printre indienii Americii de sud.

Nici odată indienii, chiar cei mai sălbatici dintre ei, nu lovesc un alb care se prezintă la ei singur, dezarmat, de cât numai atunci când sunt împinși de beție.

În toate celelalte împrejurări, conștienți de superioritatea forțelor lor, ei respectă prizonierul; slăbiciunea lor le inspiră numai indiferență.

La indienii din Marele Chaco și mai cu seamă la Tobas, faptul acesta a fost observat de mai multe ori.

Uciderea lui Haurat și a lui Blanco, după ce cu cât-va timp mai înainte un alt prizonier, Zaballos, fusese pus în libertate, constituie la frontiera Boliviei o excepție unică, fără precedent.

Erau vre-o zece zile de când cei doi prizonieri trăiau liniștiți printre Matagayos, când într-o dimineață sosiră pe neașteptate trei sau patru căpitani Tobas.

Imediat avu loc un fel de conferință. Captivii avură un fel de presimțire că convorbirea aceasta avea să le fie fatală.

În adevăr, îndată după plecarea celor patru străini, cei doi prizonieri fură încetușăți și despărțiți unul de altul.

Haurat, rămas singur, înțelese că cea-

sul morții sunase. Se aștepta ca a doua zi dimineața să fie executat.

Dar lucrurile nu se petrecură de loc așa; a doua zi fu legat de un copac. De astă dată, femeile nu mai alungă copiii care veneau să se exercite cu săgeți în corpul prizonierului. De asemenea nu i se mai dădu nimica de mâncare nici de băut.

Condamnarea la moarte fusese pronunțată; dar indienii, credincioși instinctului lor, nu voiau să-l lovească.

Îl lăsară să moară de mâna copiilor, și de torturile foamei și a setei.

.....

Ce teribilă fu agonia sărmanului matelot francez!

Soarele chinuia cu razele-i arzătoare, corpul său gol, slăbit, descarnat.

Muștele se desfătau cu sângele său ge-

neros, și corpul întreg îi devenise o plagă.

Setea îi convulsiona ochii și limba și gâtul.

Vulturii făceau rotocoale mari pe de-a-supra lui, croncănind vesel și sinistru, îl atingeau cu aripele lor fioroase, și cei mai îndrăzneți se opreau o clipă și-l ciupiau ochii.

O viziune îl făcu să tresară și o lacrimă i se rostogoli pe cruciulița pe care o mai purta atârnată de gât.

Își adusese aminte de casa în care fusese așa de mult desmerdat, de fata frumoasă, cu inima plină de dragoste, care n'avea să-l mai revadă nici odată!

Capul i se înclină pe piept; un ultim spasm, și ochii îi înlemniră pentru tot-d'una.

..... Dormi în pace, sărmane matelot!

A. Thouar.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

— Vasul serviciului maritim francez?

— Da... Ați ajuns la Marsilia cu bine. Fusese luată de mai înainte înțelegerea, că o dată ajunse în Marsilia, se vor duce la vila Loursinade, unde locuia doctorul Bassel, prieten bun cu tinerul șef al asociațiunilor chineze. Doctorul Bassel trebuia să plece fără întârziere în spre Calcuta.

— Fără îndoială, Log știa despre moartea lui Bassel, și niște agenți ai lui l'au înlocuit pe medic.

— Așa presupune și d-na ducesă. Acuma, lasă-mă să-ți spun în ce împrejurări a devenit nebună d-ra Mona.

— Ah! știți și lucrul acesta?

— Da... Falșul doctor Bassel le-a rugat pe cele două vizitatoare să se considere ca la ele acasă. În modul acesta puteau să primească mai curând răspunsul la telegrama pe care aveau s'o expedieze în China. Bietele femei primiră. În timpul serii, sosi răspunsul la telegrama expedită. În răspunsul acesta se spunea că a doua zi, dimineață, pe la orele zece, cele două, nenorocite trebuiau să fie în sala bibliotecii, spre a asista la o convorbire dintre Dodekhan și Log, și la punerea în libertate a ducelui Lucian.

— Ah! dar ce mi-ai spus d-ta?... Eu credeam că danșii rămăseseră în Asia.

— Fără îndoială că au rămas acolo.

— Atunci, cum puteau să-l vadă în Marsilia.

— Tocmai lucrul acesta a provocat risul poliștilor... cu toate acestea, eu cred în vorbele d-nei ducese.

— Drace!... Dar explică-te bine... Ce crezi?

— Ceia ce mi-a spus ducesa... În biblioteca înfundată în întuneric pe un sol de pânză albă, ca aceia a unui cinematograf...

— Un telefon fără fir! murmură romancierul... Înțeleg acum... Da, da... coloanele acelea trebuiau să servească și la transmiterea razelor luminoase, la reproducerea imaginilor.

D-na Baroy îl asculta din ce în ce mai satisfăcută.

— Așa dar, d-tale ți se pare posibil lucrul acesta.

— De sigur că da.

— Cu atât mai bine. Eu am crezut în vorbele ducesei, cu toate că nu-mi puteam explica... Sunt fericită că d-ta nu-mi dezminți încrederea.

— Și ce au văzut dănele pe pânza cea albă.

— Ce au văzut?

Foarte emoționată, cu vocea înăbușită, povestitoarea continuă:

— Au văzut mai întâi sala unui palat indian, unde erau reținuți prizonierii. La o distanță de trei mii de leghe, au recunoscut foarte bine sala, pereții, mobilele.

— Și unde era locuința aceia?

— Bunele femei n'au știut-o nici o dată; dar după câte cred, trebuie să fie cam la vre-o sută kilometri distanță de Calcuta.

— Bine... și după aceia?

— După aceia, pe pânza albă au apărut Log și Son...

— Cei doi giganti mascați.

— În urmă au apărut Dodekhan și ducele de la Roche Sonnaille. Și cuvintele ajunseră până la urechile celor două

femei distincte, cu intonația lor naturală ca și cum persoanele cari vorbeau ar fi fost în aceeași cameră.

— Da, da... telefonul fără fir... Continuă, scumpa mea doamnă Baroy... Totul se explică foarte bine.

Log spunea :

— «Ei m'am ținut de făgăduială... Acum a venit și rândul tău să faci la fel.»

Și Dodekhan răspunse :

— «Da... Acelea pe cari le iubim sunt salvate... știți voi destăinui secretele pe cari voești să le afli... Dar după aceea va trebui să mor, căci voi fi trădat secretul pe care mi l'a încredințat tatăl meu.»

Max era foarte emoționat.

— Vestea aceasta a unei sinucideri, la o distanță de trei mii de leghe... Oh! înțeleg bine cât de mult a trebuit să sufere biata tată...

Supraveghetoarea îi făcu semn să tacă.

— Nu e numai atât.

«De o dată, d. duce de la Roche Sonaille, care pînă atunci stătuse nemișcat, ridică brațul... avea un revolver... Glonte poci și monstrul Log se rostogoli la pămînt, în timp ce d. Lucian exclamă :

«— Dodekhan, eu te-am eliberat de cuvântul dat... D-ta ai salvat compatrioții mei din Tonkin; eu plătesc datoria francezilor cu viața mea.»

— Vitează om !..

— Ș-au început să urle... Bîndiții năvăliră cu grămada în sală... Pumnalele luciră... Dodekhan și tovarășul său fură trântiți la pămînt.

— Oh!.. nenorocitele femei.. Să asiste ast-fel, de departe, la masacrarea acelora pe care-i iubiau !

— Lucrurile s'au petrecut și mai rău de cât așa, domnule...

De-o dată, în sală s'a făcut întuneric... Bieteile femeii au fost cuprinse de un soî de toropială... Când s'au deșteptat, erau la poliție, și d-ra Mona era nebună».

Supraveghetoarea tăcuse.

Max, cu fruntea sprijinită de mână, rămase gînditor, foarte mișcat de povestea bizară pe care o auzise.

El admira căile bizare pe care le imprimă câte o dată oamenilor, întîmplarea saî Providența.

Pentru că avusese gîndul să ofere unei fete care se numia Violeta, un buchet de violete, pentru că din întîmplare își aruncase ochii pe coloanele ziarului în care erau învîluite florile, se vedea acum aruncat în mijlocul unei aventuri îngrozitoare.

Multă vreme, romancierul rămase dus pe gînduri. De o dată tresări, și-și plimbă privirea vagă de jur împrejur, ca și cum s'ar fi deșteptat dintr'un vis.

— D-nă Baroy, zice dînsul după o scurtă pauză, eu mă voiî reîntoarce la Marsilia. Nimeni nu trebuie să mai cu-

noască secretul pe care mi l'ai încredințat mie.

— Oh !.. exclamă buna femeie, îți jur că voi rămînea mută.

— Dacă s'ar întîmpla să-ți faci cineva întrebări asupra convorbirii pe care ai avut-o cu mine, voi telegrafia îndată semnalmentele acelei persoane, d-rei Violeta Fowler, la hotelul Metropol.

— Foarte bine, așa voi face.

— Îți mulțumesc din toată inima. Și acum, vei fi așa de bună să mă îndrepti în spre esire.

— Cu cea mai mare plăcere.

— Dă-mi voe să-ți strîng mîna, ca unei bune prietene, pe care am întîlnit-o pe calea adevărului și a dreptății.

— La esire, zise romancierul, îți voi oferi o hîrtie de două-zeci de lei, drept răsplată pentru serviciile d-tale de călăuză. Căci, în ochii tuturor, d-ta nu trebuie să rămîi de cât o simplă călăuză... Intre noi n'a fost vorba de cât despre diferitele dispoziții ale acestei case.

— Foarte bine d-le, îi voi primi banii d-tale, și voi arde cu dinșii lumînări la icoana sfîntului Anton de Padua, pentru ca rugile d-tale să fie ascultate.

— Bine, răspunse romancierul cu veselie; sfîntul Anton de Padua de o parte, eu de cealaltă... Sper că amîndouî împreună vom putea ajunge la vre-un rezultat...

Și cu aceste cuvînt, se sculă. D-na Baroy îl imită.

Cu pașii înceți, pîrînd complex profundă într-o discuție asupra metodelor phototerapice întrebunțite în casa doctorului Ellevioussse, cei doi prietenii străbătură parcul, îndreptându-se spre esire.

Cu o deosebită satisfacție, Max observă că portarul casei îl cerceta de aproape.

— Vei fi așa de bună doamnă, zise dînsul, să duci mulțămiriile mele d-lui doctor; instalația d-sale este în adevăr, mai presus de orî-ce laudă.

Supraveghetoarea se înclină cu gravitate, și tînarul romancier îi întinse o piesă de 20 lei.

— Pentru ostenia d-tale, murmură dînsul.

Dînsa voi să nu priiniască, dar romancierul stăruia cu gestul și piesa dispărută în buzunarul bunei femei.

Max Soleil se văzu singur pe drum. La câte-va sute de metri mai încolo, se zărea un sat. Romancierul se îndreptă în acea direcție, cu gîndul să închirieze o trăsură oare-care, pentru o fi transportat la Marsilia.

CAP. XI

Un fir conducător

— Acuma cunoști tot secretul ? Cred că nu sunt indiscretă, întrebându-te ce socoți să faci ?

— Să plec chiar mâine în spre Stit-

tscheim, în Bohemia. Fugarele trebuie să comande de acolo niște aparate fotografice și cred că m'î va veni ușor să le dau de urmă.

— Am o poftă nebună să călătoresc și eu împreună cu d-ta,

— Nu, nu... Nu uita că «Măștile galbene» trebuie să mișune în jurul nostru. Te rog să te întorci liniștită la Nizza, împreună cu geamandanul lui Max Soleil, cel-alt eu... Indată ce voi fi reușit îți voi trimite veste, și...

— Și, voi pleca și eu împreună cu d-ta și cu cele două doamne.

— Tăcere ! D. Lobster se întoarce.

Conversația aceasta era schimbată în salonul de lectură al hotelului Metropol.

Folosindu-se de o scurtă lipsă a englezului, Max, care purta mereu costumul lui Cezar Landrun, povestise tineret englezoaice toate rezultatele expediției sale.

Cînd Lobster intră, convorbirea era terminată.

Noul venit se apropie de dînsii cu vioiciune :

— Nu știți, zise dînsul rîzînd, s'a întîmplat un lucru cu totul comic.

— Povestește-ne-l și nouă.

— Am venit anume pentru asta aici. M'am întîlnit cu Landré... polițistul.

— Ei bine ?

— Domnul inspector e în prada unei furii nebune.

— Din ce pricină ?

— Din pricină că, cu toate semnalmentele precise pe cari le-a trimis dînsul în finut, cele două fugare din casa doctorului Ellevioussse, n'au fost recunoscute nicăeri.

«Din toate părțile se primește acelaș răspuns :

— «Cele două doamne n'au fost observate nicăeri».. Și cu toate acestea, trebuie să fi mers pe un drum oare-care, trebuie să se fi suit într'un tramvai, într'un tren.

Presupusul Landrun începu a rîde.

— D-tră, zise dînsul, judecați ca și cum ați avea de-a face cu niște oameni în toată mîntea ; uitați că e vorba despre două nebune, cari ar fi în stare să meargă și pe jos.

— În adevăr, observația d-tale este cât se poate de dreaptă... Voi vorbi mâine cu Landré, dar nu'i voi spune că ideea a fost a d-tale.

Și cu un rîs sonor, sir Iohn adăugă :

— Căci, trebuie să te înștiințezi...; dem-nul polițist este cât se poate de supărat pe d-ta...

— Și pentru ce ?

— Se pare că d-ta l'ai contrariat foarte mult, amestecându-te în cercetările pe cari le făcea...

— Dar eu n'am avut nici decum o asemenea intențiune.

— Fără îndoială. Dar oamenii poliției sunt foarte vanitoși și se simt ofensați la cea mai mică vorbă.

— Ei bine, supărarea aceasta nu mă

va împiedica de loc să doarmă astă noapte. Mă simt obosit și și mi-vei da voie să mă retrag.

Ochiul albaștri al frumoasei fete spuneau clar că dănsa înțelegea oboseala tinerului; dar sir John nu observă dulceața acelei priviri.

Căci, în cazul acesta, logodnicul după părerea sa, ar fi avut dreptul să se supere.

Privirea aceia era mai mult de cât prietenească. Ea era dovada unor gânduri comune, a unei înțelegeri tacite.

D. Lobster strânse cu putere mâna lui Cezar Landrun, și păru că nu observă cât de mult se prelungea strângerea de mână a tinerei fete.

Max se retrase.

Reîntorcându-se în Marsilia, el reținuse în același hotel o nouă cameră, pe noul său nume.

După o oră, era în fundul patului și dormea adânc.

Erau patru-zeci de ore, de când își obosia mereu și corpul și spiritul; avea mare nevoie de odihnă.

Fericirea somnului era zăgăzită pe fața sa, într'un surâs copilăresc.

Și cine știe, poate că era legănat de visurile frumoase.

Poate că revedea tresăturile grațioase ale Violettei, ținuta ei fermecătoare, ochii ei licăritori, înălțămăși de emoție.

Poate că gândul său rătăcea pe urma celor două necunoscute, Sara de la Roche Sonnaille și Mona Labianov, tânărul prinsese în timpul anchetei sale un sentiment de dragoste frățească pentru cele două fugare.

Era noaptea târziu; liniștea cea mai completă domnea în tot hotelul, când, de-odată Max fu turburat în somnul său. Era o gădilire ușoară la nas, asemănătoare cu biziitul unei muști.

Dar se pare că musca aceea avea niște dimensiuni cam prea mari, de oare-ce Max se deșteptă.

— Cine e acolo? întrebă dînsul. I se păruse că distinge un zgomot de pași.

Nimeni nu-i răspunse, dar se auzi zgomotul unui buton electric întors.

Aproape îndată lumina se răspândi în odaie, și Max văzu înșirați lângă patul său, trei oameni, trei măști pe care le mai întâlnise în vila Loursinade.

Erau ei fără nici o îndoială; aceleași haine largi, aceleași măști bizare, galbene, turnate, ca și cum ar fi fost dintr'o bucată cu fața; aceași ochi negri, pătrunzători și ironici.

Dar nu, nu era cu puțință; romanțierul trebuia să fie prada unei halucinații.

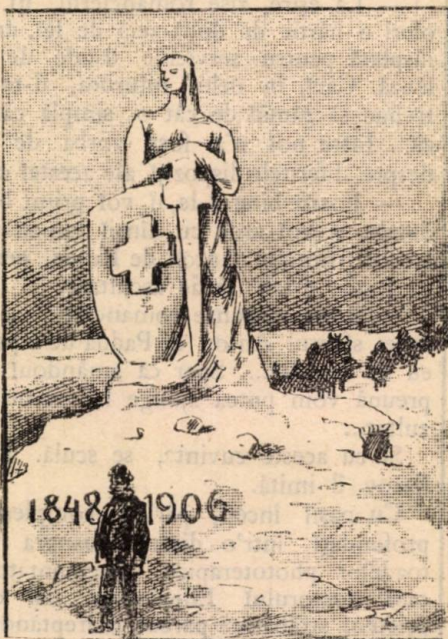
Abia pătrunsese gândul acesta în spiritul lui Max, și fu alungat de un fapt real. Unul dintre cei trei necunoscuți vorbise:

— Nu-i așa că nu te așteptai de loc să ne vezi scumpe domnule?

(Va urma)

STATUE DE ZĂPADĂ

«Oglinda-Alpilor, din masivul Iura neusatelez, este punctul culminant al trecerei Chaux-de-Fond, de lângă Neuchatel. Pe drumul acesta a coborât în ziua de 1 Martie 1848 coloana de republicani comandată de către colonelul Girard și maiorul Couvoisier, pentru a lua cu asalt castelul Neuchatel, în care era reședința autorităților regale prusiene. În punctul acesta, situat la o altitudine de 1288 metri, se desfășoară o panoramă foarte frumoasă, care atrage mulți vizitatori.

Monumentul ridicat în onoarea colonelului Girardin.

În fie-care an persoanele slăbite de boale sau de o muncă prea mare, aleg frumoasele păduri de brazi de la Neuchatel, pentru a se mai restabili puțin, și a gusta în pace binefacerile unei cure de repaos.

Liniștea și seninătatea de care se bucură turistul, nu-l împiedică de a practica diferite sporturi de iarnă. Unul dintre cele mai obicinuite sporturi ale localității, este construirea a diferite lucrări de gheață, sau de zăpadă, care adese-oră sunt pline de gust artistic și arhitectural.

Ast-fel, în anul 1906, o grupă de tineri, inspirați de idei patriotice și aducându-și aminte de evenimentele din 1848, au înfruntat trigul și tăria vântului, și au ridicat monumentul pe care îl reproducem în ilustrația noastră.

Socul are latura de 4 metri și înălțimea de 3 m.; statuia singură are o înălțime de 5 metri.

E o lucrare de adevărată artă, care a cerut o răbdare în adevăr extraordinară. Păcat numai, că gheața este un material atât de efemer.

Andrei.

CURIOSITĂȚI NATURALE

Un vițel cu două picioare

În ziua de 26 Mai 1894, s'a născut într'o fermă din Luisiana (statul Misuri din America), un vițel căruia natura vitregă n'a vrut să-i dăruiască decât numai două picioare: cele din dărât.

Picioarele de dinainte erau reprezentate prin două mici ridicături, care aproape nici nu se observau.

Bietul vițel era prin urmare cu totul lipsit de putința de a se mișca și de a-și împlini în lume misiunea sa, cum faceau toți frații săi din neamul bovidelor.

Proprietarul vițelului își punea întrebarea dacă nu era bine să se lipsească de prezența unui animal care nu-l putea aduce un folos oare-care de cât după tăierea sa, dar un vecin bine voitor îl atrase atenția asupra faptului că un vițel necomplet constituit o monstruositate, și că în timpurile noastre, monstruositățile se vând foarte ușor, și cu prețuri destul de bune.

Vecinul a avut dreptate, pentru că, mai târziu, antreprenorul unui circ s'a prezentat, și vițelul monstru a fost cumpărat cu suma de 500 dolari (2500 fr.). Având în vedere micimea vițelului, în-

Vițelul are numai două picioare.

clinăm a crede cum că prețul unui kilogram de carne ar putea stîrni invidia multora dintre măcelarii noștri...

De alt-fel, vițelul monstru din Luisiana nu e de loc unic în felul său, natura a produs pînă acum multe și variate monstruozități. Aproape în fie-care zi, ese la ivială câte una nouă.

Sapfens

BUCUREȘCI
Str. Carol No. 14
cel mai mare depozit de

Mașini de cusut

înzestrate cu apar-
atul de brodat, a-
vând mers ușor și

iute prin noua invențiune patentată și fără
sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile
«de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce
sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE
și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit
nichelat și emailat.

SĂBII se nichelează cu prețuri reduse. — Atelier
special pentru colțuit, gravat, plisat, soiele și evantail.

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de Gramofone americane

cu renumita marcă «The Har», și

♦ INSTRUMENTE MUSICALE ♦

Prețurile cele mai reduse

— Cataloage gratis —

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că
vom publica bucuros ori-ce ar-
ticole interesante privitoare la
călătoriile sau vinători, în țară
sau străinătate, ce ne vor fi tri-
mise.

Articolele, scrise pe o singură
parte a hârtiei, în scrisori fran-
cate, vor fi adresate redacți-
unei «Ziarului Călătorilor», str.
Brezoianu 11, București.

Reclama este sufletul comerțului

MARELE MAGAZIN DE ARME

București B.D. ZISMAN **Suc. Craiova**
Cal. Victoriei, 44 **St. Unirei 48**

Furnizor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale cliențele din toată
țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specia de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție
solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, reco- mandabilă, lei	30
Model No. 236 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 133 — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 101 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele punen- du-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoase, cocoasele pu- nându-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Ex-
pedițiuni în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirei.

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALĂ?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

Singurul ziar independent și impartial

Cu începere de la 1 Februarie 1907, ziarul UNIVERSUL dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

- 1) Un mare premiu de **1200 lei**.
- 2) 2 premii de câte **250 lei**.
- 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599.
- 4) 5 premii de câte **100 lei**.
- 5) Patru premii de câte **40 lei**.
- 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei**.
- 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50**.
- 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50**.

In cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

In Palatul Louvre din Paris

Tipărit inadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit „Universal Literar” ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

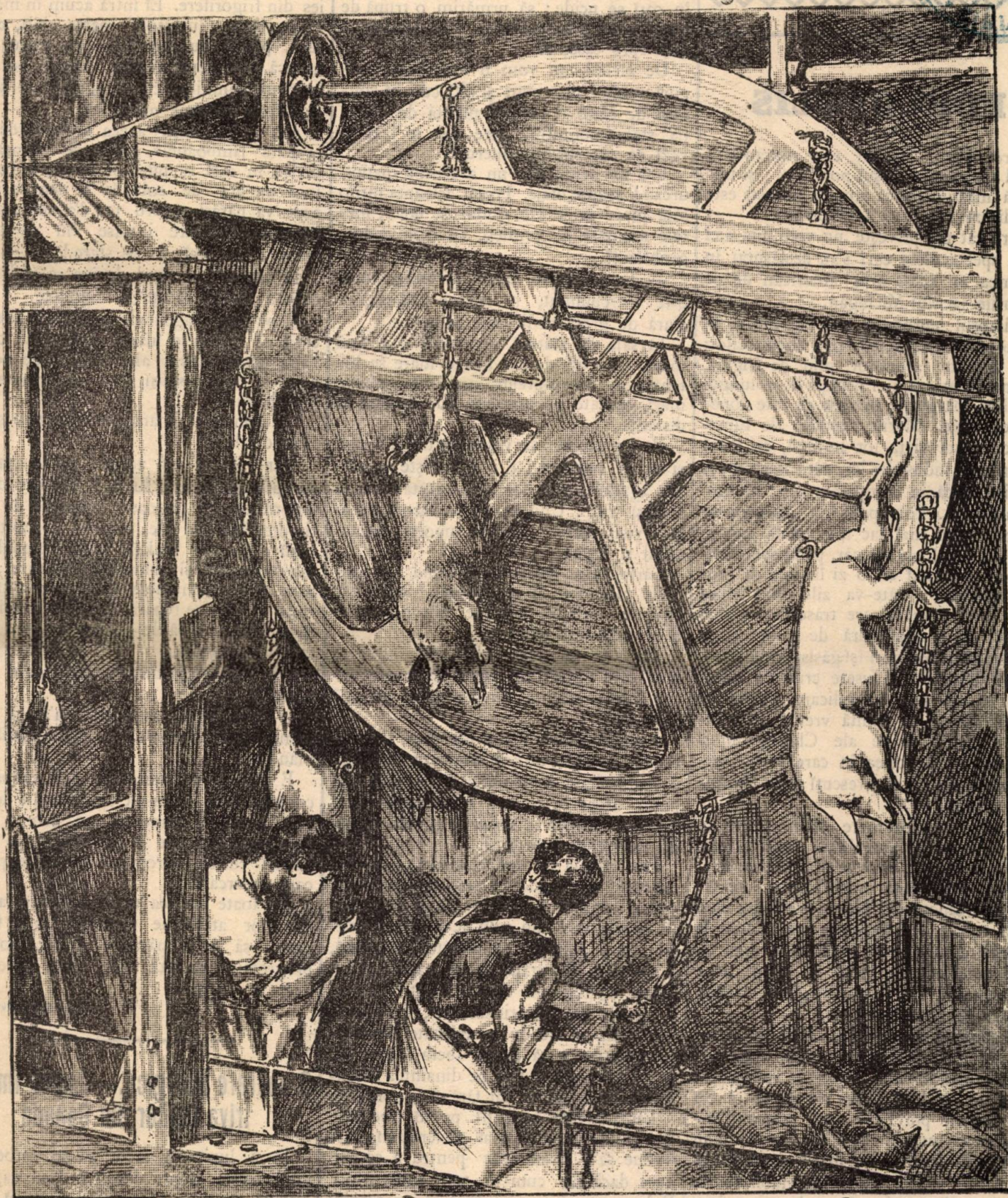
ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMLĂRIILOR DE PE MARE SI USCAT

4405
1908
COSTUL ABONAMENTULUI
1 lei 5. — pe an în toată țara
* 2.60 « 1/2 « « «

Redacția și Administrația :
No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR
apare o dată pe săptămână
— MARTEA —

Roata ucigătoare a porcilor. — (Vezi pag. 1640).

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

PORCOPOLIS

Porcopolis !.. Ast-fel este supranumit orașul Chicago, «orașul porcilor» ; și trebuie să mărturisim că porecla aceasta este una dintre cele mai îndreptățite.

Intru cât mă privește, nu voi uita nici odată spectacolele care s'au desfășurat în fața mea în acest oraș american de pe țărmurile lacului Michigan.

Calătorul european rămâne uimit în fața prodigioasei activități a locuitorilor; e un zgomot asurzitor, plin de friguri, care nu încetează nici o clipă de-a lungul străzilor, mărginite de case cu câte douăzeci de etaje. Marile capitale ale Europei, cu toată viața lor intensă, cu toată importanța industriei lor, sunt niște orașe liniștite, dacă le comparăm cu Chicago.

Chicago !... Porcopolis !... Aproape-aproape să nu mă fac nici odată cunoștință cu tine !.. În adevăr, părăsisem San-Francisco numai cu o zi înainte de grozava zguduire; câte-va zile după aceea aflam că hotelul la care trăseseam nu mai era de cât o adunătură de ruine și că mulți dintre pasageri își găsiseră moartea.

Dar destinul nu fusese crud cu mine; putea să-mi pun în aplicare planul pe care îl aveam de multă vreme de a vizita imensele uzine ale Chicago-lui și mai cu seamă acelea în care se taie zilnic miile de porci crescuți prin înuturile vecine.

Aceste extraordinare stabilimente au fost de o tristă actualitate anul acesta. Cine n'a citit în ziare sensaționalele destăinuri în privința negustorilor otrăvitori din Chicago? Nu ni s'a spus oare că în cutiile de conserve pe care ni le vindeau comercianții americani, erau de oate amestecurile, pînă și chiar carne omenească?.. Brr !.. numai gândul acesta ne face să ne înfiorăm !..

Trebue să mărturisesc că în timpul reședinței mele la Chicago, n'am văzut nici odată punându-se în cutiile de conserve... carne de om !.. Dar mi s'a părut că cei zece miș de porci care sunt preparați într'un mod mecanic în fie-care zi, nu erau examinați tocmai cu multă atenție. Și lucrul acesta este foarte regretabil, foarte îngrijitor, dacă voim să ne aducem aminte de microbii care îi poartă într'însa car-

nea de porc, chiar după ce a fost friptă.

Ori cum însă, nu te poți împiedeca de a nu rămânea uimit în fața instalațiilor acelor căsăpi colosale. Gândiți-vă că în aceste abatoare sosesc în fie-care zi sute de miș de animale, care sunt transformate fără întârziere în hrană pentru noi.

În «Stocks-Yards» sunt 400 kilometri de cale ferată pe care circulă fără întrerupere miș de vagoane pline de animale.

Dar, să pătrundem în una din uzinele în care se ucid; să urmărim o trupă de porci grași și bine dispuși, care sunt conduși spre căsăpie.

De alt-fel, nu vom fi nici odată singuri acolo; mai sunt și alți curioși conduși de către o călăuză plătită de direcția stabilimentului, care nu te lasă să vezi de cât anumite lucruri.

Iată-ne acum într'un ascensor spațios urcând șapte etaje. Porcii așteaptă într'o sală mare să le vie rîndul la tăiat; biețele animale ne primesc cu o salvă de... grohăituri.

— La un porc totul servește, totul este întrebuințat, ne spune călăuză, în afară de grohăiturile sale sălbatice.

În sala de tăieri zgomotul e și mai mare. O roată de fier foarte mare se întoarce de jur-împrejur, garnisită cu inele mari, așezate pe margine din distanță în distanță.

Roata aceasta servește pentru ridicatul și ucisul porcilor; e o privesc în adevăr zguduitoare, dar și dezgustătoare în același timp. Unii dintre vizitatori și mai ales vizitatoarele, nu pot suporta spectacolul și leșină.

Sărmanele animale, ghicind că ultimele momente li se apropie, scot niște strigăte teribile, ascuțite, insuportabile. E un adevărat infern !..

După ce au fost uciși prin ajutorul unei țevi gigantice, porcii sunt precipitați într'o imensă cuvetă plină cu apă clocotită.

E un procedeu foarte ingenios, un procedeu mecanic care își urmează cursul cu o regularitate matematică; dar nu e mai puțin drept că trebue să ai niște nervi de oțel pentru a suporta multă vreme un asemenea spectacol.

Din cuvetă cu apă clocotită, cadavrul porcului este apucat de roatele unei mașini și aruncat tocmai în catul al doilea. În urmă trece din nou de-a lungul unei țevi lungi; un șir de lucrători îl apucă, îl spintecă, îl curăță, îi taie capul, etc.... Toate operațiunile acestea sunt făcute cu o repeziciune surprinzătoare; trebue ca lucrătorul să fie de o abilitate desăvârșită pentru ca să poată lucra din fugă. În adevăr, porcii trec pe dinaintea lucrătorilor foarte încet, dar fără să se oprească.

După aceste operații porcii trec prin fața unui funcționar al guvernului, care trebue să-i examineze pentru a se asigura dacă nu cum-va sunt tuberculoși. E de nevoie să spunem însă că inspectorul acesta nu-și face datoria de cât de formă.

În urma inspecției, porcii trec în camerele frigorifere, unde stau timp de douăzeci și patru de ore.

Niște afișe speciale lipite pe pereții recomandă lucrătorilor cea mai desăvârșită curățenie. Se putea alt-fel?..

Dar dacă nu v'a cuprins încă teama, să mai coborâm încă un etaj.

Aici se prepară pielea porcilor; mirosul e așa de puternic, în cât nu poți întârzia multă vreme.

Să ne întoarcem acum la porcii care ies din frigorifere. Ei intră acum în mâna «tăetorilor», lucrători foarte abili, care sunt plătiți cu câte 2 lei 50 ceasul de muncă. Oamenii aceștia despacă porcul în părți anumite, cu o regularitate și o exactitate aproape mecanică.

Am vizitat după aceea sălile unde se prepară jamboanele, sălile de afumat și acelea în care se pun conservele în cutii. Încă un etaj de coborât și nenorocitul porc va părăsi pentru tot d'a-una stabilimentul în care intrase viu cu o zi înainte. Dar va, în ce stare !..

În adevăr, în catul de jos se văd circulând numai căruțe și vagonete.

Și pe când vagoanele sunt umplute cu cutii de conserve într'o parte, prin cealaltă parte sosesc alte rînduri de porci grași și bine dispuși, care vor urma același drum !..

O !.. omenire, mari și nenumărate sunt tainele tale !..

Dar va ! Toată această carne așa de științific preparată, lucrată în niște condițiuni așa de curioase, lasă mult de dorit din punctul de vedere al calității. Unii negustorii iankei, puțin scrupuloși, întrebunțază și animalele bolnave; se pare chiar că în unele uzini sunt săli secrete în care se repară cărnurile avariate. Bine înțeles că sălile acestea nu sunt arătate vizitatorilor...

Dar în același timp ce progres al mecanice !..

— D-voastră, europenii, n'aveți asemenea stabilimente !.. zic americanii cu mândrie.

E drept; cu industriile sale colosale, cu trusturile, cu casele sale de câte douăzeci de etaje, America nu este o țară frumoasă, dar aste o țară bizară, în care vechia rutină europeană se simte puțin cam încurcată.

Cu toate acestea să nu învidiăm americanilor atelierele monstre de la Chicago; să și le păstreze d-lor; noi să progresăm pe altă cale, mai estetică, dacă se poate.

Alexandru.

O apărare energică.—Lupta împotriva lupilor din Canada

Dacă lupii au făcut să se vorbească anul acesta despre dănsii în Canada, trebue să atribuim faptul temperaturii prea riguroase a sezonului.

La câte-va leghe de Montreal, teribilele carnivore au atacat în plină zi pe sătenii cari se duceau în spre capitală.

Ziarele cari ne sosesc zilnic, sunt pline de fapte diverse cari ne arată că în timpul din urmă Canada a ajuns să nu mai aibă nimic de invidiat stepelor rusești, unde lupii fac atâtea isprăvi.

În ziua de anul nou, un canadian englez, numit Wilkens, hotărî să plece din timpuriu din satul său, pentru a-și petrece ziua la Ottawa, în familia fiului său.

De frică ca nu cum-va să piardă trenul, curajosul octogenar refuză să mai aștepte câți-va tovarăși, cari aveau de făcut și dânsul același drum, și porni el singur, fără să uite a lua cu dânsul solidă sa pușcă de vânătoare.

Mergea acum de vre-o trei sferturi de oră și începuse să zărească în depărtare vârfurile clădirii gării, când, din instinct, întoarse capul și la o mică distanță îndărătul lui zări o jumătate de duzină de lupi, cari veneau în fugă.

Timp de câte-va momente bătrânul putu să se nutrească cu iluzia că lupii alergau la întâmplare și că nu-l urmăreau pe dânsul.

Încă un kilometru de drum mai avea de străbătut pentru a fi în deplină siguranță, în localul gării.

Zadarnică speranță!.. Lupii alergau în spre dânsul. Două dintre bestii se deslipiră din grupă pentru a-l aținea calea, tâindu-î orî-ce retragere.

Jak Wilkens nu era însă omul care să-și peardă cumpătul pentru așa puțin lucru; ca toți canadienii cari se respectă, Jak fusese și dânsul mai înaintea vremei aventurier și știa de minune să mănuiască pușca.

Maî știa din experiență—pentru că era un profund cunoscător al viciei de câmpie—că în cazul acesta o fugă nu l'ar fi putut salva și că prin urmare trebuia să se oprească și să-și apere pielea.

Dacă ar fi fost vorba despre acei lupi de talie mică, cari mișună prin jurul satelor, Jak nici nu le-ar fi făcut onoarea de a se opri; și-ar fi continuat liniștit drumul și s'ar fi apărut foarte bine, lovindu-î cu patul puștei.

Dar din nenorocire lupii cari veneau în spre dânsul erau niște lupi mari, cenuși, particulari ținuturilor siberiene și canadiene; bietul om știa din experiență cât de primejdioase erau acele animale și abia mai avu timpul să organizeze o mică apărare.

Din nenorocire Wilkens nu luase cu dânsul de cât două cartușe; neglijență culpabilă dacă ne gândim la mica distanță care era de făcut între sat și gară: abia două leghe!..

Putea dânsul să se gândească oare că într'un spațiu așa de mic se va întâlni cu o haită de lupi?

Schimbându-și direcția, bătrânul se îndreptă spre un copac bătrân și cioturos, care ar fi putut să-î fie de oare-care folos. Tocmai atunci se auzi în depărtare

fluieratul trenului care ar fi trebuit să-l ducă la Ottawa, dacă blestemații aceia de lupi nu i-ar fi aținut calea.

Gândul acesta îl făcu să-și peardă cumpătul și uitând orî-ce măsură de prudență, își descărcă pușca asupra fiarelor, cari erau acum la o mică distanță.

De alt-fel bătrânul n'avu și-și regrete furia. Unul dintre lupi fu grav rănit și porni la goană de-acurmezișul câmpiei, urlând.

Tovarășii săi își opriră un moment elanul, timp pe care bătrânul îl întrebuiți pentru a se apropia și mai mult de copac.

La început se gândea să se agăte de crengile copacului, lucru pe care dacă ar fi reușit să-l facă, s'ar fi putut considera pe jumătate salvat.

Dar bătrânul văzu îndată că întreprinderea aceasta ar fi fost bună pentru un om mai tânăr, nu pentru un bătrân ca dânsul de opt-zeci de ani!

Lupi erau prea aproape.

De alt-fel, primele ramuri erau prea sus și pentru ca să le ajungă, bătrânul ar fi trebuit să cuprindă trunchiul cu amândouă mâinile, prin urmare ar fi trebuit să-și părăsească pușca.

Și totuși ce era de făcut? Lupii se apropiau din nou.

Bătrânul se hotărî să încerce urcarea fără să-și părăsească pușca.

După o sforțare care era în adevăr prea mare pentru vrâsta sa, Jak Wilkens reuși să atingă primele ramuri.

Tocmai în clipa aceea un lup se repezise, gata să-î apuce picioarele, cari se înălțaseră d'asupra. Un alt lup, mai fericit de cât cel d'întăiu, reuși să-î înfigă dinții în cizmele lui Wilkens.

Cât de mult regreta acum bătrânul că nu-și părăsise pușca care îi îngreua foarte mult mișcările!

În sfârșit, cu o sforțare supremă, Wilkens atinse ultima ramură. Era scăpat!..

În același timp alergau în ajutorul său și funcționarii gării, cari auziseră prima detunătură.

Cu glonte care îi mai rămăsese, Wilkens făcu o victimă printre lupi.

După o emoție atât de mare, după ce crezuse un moment că nici odată n'avea să-î mai revadă casa și fiul din Ottawa, bătrânul se văzu în fine definitiv salvat.

Acum se îndreptă spre Ottawa, ducând ca trofeu pielea lupului pe care îl împușcase.

A. L.

Un rege al aerului

Care dintre noi, contemplând, — fie sculptate pe vechile monumente, fie gravate în imagini, — seniorii și damele nobile a timpurilor trecute, urcați pe cailor de curse, ținând în mână vulturul de vânătoare, n'a regretat acele timpuri apuse, cu siguranța că în prezent n'ar mai putea admira un asemenea spectacol?

Și totuși, în unele ținuturi ale Balcanilor se mai vânează și astăzi cu ajutorul vulturului.

Tot așa se petrec lucrurile și în Persia. Kirghizii și Bașchirii urmăresc aproape toate vânăturile, de la epure pînă la lup, cu ajutorul vulturilor. În India, tot cu ajutorul vulturului, se vânează prepelița și alte păsări. În Sahara chiar, Beduinii se servesc de teribila pasăre rapace pentru a vâna gazela.

Perfecționarea atât de prodigioasă în ultimul timp a armelor de foc a distrus la noi acest soi de vânătoare și ne-a făcut să credem că el ar fi dispărut de pretutindeni.

În timpurile mai vechi vânătoarea cu vulturii era considerată ca ceva aristocratic; faptul acesta provenea mai cu seamă din pricina greutateilor mari ale dresării.

Vultur de vânătoare, cu capușon în cap.

Pentru a forma niște buni elevi, trebuiau niște profesori și mai buni încă; de aceea era o plăcere de care nu se putea bucura toată lumea. Chiar printre nobili, — cari singuri aveau dreptul exclu-

siv de vânătoare, — numai seniorii cei mai bogați puteau cunoaște bucuriile acestui sport.

Natural că toți vulturii au apucături vânătoarești din instinctul lor; dar nu toate speciile de vulturi se pot educa. În epoca în care acest soi de vânătoare era în floare, mai cu seamă vulturii irlandezi erau mai mult căutați de către amatorii bogați.

Specia aceasta, care se poate lesne recunoaște după penele sale albe, care o dată cu vârsta devin de un brun negricios, este originară din extremul nord al Europei, Asiei și Americii. Rare ori se aventurează prin Germania de nord.

Cu toate acestea cei mai buni vulturi se găseau în Țările-de-jos. Satul Falkenswerth din Flandra nu era locuit de cât de crescători de vulturi, cari se duceau să-și exercite meseria pe la diferite curți princiare, în Orient mai cu seamă.

Vânătoarea cu vultur nu este originară din Europa. Ea s'a născut în imensele stepe ale Asiei, într'un timp cu totul îndepărtat; de acolo s'a răspândit la celelalte popoare.

Prin secolul al IV-lea și-a făcut apariția vânătoarea aceasta și prin ținuturile germanice. În timpul cruciadelor, mai ales, ea a luat o dezvoltare foarte mare.

Marele împărat Frederik Barbă-Roșie, care iubea vânătoarea tot așa de mult ca și războiul, a dus procedeul cu sine în Italia.

Împăratul Frederik al II-lea a trimis un hiulău său prețioasă carte pe care o compusese împreună cu fiul său Manfred și care era intitulată: «De arte venandi cum avibus» (Arta de a vâna cu ajutorul păsărilor).

Până la sfârșitul secolului al XVIII-a sportul acesta nu-și pierduse nimic din splendoarea sa în Germania. Țara, de alt-fel, rămăsese complect feudală și în spirit și în instituții.

Regele soldat, Wilhelm I, era și dansul vânător pasionat. Marii războinici sunt de obicei mari vânători, sau mai bine zis, gustul de a omorî animale sălbatice, care vine cel dintâi, aprinde și dezvoltă gustul de a omorî oameni în războaie!

Cu toate că era de o economie strașnică, regele-soldat, ținea la curtea sa crescători de vulturi, anume aduși din Olanda.

Vânătorii organizate de către acest rege erau niște adevărate serbări, la care toată aristocrația își disputa favoarea de a lua parte.

Astăzi, după un declin simțitor, se fac din nou în Germania, încercări serioase pentru a se reinvia sportul acesta, care a fost distracția cea mai iubită a marelui Frederik Barbă-roșie.

Mai cu seamă, în Anglia, țara sporturilor aristocratice, se fac serioase încercări în acest sens.

Din timpurile cele mai vechi, pentru îmblânzirea vulturilor, s'a întrebuințat un

mijloc foarte simplu: ouăle de vultur erau răpite din cuiburile lor magnifice, și încredințate spre clocire, unor... găini!

Vedeți și d-voastră ce înjosire, și ce trădare în același timp!... Sărmana găină!... Tocmai ea să dea viață ființei aceleia, care mai târziu îi va fi un dușman de moarte!. Multe ironii are natura și soarta viețuitoarelor!

Vulturii veniți în lume prin pașnica cooperare a găinilor, se pot educa cu cea mai mare înlesnire.

În ori-ce caz, fără îndoială că cei capturați din cuiburi, nu pot fi îmbănziiți, de cât cu mult mai multă greutate. Foamea însă, marele argument îmblânzitor, îi silește pe toți să se supue și să dea ascultare ordinelor capricioase ale omului!..

Prima mișcare cu care e deprins vulturul, este să stea pe mâna stângă a îmblânzitorului, fără a face vre-o mișcare; nu e nevoie să mai spunem că aripile pasărei rapace sunt legate, pentru că altfel, cu toate că a fost clocit de către o găină, prima mișcare a pasărei ar fi să-și ia zborul spre sferele senine, spre un-

dele înalte și libere ale aerului, unde au predominat pârâniții săi.

Vulturul se împotrivesc la început; teama, mândria, mânia, toate aceste sentimente inerente firei sale, umplu inima prizonierului, și foamea nu le poate învinge de cât cu greu.

Prima mișcare este cea mai grea. În urmă vulturul devine mai blând, mai ascultător; se pare chiar că se distrează în tovărășia omului.

Ce frumoasă victorie pentru îmblânzitorul care a reușit să facă dintr'o fiară rapace și distrugătoare, un agent de vânătoare, care se înalță cu mândrie în seninul atmosferei, și aduce la stăpân prada intactă, așteptând cu încredere răsplata pe care o merită!

E o adevărată victorie a omului asupra naturii!

Pe lângă frumuseța spectacolului, vulturul poate fi de un real folos pentru ori-ce soi de vânătoare. De aceea, cu bucurie privim încercările care se fac în diferite părți, pentru introducerea din nou a acestui soi de vânătoare.

Didi.

REGELE REVOLVERULUI

SCENE

DIN VIAȚA CĂUTĂTORILOR DE AUR

— Urmare —

Peste cinci momente, dormia adânc, cu pumnii strânși, cu fața plină de bucurie a omului care așteaptă un viitor strălucit.

Atunci John, care de asemenea se culcase în culcușul său, se sculă încetător, și fără să facă cel mai mic sgomot, păși în mijlocul camerei lor improvizate.

După ce trase un moment cu urechia și se asigură că tovașul său dormia dus, ridică caseta în care erau ascunse proviziunile și scoase dintr'o gaură un sac de piele bine umplut. Sacul acesta trebuia să fie greu, judecând după forța pe care John o întrebuințase pentru a-l ridica.

Bob dormia mereu. Atunci John își luă carabina, cingătoarea cu cartușe, își aruncă o blană pe umeri și murmură ironic:

— La revedere, bătrânul meu frate; cred că acuma nu vei mai avea a te plânge că n'am făcut lichidarea.

Ajuns afară, ridică sacul cu pite pe umăr, și se îndreptă spre campamentul pe care îl stabiliseră căutătorii de aur la o oare-care distanță.

Cu o zi mai înainte, sosise un căutător de aur, al căruia bagaj era încărcat pe o sanie trasă de câini; John observase îndată echipajul acesta.

Hotărîrea de a rupe asociația cu Bob

Singleton o luase dânsul de mai multe zile, și nu așteptase de cât prilejul nerit pentru a o pune în aplicare.

Sania necunoscutului constituia un mijloc de locomotie foarte repede și nesferat.

John hotărî să nu lase a-și scăpa o ocazie atât de frumoasă.

Cu cea mai băgare de seamă, John descărcă materialul de pe sanie și înhamă câinii.

După aceea se instalează comod, și atâta câinii cu o lovitură puternică de bici; sania plecă ca o săgeată, pe luciul ghețelor care acoperea solul cât puteai cuprinde cu vederea.

Dar, pornind la drum, câinii, veseli că eșiau în sfârșit din neactivitatea în care stăteau de două zile, lătrară cu putere, și proprietarul lor se trezi din somn.

La strigătele lui, întovărășite de câte-va focuri de carabină, întregul campament fu în picioare, și porni în urmărirea hoțului.

Bob, trezit și diaspul din somn de acest tumult, sări în sus.

La început își închipui că John eșise și dînsul să vadă ce se întâmplase, dar când află ce se întâmplase, o presimțire ciudată îl cuprinse. Numai un singur

om putea fi autorul acelei lovituri în-drăznețe; și omul acela era Iohn.

Ca un nebun, se reîntoarse în locu-ința lor comună și când văzu că sacul cu aur lipsia de la locul lui, scoase un urlet sălbatic.

Iohn fugea în sanie; Iohn a-ee o distanță bună înaintea lui.

Dar ce-avea a face! Bob avea să-l ajungă, sau dacă nu, avea să moară.

Cât ai clipi din ochi, își îmbracă cizmele sale mari, își luă carabina, și o luă în goană de-alungul câmpiei de gheață, cu repeziciunea unei săgeți.

În unele momente, s'ar fi zis că Bob Sindleton avea să se prăbușească într'un abis, atât de repede era viteza cursei sale, și atât de numeroase erau gropile și hărtopurile pe care le întâlnea în cale. Și alerga mereu, fără o clipă de popas, din ce în ce mai repede. În zadar îi biciau obraji vîntul de gheață, în zadar îi apăsa pieptul răsufarea sa înfierbîntată; Bob Sindleton nu voia să știe de nimica; își întrebuinta toată energia de care era capabil, și înainta mereu.

Înstărit, în depărtare zări un punct negru pe întinderea lucie a câmpiei de gheață, punct care se lămurea din ce în ce tot mai bine, și care nu putea fi de cît sania lui Iohn.

Bob prinse curaj și cursa îi deveni și mai vertiginoasă încă.

Acuma câștiga mereu teren și era sigur că dacă avea să mai poată continua cursa încă câte-va momente avea să ajungă sania.

Și alerga, alerga mereu, apropiindu-se tot mai mult de trădător; acum sania se stingeau foarte bine, și Bob putea să-l vadă pe Iohn biciuindu-și căini, care erau slășiți de oboseală.

Dar Bob era sfârșit și dănsul de oboșeală și o furie nebună îl cuprinsese, când constată că era incapabil să mai înainteze.

Atunci, o inspirație nebună îl ilumină spiritul: se opri, apucă carabina sa cu repetiție, și descărcă șase focuri, unul după altul.

Bob era un vîntător foarte abil, și n'avea obiceiul să-și strice gloanțele pe vrăbi; unul câte unul, cei șase căini, cari formați echipagiul lui Iohn Fructury, căzură fulgerați.

— Ura! strigă Bob înveselit de acest spectacol, acuma îl am în mână.

Vorbea dănsul oare despre Iohn, sau despre sacul cu aur? Poate că și despre unul, și despre cel-alt.

Se avîntă cu curaj înainte, sigur acuma că va putea să dea necredinciosului său prieten, pedeapsa pe care o merita.

Dar Bob avea a face de astă-dată, cu un adversar pe care nenorocul nu-l surprindea aproape nici odată; mai ales acuma, când perspectiva de a-și vedea milionul răpit îi surescita imaginația.

Căini îi lipseau; foarte bine!.. Avea să se serviască de vînt!.. Sania sa fu

transformată în barcă, cât ai clipi din ochi. Un baston solid formă catargul, mantaua sa servi de pânză, și barca astfel improvizată, începu să alerge furioasă pe luciul mării de zăpadă.

Cu toate acestea Bob mai avea încă timpul să ajungă și să apuce capîtul unei frînghii care atârna îndărătul saniei transformată în barcă.

Dar Iohn băgă de seamă ce remorcă tira în urma sa.

— Ei!.. bătrînul meu frate, murmură dînsul, n'as voi nicî de cum să-ți primejdiesc într'o asemenea cursă nebună; de aceea, îți voi spune la revedere!

În același timp tăia trînghia, și Bob căzu neînsușit la o distanță enormă, zdrobindu-și craniul de o stîncă de gheață.

Și astfel, încă o dată, și într'un chip neîndoișor, era făcută dovada că norocul iubește pe cei îndrăzneți.

Iohn Fructury, care cu o seară mai înainte, nu era decît un biet nenorocit, devenise dintr'o dată unul dintre milionarii cu care așa de mult se mîndrește democrația și libera Americă.

CAP. XII.

În care se vede în ce împrejurări se întâlnește din nou Bob Sindleton și Iohn Fructury față în față și care sunt împrejurările care urmează.

Era, la cercul internațional, după masă.

Toți aceia pe care marchizul de Talapra îi invitase în seara aceea, erau reuniți în bibliotecă, unde, într'un mod excepțional, se servise cafeaua.

Prin ferestrele deschise, sosiau miile de zgomote nedeșluite ale echipagiilor care urcau în trap spre pa c.

În bibliotecă, comeseții, cu creierul puțin cam încălzit de abundența vinurilor, tumau în mijlocul unei tăceri pline de elocvență; eroul serbării, contele de Valaverde, deșerta cu un aer de religiozitate un pahar de șampanie.

Contele de Valaverde era un tip bizar și impresionant.

Înalt, slab, uscățiv, avea în figura sa ceva care aducea cu tipul lui don Quichotte. Mustața de asemenea aducea puțin cu caraghioasele apendice nasale ale ilustrului cavalier medieval.

Ca semn particular și caracteristic, pe care trebuiau să-l înregistreze toate pașapoartele sale, contele de Valaverde purta o bandă de mătase neagră peste ochiul stîng. Afară de asta îi mai lipseau trei degete de la mîna dreaptă.

Aceste două infirmități nu-l puteau împiedeca de a fi un om foarte elegant, și cercul internațional se mîndria că-l poate număra printre membrii săi temporari.

Cînd sosise în Paris, cu trei săptămîni mai înainte, precedat de o reputație datorită mai mult succeselor sale

la joc, mai multe cercuri din Paris și-l disputaseră.

Un om ca dînsul trebuia să redeștepte într'un mod fatal energia jucătorilor și să-l recheme de pe la stațiunile balneare, unde erau imprăstiați.

De aceea noul venit, îndată ce descinse la hotel, fu obiectul celor mai înalte și mai cordiale vizite.

El se hotărîse pentru cercul internațional, a căruia reputație de finută ireproșabilă și de excelentă bucătărie, trecuse oceanul.

Îndată ce se răspîndi vestea contele de Valaverde, fostul șef al revoluției victorioase din Paraguay, fusese prezentat la cercul internațional, saloanele acestui cerc se umpluseră de jucători. Somptuosul stabiliment cunoștea acum din nou nopțile pline de friguri ale jocurilor celebre.

Reveni din nou seriile, în care jucătorii, după ceasuri întregi de pierderi colosale, așteptau zorii zilei, pentru a zice un etern adio pămîntului și omenirii.

Antreprenorii cercului se îngrășau de bucurie, căci veniturile mergeau crescînd din ce în ce tot mai mult.

Contele se folosise de prilejul reîntoarcerii în Paris a prințului de V***, pentru a organiza o mică serbare intimă, în timpul căreia avea să fie prezentat prințului.

Serbarea avu cea mai perfectă reușită și la cuvintele măgulitoare ale prințului contele răspunse într'o franțuzească destul de corectă.

— Voi duce cu mine amintirile cele mai plăcute despre Franța, și mai cu seamă despre Paris.

Cine-va, din mulțime, se aplecă la urechea unui vecin al său, și murmură cu o voce sarcastică.

— D. conte uită să adauge că duce cu sine și o frumoasă legătură de bilete de bancă.

În adevăr, am uitat să spunem, că d. conte de Valaverde avea un noroc nebun la toate jocurile; la bacara, la ecarté, la poker și la orî care alt joc.

Unii pretindeau că era la mijloc mai mult oare-care abilitate a mîinilor, decît norocul; dar aceștia erau jucători de cavași, și se știe că jucătorii de specia aceasta sunt gurile cele mai rele.

Adevărul este că d. conte poseda toate calitățile cerute unui adevărat jucător. Poseda un sînge rece admirabil, neîntrecut.

Perderile cele mai formidabile îl lăsa cu totul nepăsător. Posesor al unor teritorii considerabile din Paraguay, teritorii cari îi aduceau niște venituri de miliardar, putea să-și ofere luxul de a pierde o sută de mii de lei pe o singură carte.

De alt-fel, norocul său obișnuit, norocul său legendar nu întîrzia de a-l reveni și câștiga în câte-va momente tot ce pierduse într'o oră de neșansă. În modul acesta câștigase la Montevideo, la Balisa, la Santander și chiar în Havana

sume considerabile. Și acum, de trei săptămâni de când juca la cercul internațional din Paris, avea un noroc de necrezut. Avea să plece în adevăr cu buzunarele umflate de bilete de bancă.

Din pricina aceasta se auzeau prin unele părți ale salonului oare-care murmurare de supărare.

— Scumpul meu conte, zise de odată președintele clubului, nu abuzați prea mult de bunătatea d-voastră, rugându-vă să ne povestiți și nouă împrejurarea în care v-ați pierdut cele trei degete?

Eroul zilei, plin de modestie, răspunse:

— Imi faceți prea multă onoare, d-le marchiz; împrejurarea aceasta nu este de loc interesantă...

«Fapta pe care am făcut-o eu atunci, ar putea fi făcută de oricare dintre soldații d-stră francezi.

Printul interveni:

— Cu toate acestea, dacă nu credeți că vă veți obosi prea mult.

Contele de Valaverde se înclină, și răspunse:

— Eu nu pot face alt-tel, de cât să vă satisfac dorința...

«Iată:

«Era în timpul revoluției celei mari din Paraguay, pe la sfârșitul anului 1895. Eram la proprietățile mele din Culebra, când, pe neașteptate, am primit o telegramă de la prietenul meu, Antoniu Pomerate.

«Mă înștiință că se pregătea o revoluție și mă întreba dacă aș fi dispus să mă pun în fruntea liberalilor din Paraguay.

Contele se opri un moment; dintre toți auditorii, prințul era acela care îl asculta cu mai multă atenție.

«Eu, continuă dinsul, mă războisem aproape pretutindeni, și căpătasem în noul continent, reputația unui bun om de arme.

«Cele trei degete, care-mi lipsesc de la mână, le-am pierdut în timpul unui asalt teribil; un soldat mi le-a tăiat cu o lovitură de sabie.

«Bietul om a căzut fulgerat de glonțele revolverului meu, dar și eu am rămas numai cu două degete.

«Nu e vorbă, tovarășii mei m-au făcut în urmă o manifestație entuziastă... Am fost purtat în triumf!.... Și-apoi, poate trăi cine-va foarte lesne, și numai cu șapte degete la mână, în loc de zece.

«Trebuie să recunosc însă, că lovitură de sabie a soldatului a fost bine îndreptată...

— Eu credeam că povestea aceasta este cu mult mai simplă, întrerupse prințul, cu cel mai mare sânge rece. Auzisem vorbindu-se despre un oare-care cufăr.

Contele de Valaverde tresări și se îngălbeni de moarte.

— Da, domnilor, continuă prințul auzisem vorbindu-se despre un cufăr, în care d. conte de Valaverde avusese imprudența de a-și introduce mâna. S'a în-

tâmpat însă ca lada aceasta să fie înzestrată cu un oare-care mecanism secret, pe care d. conte nu-l cunoștea.

— Insolentule! strigă contele, ridicând palma.

Toată lumea era emoționată. Numai prințul rămăsese nepăsător. El își ținea mâna dreaptă fixată în buzunarul hainei, și-și ținea privirea fixată mereu asupra d-lui conte.

— Haide, d-le Iohn Fructury, continuă prințul, destul atâtea comedie... A sosit vremea să-ți recunoști amicii de odinioară.

În același timp, își smulse peruca care-l acoperea craniul; atunci apărură figura roșatică a lui Bob Sindleton.

— Bob! strigă cel-l'alt, cu vocea găuită.

— Da, frate, eu sunt; poliția din New-York, al căreia agent secret sunt, m'a însărcinat să...

Dar Bob n'avu timpul să sfârșească.

O detunătură izbucni, urmată aproape îndată de alta.

Contele și prințul, adică, mai bine zis vechile noastre cunoștințe, Iohn Fructury și Bob Sindleton, se rostogoliră la pământ, într'un lac de sânge.

O dezordine teribilă se produse în hotel.

Iohn Fructury, lovit în inimă, murise instantaneu; invitații aceluia care își spusese contele de Valaverde putură să-l vadă pe Bob Sindleton, care mai avea încă, o scânteie de viață, ridicându-se într'un cot și murmurând cu vocea stinsă.

— Mor... Cu ștregarul acesta, ar fi trebuit să fiu mai cu multă băgare de seamă.

În cuvintele nenorocitului era mai multă duioșie de cât ură.

— Da, frate Iohn, era scris că vom face marea călătorie împreună... Eu mai întârzi puțin, pentru a povesti d-nilor acestora.

Bob nu putu să slărșească; cu ultimul cuvânt pe care-l pronunțase, își dădu și ultima suflare.

Ast-fel fură uniți și în moarte, aceia cari fuseseră atât de uniți în aventurile vieții.

Își făcuseră ei singuri dreptate.

— SFÂRȘIT —

Un palat din Italia

Coasta de azur rusă

Când ne vorbește cine-va despre Coasta de azur, avem îndată viziunea unei țări feerice, cu o vegetație luxuriantă, cu un soare mereu arzător, cu o mare mereu albastră. Fără de voe, numiri ca Nisa, ca Menton, ca Monte-Carlo și Cannes, ne vine pe buze. În același

timp nu ne putem opri, par'că un sentiment de invidie pentru oamenii aceia fericiți, cari se încălzesc mereu la soare, pe când noi înotăm în noroi și înghețăm de frig.

Franța nu este singura țară care posedă o coastă de azur. În Rusia, țara cu climatul așa de riguros, există de asemenea un colț fermecător, în care oamenii bogați, — clasele înalte ale socie-

tăței mai ales—găsesc un refugiu împotriva frigului. Ținutul acesta privilegiat se găsește în Crimeia și se întinde de la baia Alușta, până la Balaklava.

Un soare de aur, un cer de opal, o mare de azur; mai încolo, un punct alb care se desemnează lămurit pe fondul acestei magic; capul Fiolente.

Îndărățul nostru, un șir de coline, învaluite într-o lumină albastră, nesigură, plutitoare, Jaila Dag cu munții Pietri și Tașir Dag. Pretutindeni flori și verdeață.

În fața acestui decor de culori strălucitoare, călătorul se simte cuprins de o fericire dulce, și absoarbe încetinel aerul parfumat, care îl îmbată.

Iată mai întâi Balaklava, în fundul unei băi elegante. Împrejurimile mai cu seamă, sunt fermecătoare; ținutul este cât se poate de pitoresc, păduricele, colinele, câmpiile se întretăie la fie-care pas.

Din timp în timp străbatem satele tătare.

În fața caselor lor joase, femeile alimentează samovarul; ici o turmă de miei este păzită de un cioban tânăr, care scoate dintr'un fel de flaut particular, niște sunete de o dulceață infinită.

Suntem acum la o altitudine de 900 de metri; jos, marea se zdrobește de stâncile Foros, și valurile albastre țâșnesc spumegânde.

Drumul este încadrat de o vegetație tropicală: flori roșii, flori albe, flori verzi, se amestecă de la o laltă, cu foile de un verde intens, bogat, sănătos.

Maî încolo, iată și Alupka; casele sunt mai drăguțe ca ori unde. Aproape toate au terase cu flori splendide, în care locuitorii leneși își fac cu poftă siesta întinzându-se la soare.

Vegetația temperată se amestecă cu vegetația ecuatorială, și în aer se înalță niște parfumuri în adevăr îmbalsamate.

Castele vesele, ascunse sub frunzișuri, răsar pe ici, colea, ca niște arătări magice, făcându-te să te oprești în loc.

Sosim la Livadia, apoi la Ialta, altă stație favorizată, supranumită cu drept cuvânt Nisa Rusiei.

Țara aceasta de visuri se continuă încă până la Billa și Dranandra, unde țarul și-a construit un foarte frumos castel.

Ajungem în sfârșit la Alușta, punctul terminal al coastei de azur rusești. Alușta este ascunsă între păduri de pin și de cipri, în care vizitatorii se adăpostesc de razele prea ferbinti ale soarelui. Pe când sus, în platourile nordului, miș de mizerabili rătăcesc fără adăpost și mor de frig.

Emil

INTR'O ȚARĂ REVOLTATĂ

Ocupația americană în Cuba

Să fie un bine oare?... Să fie un rău? Evenimentele care s'au desfășurat în Cuba, nu ne interesează de cât într'un mod indirect; dar suntem în drept să ne întrebăm dacă Americanii, ocupând din nou vechea colonie spaniolă, au lucrat pentru binele Cubanilor, sau numai pentru a 'și satisface propriile lor interese.

Aceste două ipoteze sunt de mare interes și merită să fie examinate.

Cititorii noștri cunosc istoricul revoluției, care s'a terminat prin demisia generalului Palusa și prin debarcarea trupelor americane în principalele porturi ale insulei.

E lucru necontestat că mare parte dintre cubani sunt satisfăcuți de regimul stabilit. Fără îndoială însă, că partidul de la putere a falsificat alegerile generale.

Dar care este oare țara constituțională, în care să nu se practice candidatura oficială?

Este în adevăr o singură țară în care lucrurile stau alt-fel, dar numai una singură: Anglia.

Numiți-mă încă una, dacă mai cunoașteți.

Fără îndoială că cetățenii cubani nu cereau alt-ceva de cât să poată trăi în pace, pentru a putea repara dezastrele provocate de zece ani de războaie civile.

Dar o bandă de politicieni, nemulțumiți de a vedea toate sinecurile în mâinile partidului de la putere, începu o agitație, care degeneră repede într-o revoluție armată.

Șefii revoltei se purtară în interiorul insulei, ca într-o țară cucerită. Caî, proviziî, muniții de război, fură rechiziționate de către locuitorii. Aveau să înceapă din nou oare, grozăviile războiului de zece ani?

Americanii au fost primiți ca niște salvatori; și de fapt, de când stăpânesc ei insula, lucrările s'au reînceput aproape în toate marile plantații. Poporul respiră.

Rămâne acum de știut, dacă nu cum-va, Statele-Unite aducând un serviciu poporului cuban, s'au lăsat călăuzite în primul rând de către interesele lor personale?

La întrebarea aceasta, trebuie să răspundem afirmativ.

Nu cred că Americanii să se gândească a anexa insula, de și proiectul acesta ar avea foarte mulți partizani la New-York; dar probabil că insula va avea soarta Tunisiei, adică va deveni un protectorat american.

Spre fericirea sa spre nenorocirea sa, Cuba ocupă o poziție strategică de primul ordin, de vreme ce comandă marilor căi de comunicație, dintre cele două

Americii pe de o parte, dintre golful Mexic și Europa, pe de altă parte.

Importanța acestei poziții va crește din an în an, odată cu deschiderea canalului de Panama.

Fortărețe puternice stabilite în Cuba, ar putea fi de mare folos în caz de război.

Să presupunem că peste cât-va timp un război ar izbucni între Germania și Statele-Unite, lucru care se poate foarte bine întâmpla.

Cuba rămasă liberă, Germania și-ar constitui îndată acolo o puternică și permanentă bază de operație.

Se vede prin urmare că Statele-Unite, prin însăși orientarea politicii lor, sunt silite a pune mâna pe Cuba, sub formă de posesiune, sau sub formă de protectorat.

Dar ori-cum se va face această luare în stăpânire, se vor ridica puternice protestări. Americanii au făgăduit solemn să-și retragă trupele, îndată ce poporul își va fi dat un nou guvernământ.

Făgăduiala aceasta este primită cu neîncredere, mai cu seamă printre liberali, care au fost provocatorii recente revoluții.

Ei au început de pe acum să trezească în Cubanii ura în contra năvălitorilor.

Avem sub ochi un exemplar al ziarului «Lucha», organ al partidului liberal progresist. Ziarul acesta conține un articol al d-lui Juan Gomez, leaderul cubanilor de rasă neagră, care amenință pe americani cu o nouă revoluție, dacă nu se vor grăbi să-și retragă trupele.

În același timp, aproape, la o întrunire publică, generalul Lianez de Castillo, care se bucură de o mare popularitate, declara în mijlocul aplauzelor sgomotoase ale asistenței:

«Americanii apasă asupra noastră ca un blestem».

În aerul Cubei suflă, fără îndoială, vânturi de revoltă, care mai curând sau mai târziu, își vor găsi o intrupare.

Cristian.

Reînvierea Druizilor

Cezar, în ale sale «Comentarii asupra războiului galic», ne spune că triburile galice erau împărțite în trei caste: războinicii sau nobilii, preoții sau druizii, și poporul de rând compus din agricultori și păstori, care prin munca sa, nutrește celelalte două clase.

Acestea din urmă trăiau într-o stare continuă de dușmănie, și-și disputau stăpânirea plebei. Lucru curios: clasa războinicilor se supuse mai repede Romanilor, de cât clasa preoților.

Druizii stărneau mereu niște revolte teribile în privirea învingătorilor, și Ro-

Druizii moderni în mijlocul unei serbări.

maniilor nu scăpară de dânsii, de cât es-terminându-l complet.

Aceia dintre druizii care scăpară de urmărirea sângeroasă ale Romanilor, se refugiară în Marea-Britanie, unde cartă lor era înființată de multă vreme. Se știe că ei constituiseră o erarchie și un învățământ. Învățământul acesta era numai oral; druizii respinseseră oric- sistem de scriere.

Cezar afirmă că această clasă de preoți făcea sacrificii omenești; după spusa sa, istoricii au repetat ocuparea. Romanii aveau interes să prezinte cartea pe care o persecutau, sub cel mai odios aspect.

Religiunea acestor preoți consta în personificarea zeificată a tuturor forțelor, a tuturor fenomenelor naturii de aceia, preoții păgânismului roman, nu găsiră mare deosebire între religia lor și religia galilor. Nu rămânea de cât să se facă o substituie de nume.

Druizii refugiați în Marea-Britanie, părăsiră provinciile de la sud, unde Romanii începuseră să-I ajungă din urmă, și se refugiară mai în spre nord, său în Irlanda.

Ei se perpetuau prin instituția barzilor sau poezilor cântăreți. Religia creștină îl persecută la rândul ei. Ultimii barzi dispărură repede lăsând din loc în loc urmele panteizmului druidic.

În Marea-Britanie s'au născut druizii, acolo au murit dânsii și tot acolo reînvie în zilele noastre.

Reînvie cu erarhia lor întreagă și se pare ce au devenit destul de numeroși, de vreme ce, vara aceasta, în templul de la Stoenenge, au celebrat în număr de 700, riturile cultului lor.

Templul de la Stoenenge, despre care, s'a mai vorbit și altă-dată în coloanele ziarului nostru, a fost indicat de către un popor care profesa cultul soarelui. Oare din cultul acesta s'a născut religia druizilor?... Chestiunea aceasta arzătoare, a rămas până acuma fără răspuns.

În luna August, au început să fie clădite în câmpia care înconjoară templul, colibe mari în care veniră să se îngrămădească oamenii în costumul de călători.

Populația de prin împrejurimi, care se adunase pentru a contempla bizarul spectacol, văzu eșind din corturile acestora, niște oameni îmbrăcați în niște haine lungi, grave, cusute cu semne cabalistice.

Oamenii aceștia purtau toți barbă false, foarte lungi și multicolore, ei mergeau încet și maestos ținând niște bastoane, lungi în mână și cântând niște imnuri

bizare, pe niște melodii și mai bizare încă.

Erau druizii reînviați; ei înconjurau pe marele lor pontifice și colegiul său de mari preoți.

Pontificele suprem purta o barbă albă mai lungă de cât toți și în mână avea un soț de halebardă impozantă. El se opri în curând în fața unui altar, în care ardea niște spirt figurând focul sacru, și pronunță o cuvântare foarte călduros primită.

Printre rochiile lungi, preoțești, apăreau și unii bărbați îmbrăcați în redingotă, cu pieptul acoperit de decorații și eșarpe.

Se proceda la recepția în ordin a douăzeci și două de novici, printre care era și sir E. Hutropus, proprietarul locului pe care era zidită catedrala.

Această reconstituire a castei druide, e mai mult un fel de fantezie.

Oamenii care și permit luxul de a o face, au mai mult în vedere scopuri de bine facere; și de aceia, înainte de a exprima cea mai mică critică împotriva gustului lor, trebuie să le rămânem recunoscători și să le mulțumim.

Vetor.

ARCHIPELAGUL MONȘTRILOR

ROMAN DE AVENTURI

DE

LOUIS BOUSSENARD

PRIMA PARTE. — *Doamna Ionas*

CAP. I.

Vizitarea unui vas de plăcere.—Mirarea unui tânăr care nu prea are obiceiul să se mire. — O plecare care ar semăna mai curând cu o înmormintare. — Vasul Morgan și echipagiul său. — Superstiția numărului 13. — Viața pe iachtul unui miliardar. — Strămtoarea Torrès. — Moarte subită? — Asasinat?

Inhămat cu două cai superbii, un echipagiul de mare ținută se opri pe cheiul «Barm Cove» în Sydney.

Trei adolescenți—niște copii am putea spune—se coborîră repede din trăsură. Mai întâi, o fată frumoasă, de vreo cinci-spre-zece ani, apoi două tineri, care puteau să aibă câte șapte-spre-zece ani.

Alb ca o lebedă, strălucitor de aur ca o pagodă, grațios și robust ca un torpilor de ocean, un iacht splendid era cantonat în chei.

Unul dintre cei două tineri, care avea privirea lucitoare de inteligență și pe a căruia figură vedea îndată un caracter hotărât, zări îndată iachtul, și fără să-și oprească admirația pe care i-o stîrnea această priveliște, exclamă în limba franceză, cu vocea curată și vibratoare:

— Ah! ce frumos vas, amicii mei!.. ce frumos vas!..

— Voești să-l vizitezi? întrebă tovarășul său, rîzînd.

— Mă mai întreb dacă voesc!..

— Din întâmplare, sunt prieten cu căpitanul.

— Să mergem atunci numai dacă nu cum-va miss Nelly are de făcut vre-o obiecțiune.

— Dar eu mă învoiesc cu cea mai mare bucurie!.. zise la rîndul ei, tinăra fată.

Și cei trei vizitatori, fără să mai stea la îndoială, se apropiară și trecură pe puntea vasului.

Un ofițer îi văzu, se apropie de ei, și-i salută surîzînd:

— Miss Nelly—zise dînsul—vă rog să primiți respectuoasele mele omagii.

— Bună ziua, domnule Harry.

— Bună ziua, căpitane Harrison!.. Dă-mi voie să-ți prezint pe cel mai bun prieten al meu... un francez din Paris, D. Totor, cel mai sincer și mai vesel tovarăș pe care l'ar putea avea cine-va vre-o dată.

— Toate complimentele mele, domnule. Fiți bine venit pe bordul acestui vas.

— Își strinseră mâinile prietenește și căpitanul adăugă:

— Domnișoară, domnilor, sunteți aici la d-tră acasă.

— Atunci, ne vom apuca să vizităm vasul, zise Totor.

— Cum veți voi!.. răspunse ofițerul depărtându-se, cu discreție.

Tinărul care răspundea la numele de Harry, se îndreptă spre scara cea mare, coborî treptele, deschise o ușă și zise:

— Iată apartamentele.

În fața luxului nemaî pomenit, care se oferia privirii sale, Totor ridică mâinile într'un gest de uimire și exclamă:

— D-zeule!.. Cât e de frumos!.. O adevărată minune, ca în «O mie și una de nopți»; un palat feeric, ca în povești.

— Ți se pare?

— Cum asta: «mi se pare»?.. Dar nu vezi că am rămas încrămențit pe loc și că nu mai găsesc cuvinte pentru a-mi striga admirarea?

«A!.. știu că proprietarul acestui capodoperă nu e un om care își pierde timpul în zădar!..

«Și când mă gândesc că eu, am rămas de atâtea ori uimit în fața vaselor noastre franceze! Dar în comparație cu vasul acesta, cele mai frumoase dintre ele, rămân cu mult în urmă.

«Oh!.. ce iact, minunat!.. Multă vreme voi rămânea cu gândul la dînsul.

Și Totor, extaziat, contempla sala de mîncare, cu masa ei masivă de lemn de trandafir, cu zidurile ei, în care cedrul roșu, tekul, abanosul și lămâiul, erau încrustați într'un mod atât de feeric, ornamentați cu drugi de aur, cu trofee, cu cristale, cu argintării...; contempla salonul, cu covoarele, cu picturile, cu pianul său; contempla oglinzile, florile, aparatele electrice, sculpturile.

Prietenul său și tinăra fată, rideau de această uimire, care de altminteri era foarte legitimă, pentru că vasul acela era în adevăr unul dintre cele mai minunate specimene de arhitectură nautică.

Câte-va momente trecură, când de o dată, parizianul auzi un sgomot care i se păru bizar. El sări în sus și exclamă:

— Pe onoarea mea!.. S'ar zice că vasul s'a pus în mișcare!.. Ia să vedem ce să întîmplă!

Și urmat de tovarășii săi, care rideau ca niște nebuni, urcă treptele în fugă,

patru câte patru, și se opri pe punte, uimit.

Vasul se pusese în mișcare; oamenii alergați din toate părțile, se îngrămădiseră pe chei, strigînd «ura»!

O șuerătură puternică despica aerul. Sirena mugi. Căpitanul se aplecă înainte și strigă cu vocea puternică:

«Go ahead!»

Valurile spîmăgău în urmă; ca o gigantică pasăre de mare care se pregătește să-și ia zborul, iachtul se înfioară, ca și cum ar fi făcut o sforțare prea mare.

În același timp, două ghiulele de tun detunară, și stindardul Statelor-Unite fălăi cu mândrie îndărăt.

— Nu m'am înșelat, murmură Totor, cu vocea tremurătoare de emoție; vasul s'a pus în mișcare... Am plecat!..

«E o plecare ca în balade, nu e așa?

— Ca în balade, dacă voești, răspunse Harry, cu un ton enigmatic.

Vasul luneca acum repede pe valuri; soarele își scâldea razele sale multicolore asupra valurilor, asupra munților, asupra pădurilor, asupra caselor, asupra întregului decor feeric în care se odihnește în pace Regina Australiei.

De trei ori, stindardul instelat se aplecă în fața cuirasatelor din port; vasele de război răspundeau la salut, pe când de pe chei, care rămăsese acum în urmă, departe mai veneau încă urale entusiaste și puternice:

— Ura!.. ura!.. Noroc «Morgau»!

«Morgan» for ever!.. ura!.. Morgan for ever!..

Totor deosebi numele acesta, și cu o spaimă și mai mare încă, adăugă:

— Oamenii aceștia strigă: «Morgan!» Dar acesta este numele vasului tău.

— Și vasul înșuși!..

— Eu îl credeam în America!..

— A sosit în Australia, și acum e în serviciul tău!..

— Așa dar, patronul și amiralul... ești tu!..

«Vasul acesta, care n'are păreche în lume, este proprietatea ta!..

— Proprietatea mea și a ta...; este vasul nostru și suntem liberi să mergem cu dînsul unde vom crede de cuviință!..

— Ah!.. mi se pare că mă voi îmbolnăvi de bucurie!..

— Pentru un lucru așa de mic!..

— Așa dar, noi suntem acum pe drum, serios?

— Cât se poate de serios!..

— Dar nu mi-am luat rămas bun de la părinții tăi.

— În anumite împrejurări, intenția valorează cât și fapta.

— N'am trimis veste nici părinților mei, la Paris, în strada Montmartre.

— Le-am trimis eu în locul tău, o telegramă lungă, pe care am semnat-o Totor.

— Și răspunsul?

— Trebuie să fi sosit pe bord înaintea noastră... Iată!..

Un lăchete în haine negre înainta, purtând o hârtie pe o tavă de argint.

Parizianul ceti adresa:

— Totor, iachtlul Morgan, Sydney, Australia.»

El desfăcu hârtia și străbătu rândurile în o privire:

— Scumpul nostru copil, călătorie bună. Complimente familiei Stone. Te sărutăm cu drag, mama ta și eu. Friquet.

Cu o hîi umezi de lacrimi, cu buzele întredeschise într'un surâs fericit, Totor strânse mâna tinerului său prieten și adăugă:

— Ah!... dragul meu tu ești idealul prietenilor... Îți mulțumesc din toată inima.

«Și-apoi, știi că ești uimitor!.. Te gândești la toate... Așa dar părinții mei la o distanță de mai bine de patru mii de leghe, știați de plecarea mea, mai înainte de a ști eu însumi.

— Era o surpriză pe care ți-o pregăteam.

— O adevărată surpriză... Dar acum explică-te puțin... Să vedem și noi despre ce e vorba?

— D-le Totor, întrerupse cu răutate, tinăra fată, ia seama!.. Fratele meu va începe un discurs lung... Știi că un American poartă în tot-d'a-una cu dânsul un mic sacușor cu elogvență, gata să facă explozie...

— Dar tocmai lucrul acesta îl voesc și eu, miss Nelly!

«Haide, dragul meu, poți să vorbești în voe.

— Mai întâiu de toate să ne așezăm unde-va mai comod.

Și după ce luară loc toți trei în niște fotolii legănătoare, Harry începu să vorbească în timp ce iachtlul străbatea încetșor imensa baie Port-Jackson:

— Ei bine, iată... Tatăl meu, d. Stone, regele linei, recunoscând serviciile pe care mi le-ai adus, și care, după părerea mea sunt mai mult de cât imense...

— Oh!.. imense...

— Fără îndoială...

«Spuneam deci, că tatăl meu voia să-ți arate recunoștința sa... Atunci s'a gândit că ar fi bine să-ți dea dânsul mijloacele de a-ți termina într'un mod mai ușor și mai confortabil, călătoria ta în jurul lumii.

«In scopul acesta, a trimis aici vasul «Morgan», care era la San-Francisco.

Prin urmare călătoria noastră este asigurată...

«Cât despre bani, tatăl meu a fost foarte prevăzător... Caseta iachtlului cuprinde în numerar suma de trei sute de mii de dolari.

— Drace!.. Un milion și jumătate de tranci în stăpânirea noastră!..

«Știi că e darnic, tatăl tău!..

— Un adevărat tată american..

«Știind că dolarul este cheia războaielor și a călătoriilor tatăl meu, în afară

de suma pe care mi-a dat-o în numefar mi-a deschis un credit ilimitat pentru toate stabilimentele financiare din cele două emisfere. El a sfârșit cu următoarele vorbe:

— D. Totor, care a făcut din tine un bărbat, și pe care-l iubesc ea pe copilul meu... nu poate să călătorească singur... Intovărășește-l și tu!.. Duceți-vă prin toate părțile, cheltuiți fără să numărați, și spune d-lui Totor că-i vom rămânea tot-d'a-una îndatorați.

«Atunci sora mea Nelly a manifestat intenția formală de a veni și ea cu noi... In tot timpul zborului nostru de-a curmezișul lumii, se va adăuga prin urmare și grația sa feminină.

«Vom călători toți trei, și vom călători ca niște miliardari.

«Iată, scumpul meu Totor, aceasta este toată explicația.

«Acuma, imi vei mai ținea în nume de rău, răpirea pe care am efectuat-o?

— Merinos!.. tu ești un adevărat american și te porți cu mine ca un adevărat frate...

— Nu sunt oare fratele tău?..

«Acuma, să-mi dai voe să-ți prezint în bloc vasul «Morgan» și personalul său.

«Opt sute de tone și o mie două sute de cai!.. Goeleta cu trei catarguri.., opt-spre-zece noduri pe oră...

«Douăzeci de mateloți de elia și opt oamei pentru marină, un doctor pentru bolnavi... Ca comandant, cel mai bun căpitan al marinei americane... Pentru serviciul nostru, două bucătări, două lăchete și o cameristă pentru sora mea.

«Avem pe bord două tunuri Maxim, cinci-zece de carabine Winchester și o sută de revolvere Colt; mai avem săbi, cuțite, topoare... toate acestea pentru domnișor pirat. Mai avem și o duzină de puști de vânătoare.

«Apoi, haine, cărți, medicamente, arnașamente, pentru cazul când ne va veni vre-o dată gustul să călărim...

«Ei bine, scumpul meu Totor, ce crezi tu despre toate acestea?

— Cred că tatăl tău este un om bine-cuvîntat, și că ne face să călătorim ca niște archiduci!..

«Mai adaug că uimirea aceasta este și mai mare încă, în mediul acesta în care respiri bogăția, forța, liniștea...

«Cu toate că... totuși!..

— Ah!.. așa dar, este și o umbră pe luciul tabloului?..

— Da, o mică umbră...

— Este ceva care îți displace?

— Oh! nu... numai că... dar te rog să nu-ți bați joc de mine...

M'am gândit că plecăm în ziua de 13... Aceasta este umbra...

Harry și sora sa izbucniră într'un hohot de ris plin de veselie, și tinăra fată exclamă:

— Ah!.. domnule Totor, se spune de obicei că francezii sunt spirite sănătoase, și d-ta ai superstiția numărului

13!.. D-ta domnule Totor, ești un om superstițios?.. Oh!.. asta n'ar fi crezut-o nici o dată!..

— Nu sunt superstițios nici de cum; totuși, numărul 13...

«Ce voiți să fac? nu-mi place de loc. Și pot să vă declar că trei sferturi de francezi sunt ca și mine.

«Dovadă vie o avem în faptul că nici odată companiile de navigație franceză nu-și pornesc vapoarele în ziua de 13..

Miss Nelly, oprindu-și cu greutate risul, răspunse:

— Lucrul acesta mi se pare foarte bizar! In Statele-Unite, din contra, numărul 13 este la ordinea zilei!

«Așa de exemplu, America a fost descoperită în ziua de 13 Octombrie 1492.

— Și cu toate acestea, destinul nu s'a arătat rău de loc cu dînsa!

— Dar nu este numai atata... Numărul 13 defilează în multe împrejurări.

«Republica noastră, la originea ei cuprindea 13 state, și primul său drapel număra 13 stele și 13 dungi.

Deviza statului:

«E pluribus unum», cuprinde 13 litere. Emblema sa, imaginea libertății, poartă 13 stele în cap. Vulturul american strânge cu ghiara sa o ramură de măsline cu 13 frunze.

«Și cu toată această abundență a numărului 13, trebuie să recunoască oricine, că țara noastră își continuă mereu în lume, drumul ei glorios.

— Da, da, miss Nelly, vād bine că ai dreptate, de o sută de ori dreptate. Dar ce voadi? Teama mea pentru numărul 13, este mai mult instinctivă.

«In zadar imi șoptește rațiunea că n'am dreptate. Eu nu mă pot apăra de această teamă.

Harry și tinăra fată rideau să se prăpădească, și în cele din urmă, Totor însuși începu să ridă de copilăroasa sa superstiție.

Vaporul mergea cu toată viteza. Peste puțin, clopotul sună amiază. Era ora dejunului. După masă, care fu una dintre cele mai strălucite manifestații ale talentului gastronomic american, cei trei tineri vizitatori iachtlul mai cu de-amănuntul.

— Inspecția proprietarului! exclamă Totor rîzînd.

Parizianul, din firea lui, după ce a deșertat o jumătate de butelie de șampanie, are o poftă nebună de vorbă. Totor făcu cunoștință cu tot personalul: cu al doilea căpitan, d. Rocoland, cu inginerul d. Smith, cu doctorul, d. Field, și fu prezentat de asemenea și șeful echipagiului, Alik, un gigant, a căruia figură era plină de inteligență și de bunătate.

— E un om în care putem avea toată încrederea zise Harry, aplecându-se la urechea prietenului său; mai cu seamă de când s'a logodit cu Mary, camerista surorii mele, ne-a devenit și mai devotat încă.

Și Totor, care o întrezărise în fugă pe frumoasa cameristă a d-soarei Nelly, răspunse plin de convingere:

— Va fi o pereche cât se poate de potrivită!

— Cât despre mateloți, îi poți vedea tu însuși cât de voinici sunt!!

— Drace! În comparație cu dinșii, noi avem înfățișarea unor adevărați pitici.

— Afară de asta, sunt toți niște oameni foarte inteligenți și foarte drepți. De alt-fel sunt bine plătiți, și noi ne purtăm cu dinșii ca cu niște bunți prieteni.

— Da, e un echipagiū model. Ți-i mai mare dragul să-i privești în față.

«Dar, o figură care nu-mi place de loc, este aceea a d-lui Dick.

— Se poate să ai dreptate. Și eu am avut aceeași impresie, cu toate că Dick este cât se poate de corect în serviciul său.

«De alt-fel, cu toate că e în serviciul meu intim, mărturisesc că eu nici nu-l prea cunosc bine. Mi-a fost procurat de către tatăl meu, după recomandăția unui dintre prietenii săi intimi...

«L'am luat ca om de încredere, pentru că toată lumea n'are de cât cuvinte de laudă pentru dînsul.

(Va urma)

BUDDHA ȘI BUDDHIȘTII

În diversele sale incarnațiuni, dintre care cea mai principală este «Cakya Muni», Buddha este rațiunea pură, supremă, absolută, inteligența perfectă, fără nici o lipsă și fără margini.

«Cakya Muni», care mai este numit și Buddha Gantma, este originar din India, și fiu al principelui Bahar, din familia regală Cakyas.

El s'a născut prin anul 622 înaintea erei creștine.

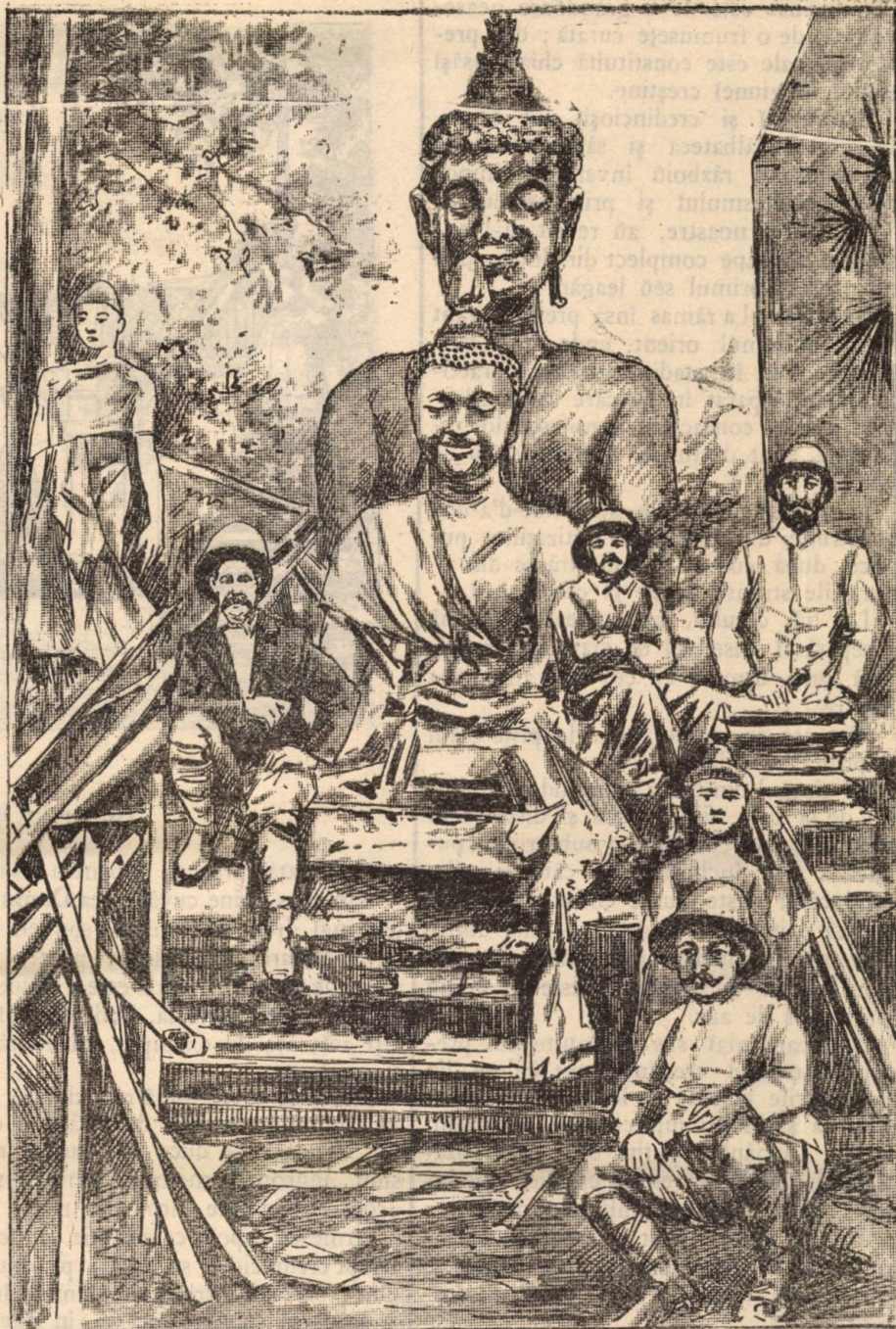
La vârsta de 24 sau 30 de ani, s'a făcut anachoret, și a început să trăiască în cea mai completă singurătate, meditando și rugându-se până în momentul în care s'a crezut ajuns oare cum la perfecție.

S'a văzut atunci într'însul cea de a patra incarnație a lui Buddha; notorietatea sa, influența sa asupra triburilor, prestigiul său, deveniră în scurtă vreme considerabile.

Numărul discipolilor săi ajunse la o proporție extraordinară; în provincia Cașimir, și în provinciile vecine, mulțimea alerga cu entuziasm pentru a asculta cuvintele sale sfinte.

Istoria saū legenda ne spune că profetul s'a urcat pe un copac, și că a rămas acolo două luni și jumătate fără nici o hrană; absorbit în meditațiile sale religioase, acolo a murit; acesta s'a în-tâmplat în anul 542.

* *

Statui dintr'un templu ruinat.

Buddhismul, care numără mai bine de 200 milioane de aderenți, poate fi considerat ca una dintre cele mai răspândite religii de pe glob.

El a luat naștere în India, și mai cu seamă în provincia Cașimir, unde și-a propovăduit doctrina Cakya-Muni.

Cu toate că acesta din urmă este Dumnezeu actual al Buddhiștilor, buddhismul născut din brahmanism, este anterior lui «Cakya-Muni», de vreme ce sec-tarii acestei religii îl consideră pe profetul solitar ca pe cea de a patra incarnație a rațiunii supreme.

Din Cașimir, Buddhismul s'a întins în China, apoi, rând pe rând, a pătruns în Coreea, în Japonia, în Thibet, în țările anamite, în Țările Cambodjienilor,

Birmanilor și Siamezilor, și chiar în Mongolia, puțină vreme după moartea teribilului Gengis-Khan.

Doctrina buddhistă este eminentă spiritualistă; ea conchide la imperfecția și la realitatea existenței terestre; afirmă că lumea materială și sensibilă nu este de cât o iluzie a simțurilor, de care sufletul trebuie să se desprindă, pentru a se înălța spre scăpare, spre emancipare, spre «Nirvana», care este un fel de paradis, un fel de domeniu al lumii imateriale și adevărate; acolo sufletul se confundă cu supremul Buddha, cu rațiunea perfectă, situată de-asupra spațiului luminos, într-o regiune eternă și indestructibilă.

Morala buddhistă, mai cu seamă a-

ceia pe care a afirmat-o și a înălțat-o «Confucius» este de o grandoare neasemnată, de o frumusețe curată; din preceptele sale este constituită chiar însăși esența religiunii creștine.

Brahmani și credincioșii lui Shiva, divinitatea sălbatică și sângeroasă, au întreprins un război înverșunat împotriva buddhismului și prin secolul al XIV al erei noastre, au reușit să-l expulzeze aproape complet din India, țară care fusese primul său leagăn.

Buddhismul a rămas însă preponderant în tot extremul orient, unde de și cultul este încă în stadiul ancestral practicându-se separat în fie-care casă, edificiile publice consacrate manifestărilor religioase, sunt destul de numeroase și de luxoase.

În China, templele sunt tot-d'a-una construite din produsul cotizațiilor publice, după cum și preoții trăesc din onorariile strânse de pe la credincioși.

La fiii cerului, arzătoarea problemă a separării bisericii de stat, este rezolvată prin urmare cu cea mai mare înlesnire.

Tot așa se petrec lucrurile prin Siam și prin Birmania.

În timpul din urmă, piramida templului de la Ivey, fiind lovită și distrusă în parte de un trăsnet, o subscripție publică a fost încheiată în câte-va zile, producând niște sume considerabile. Se știe că piramida aceasta, — una dintre cele mai strălucite manifestări ale cultului budist — e acoperită peste tot de un strat gros de aur.

Spuneam mai sus că multe din preceptele religiei creștine sunt culese din învățăturile budiste; e locul aici să adăugăm că și în privința cultului chiar sunt multe asemănări puțin cam prea bătoare la ochi, — la cultul catolic, bine înțeles, într-o măsură mult mai mare.

Preoții budisti sunt crescuți și ei într-un fel de seminar și sunt datorți să observe în viață cea mai complexă austeritate.

Anul religios buddist se împarte în un număr oare-care de sărbători; sărbătorile semănatului, ale recoltei și ale strămoșilor, cari se celebrează la sfârșitul fie-cărui an.

Este ceremonia cea mai importantă, cea mai pompoasă, cea mai populată; un budist din orî-ce clasă a societății ar face parte, este ținut să ia parte la această servare.

Respectul pentru străbuni, cultul penru trecut, este dus de către budisti pînă a cel mai înalt grad; străbunii vegheză asupra tuturor, eliminând, îndepărtând spiritele rele.

Voiți poate să știți ce se petrece în ziua acestei mari ceremonii?

Din zorii zilei bonzii și credincioșii se adună în partea de răsărit a orașului; preoții fac rugăciuni și invocări, cari sunt repetate de mulțime; ei cer binecuvântarea Domnului pentru toți cei cari

În curtea interioară a unui templu.

sunt în viață, precum și pentru cei morți.

Am spus «bine cuvântarea Domnului», dar mai drept ar fi fost să spunem: «bine-cuvântarea zeităților», pentru că, în afară de Buddha, care este rațiunea supremă, ființa perfectă, budistii mai au și alți zei; așa de exemplu, ei adoră boul și maimuța.

După ce se termină rugăciunile făcute în comun în partea de răsărit a orașului, fie care se duce în partea în care sunt îngropați membrii familiei sale și acolo rugăciunile încep din nou.

Urmează apoi ceremonia în templu. Drept credincioșii se așează pe două rânduri: bărbații într-o parte, femeile în alta. E locul să spunem aici că în unele din bisericele noastre, recent de tot, s'a luat această măsură ca o prevedere pentru o mai complexă respectare a celor sfinte; budistii o practică de veacuri!..

Preoții intră în același timp prin mai multe uși laterale și se așează în jurul altarului.

«Niște luminări de ceară sunt aprinse». Principalul oficiant al slujbei apare îmbrăcat în haine de mătase galbenă și pronunță rugăciunile de rigoare. La anumite pasagi, drept credincioșii se închină sau mai bine zis se prosternă.

După aceea se aduce preotului un porumb de hârtie, pe care se lipesc diferite inscripții, cuprinzând dorințele, rugile, cererile credincioșilor; preotul arde pasărea de hârtie și suflă cenușa în aer. În modul acesta dorințele drep credincioșilor sunt duse zeităților eterne, lui Buddha.

Frumos simbol, nu-i așa?

Pentru a-și atrage bună-voința zeită-

ților, credincioșii au grije să aducă la templu diferite ofrande, cari sunt destinate, bine înțeles, să rămâie proprietatea bonzilor.

După cum vedeți analogiile dintre aceste manifestări ale cultului budist și acelea ale cultului creștin nu pot fi puse la îndoială.

Sunt însă unele ceremonii cu totul diferite; așa de exemplu ceremonia căsătoriei.

În ziua nunței tinăra fată budistă chineză, care, dacă aparține unei familii onorabile, n'a părăsit nici o dată casa părinților și pe care bărbatul o ia în căsătorie fără s'o cunoască, își părăsește domiciliul și se urcă într'un palanquin.

Acum e condusă direct în casa logodnicului ei; înainte de a pătrunde aici după cererea ritului, trebuie să adreseze câte trei îngenunchieri celor patru puncte cardinale. După aceea, cu capul acoperit, intră în cea mai vastă și mai luxoasă încăpere a locuinței; acolo, în fața unui preot, se celebrează căsătoria.

Cei două soți beau vinul pe care li-l oferă părinții, ascultă sentințele pioase pronunțate de către cei bătrâni, și primesc urările entuziaste ale asistenței.

La Buddhiști lucrurile nu se fac ca pe la noi!

În timpul ceremoniei, tinăra femeie rămâne tot timpul voalată și după aceea este despărțită îndată de soțul ei.

Abia acum este autorizat bărbatul să contemple trăsăturile femeii care i-a fost dată de soție.

Trebuie să știți că religia budistă nu admite nici odată ca femeia să aducă

vre-o zestre în căsătorie; averea pe care ar aduce-o femeia, ar putea fi de natură a o face să peară noțiunea adevăratei sale condiții și a datoriei sale, care este de a rămâne în tot-d'a-una simplă și modestă, de a fi ascultătoare, de a nu se amesteca nicădată în afacerile exterioare ale casei.

După cum se vede, Cakya-Muni și Confucius au conceput cu totul alt-fel morala căsătoriei. Poate că dintr'un punct de vedere, morala lor să fie mai modestă de cât morala noastră.

În afară de templele din marile centre, care sunt de o splendoare și de un lux nemai pomenit, aproape fie-care sat și posedă pagoda sa.

Afară de asta, în multe părți ale Ana-

mului, ale Birmaniei, ale Siamului se găsesc statuți a lui Buddha. Trebuie să mai adăugăm după cum am spus și mai sus, altarele casnice, care au o foarte mare importanță.

Abundența locurilor în care se celebrează cultul budist, explică cu înlesnire greutatea pe care le încearcă misionarii catolici și protestanți, când voiesc să introducă religia creștină printre budisti.

Discipoliți lui Buddha sunt cu atât mai refractari doctrinelor străine, cu cât manifestările religiei lor străbune se reînnoesc mai des, cu cât templele în care sunt adorate zeitățile lor sunt numeroase, amintind ast-fel fără încetare respectul pentru marele Buddha.

C. Lora.

MAȘTILE GALBENE

MARE ROMAN DE AVENTURI

— Urmare —

Romanierul tresări; recunoscuse vocea vizitului Felix.

Și fu de-ajuns descoperirea aceasta, pentru ca să și recapete toată prezența de spirit.

El măsură din cap până în tălpi pe acela care vorbise, și răspunse cu cea mai mare liniște:

— Pe onoarea mea că nu mă așteptam de loc la așa ceva, domnule Felix; credeam că astăzi cel puțin, nu trebuia să ne mai întâlnim.

Max repetă îndată cuvintele acestea. Necunoscuții tresăriră. Acela care se numea Felix, se întoarse spre tovarășii săi și rămase într-o atitudine care aștepta un ordin.

Cel mai înalt dintre cei trei oameni ridică mâna în semn de tăcere; apoi, vorbi la rândul său. Vocea aceasta îi era de asemenea cunoscută lui Max; o mai auzise la vila Loursinade.

Și vocea aceasta pronunță numai câte-va cuvinte; câte-va cuvinte care răsunară în tăcerea nopții sinistre, ca o condamnare la moarte.

— E foarte primejdios să fim recunoscuți.

Se simțea sub cuvintele acestea o hotărâre rece, pe care nimic n'ar fi putut-o înlătura.

Cu toate acestea, Max înălță din umeri. A înfrunța o primejdie este aproape o victorie. Cu sânge rece, din-sul răspunse:

— Primejdios, mai ales pentru d-tră. Necunoscutul clătină din cap:

— Nu.

— Și pentru ce?..

— Pentru că avem la noi trei pnnale, care ne vor asigura de tăcerea d-tale.

— Dar mie mi-î de-ajuns să scot

un singur strigăt, pentru ca să fiți a-restați toți trei..

— E adevărat răspunse necunoscutul, cu cea mai mare liniște.

Max îl privi mirat.

— Așa dar și d-tră sunteți de aceeași părere?

— Fără îndoială.

— Atunci trebuie să vă fi făcut și d-tră un raționament foarte simplu.. Mă aveți în mâna d-tră, fie. Puteți să mă ucideți.. Dar și eu vă am în mână.. Prin urmare atacarea este cât se poate de rea; compromiteți trei capete, pentru a abate unul singur..

Misteriosul personaj răspunse cu oare-care dulceață.

— Numai pentru atâta, nu putem sta la îndoială.. Trebuie să știți și d-ta, că în fața unor anumite lucruri, viața a trei persoane nu înseamnă nimica.

— Ah! da, răspunse cu vioiciune romanierul, e vorba despre emanciparea Asiei..

Cele trei măști galbene schimbă o privire expresivă, și acela care părea să fie șeful lor, reluă:

— Ah!.. ah!.. așa dar, d-ta știți și lucrul acesta?

— Fără îndoială.

«M'am aruncat în aventura aceasta pe urma cetirei unui articol dintr'un ziar vechi.. Sunt cam curios din firea mea; am văzut îndată aici firele unui roman senzational.. În ziua când m'ai legat în vila Loursinade, mi-ai dat convingerea că ducesa de la Roche Sonnaile nu este nici de cum nebună.

— Da?

— Și modul în care ai încercat d-tră să mă distrugi, mi-a întărit și mai mult credința.

— Și acum, d-ta trebuie să fi foarte intrigat?..

— Cât se poate de intrigant.. Gândiți-vă.. E vorba despre un roman, care va avea un succes răsunător; profesiunea mea..

— Știu..

— Ah!.. ai bine voit să luați informații asupra umilei mele persoane?..

— E în tot-d'a-una bine să ai informații despre un nume pe care îl stimem?

Max se înclină.

Cei trei necunoscuți se înclinară la rândul lor, și șeful continuă:

— Fără îndoială, tot în vederea romanului d-tale, te-ai dus și la casa de sănătate a doctorului Elleviousse?..

— Fără îndoială.. Dar, o întrebare: d. Felix m'a recunoscut?

Urmă un moment de tăcere. Se părea că măștile galbene stăteau la îndoială înainte de a răspunde; în sfârșit, plenipotentul acelor trei, vorbi:

— Nu.. ai reușit să ne induci în eroare... D. Felix n'a bănuie adevărul de cât atunci când i-a văzut pe tovarășii d-tale întorcându-se singuri la Marsilia.

— D. Felix e un om deductiv.

— Se poate.. Timpul îndelungat pe care ți l'ai petrecut vizitând casa de sănătate, mânia pe care o manifesta Landré împotriva d-tale, ne-a făcut să-ți dăm de urmă.

— Vă felicit domni mei..

Dar oratorul cu masca galbenă, răspunse plin de dulceață:

Să nu ne facem prea multe complimente. În chestiuni de acestea, fără nici o îndoială, d-ta ești mai abil de cât noi.

— E un efect al literaturii.

— La vila Loursinade ți-am urmărit toate mișcările; am fost transportat de admirație când te-am văzut dând de urma telefonului fără sîrmă.

Tinărul romanier începu a rîde:

— Mi ai și dovedit admirarea aceasta, ușurîndu-mi coborîrea de pe acoperiș.

— Am fost foarte întristați, domnule Max.

— Și eu vă rămân recunoscător pentru această întristare.

— Pentru a nu-ți ascunde nimica, trebuie să-ți spunem că am regretat aproape îndată această mișcare violentă.

«Dar, să rezumăm situația... Dacă ne va fi cu putință să ne înțelegem cu d-ta nu-ți vom fi dușman; în cazul contrar, vei fi într'un pericol foarte mare.. Trecutul îți dovedește că nu stăm la îndoială, când e vorba de lucruri serioase..

— În adevăr.

— Nu vreau să te ameninț; din po-trivă să vorbim prietenește.

Necunoscutul făcu un semn.

Tovarășii săi transportară trei scaune lângă pat. Bizari vizitatori luă loc, și șeful lor reluă:

— Vila Loursinade ți a destăinuit

multe lucruri... Ce-ai mai aflat noi din casa d-rului Elleviousse?

— Tot atât cât a aflat și inspectorul Landré.

— Oh! murmură Felix, Landré este un dobitoc.

— D-ta, care ai servit sub ordinele lui, trebuie să-l cunoști bine.

— E un dobitoc, repetă șeful; cu d-ta însă, domnule, lucrurile se schimbă.

— Vă mulțumesc foarte mult pentru judecata aceasta măgulitoare.

Șeful măștilor avu un gest de nerăbdare.

— Să încetăm cu politețele. D-ta ai rămas în casa de sănătate a doctorului Elleviousse, nu pentru a o vizita, cum îți exprimas și dorința, ci pentru a face o anchetă personală.

— Se poate, răspunse romancierul.

— Noi suntem siguri că d-ta ai descoperit acolo unele lucruri noi, căci alt-fel n'ai fi avut motive să-ți prelungești așa de mult vizita.

Max răspunse cu ironie:

— Așa dar, d-voastră m'ai «cronometrat?»

— Felix și-a readus trăsura la Marsilia, apoi s'a îndreptat din noi spre stabilimentul d-rului Elleviousse.

— Înțeleg.

— Tocmai atunci eșiai și d-ta.

— Da?

— A putut să vorbească cu supraveghetoria care te călăuzise.

Tânărul simți că sângele îi năvălește spre inimă. Dacă d-na Baroy s'ar fi lăsat să fie intimidată?

Max făcu o sforțare violentă și reuși să-și stăpânească emoția.

Necunoscutul continuă:

— Din nenorocire femeia aceea n'a observat nimica. Ea n'a putut de cât să ne povestească vizita d-tale prin săli, prin pavilioane. A recunoscut că pronunțaseși de mai multe ori numele celor două fugare, dar fără nici o insistență specială.

Max respiră.

Supraveghetoria își jucase bine rolul.

Cu oare-care ironie, dînsul întrebă:

— Și concluzia pe care o trageți dvs?

— E că, d-tați știți în ce direcție au plecat cele două fugare.

— Vă înșelați, domniș meș.

— Nici de cum.

— Nu?

— Nu te grăbi să negi, domnule romancier. Situația noastră respectivă s'a modificat foarte mult.

— Da?

— Bine voește a mă asculta cu atenție și poate că gândurile și hotărârile d-tale se vor schimba de asemenea.

«Vezi bine, că joc cu cărțile pe masă. Eri eram adversari; curiozitatea d-tale putea să ne cășuneze vre-o neplăcere. Noi înși-ne plănuisem evadarea celor două prizoniere.

— D-voastră ați plănuțit o asemenea

evadare! exclamă romancierul, uimit de această declarație neașteptată.

— Da.

— Fe.

— E secretul nostru.

— Da... da... Drapelul albastru despre care a vorbit ducesa.

— Spuneam, deci, că curiozitatea dumitale putea să ne cășuneze vre-o supărare. Acum însă, când cele două doamne au evadat fără știrea și fără învoirea noastră...

— Acum?..

— Acum curiozitatea d-tale ar putea să ne fie de oare care folos și nouă.

Max avu o tresărire ușoară; ghicea acum scopul acelei vizite nocturne. Măștile galbene voiau să capete lămuriri de la dînsul; voiau să prindă cel puțin un indiciu care să-i pue pe urma celor două nenorocite, abia scăpate din mâinile lor.

Ah, dar mizerabili! aceia erau nebuni! Puteau oare dînsul să creadă cel puțin că el, un om cinstit, un om galant, ar fi putut să se facă complicele lor, să lucreze împotriva unor biete femei lipsite de ori-ce apărare?..

Cu toate acestea romancierul știu să se stăpânească și cu un aer plin de naivitate, răspunse:

— Aici, domnul meu, nu vă mai înțeleg.

— De aceea mă voiți explica îndată.

— Vă ascult.

Iată.. Modul inteligent în care ai operat d-ta la vila Loursinade, ne-a făcut să căpătăm cea mai deplină încredere în facultățile d-tale inductive și deductive.

Max se înclină în tăcere.

— Noi suntem convinși că în urma lungelor vizite pe care ai făcut-o în casa de sănătate a doctorului Ellevionise, ai descoperit urma celor două fugare sau cel puțin modul în care ele au evadat...

— Vă repet încă odată, d lor, că vă înșelați.

— Nu e nevoie să măi tăgăduiești; suntem siguri. Satisfacția care era răspândită pe figura lui Cezar Loudrun în momentul reîntoarcerii sale, ne spunea clar că dînsul reușise.

Max înălță din umeri și răspunse cu indiferență.

— Credeți cum poștiți, domniș meș.

— Eu sunt convins, urmă necunoscutul, că dacă d-ta și-ai continua cercetările măi înainte, ar trebui numai de cât să ajungi la un rezultat pozitiv.

— Mi se pare că aveți niște păreri prea frumoase despre mine..

— Și de ce n'ai face o încercare?... Nimeni nu ți se măi poate împotrivi acum; din potrivă, tovarășii d-tale de ieri ar fi gata chiar să te ajute.

— Dușmanii d-tale de ieri, continuă necunoscutul după o clipă de îndoială, ar fi gata chiar să-ți acorde o subvenție regească.

Un fulger trecu prin privirea tânărului, un fulger care se stinse aproape îndată.

Bandiții aceia erau în adevăr din cale afară îndrăzneți... Se încumetau să-i propue lui asemenea lucruri! El, Max Soleil, să devie ogarul, agentul unor bandiți de rând!.. Oh, asta era prea mult!..

— Ei bine!.. ce ne răspunzi?.. întreabă necunoscutul.

— Vă răspund că eu sunt scriitor, romancier și nici de cum polițist...

— N'ai întreprins d-ta însuși o anchetă; domnule romancier?

— Fără îndoială.

— Ce te poate împiedeca acum de a-ți continua această anchetă?

— Niște idei, care d-tră vi se vor părea poate, cam vechi, cam demodate..

— Să vedem...

— Iată-le... Mă sileam pînă cuma să pătrund misterul, numai pentru scopul de a trăi prin mine însumi, de a putea scrie în urmă un roman de senzație, un roman adevărat. Imi făceam meseria în conștiință. Acuma însă, n'ar măi fi de loc acelaș lucru; căci acum ași lucra ca agent al altora, aș lucra ca complice al unor oameni, care... a unor oameni care lucrează așa fel, în cât mie nu-mi vine de loc la socoteală să fiu tovarășul său agentul lor.

— Așa dar, nu primești?

În accentul cu care masca galbenă pronunțase aceste cuvinte, era o vibrație vădită de mânie.

Drept ori-ce răspuns, Max întinse brațul spre butonul sonierei electrice.

— Știi că veți scoate acum pumnalele, zise el; dar la cel mai mic gest pe care-l veți face, voi apăsa butonul și veți fi perduți...

Dar Max nu-și sfârși vorba. Cele trei măști galbene ridicaseră mâinile în sus, ca la o comandă.

— Vezi bine că n'avem nici o armă la noi, explică necunoscutul.

— Cu atât măi bine pentru mine.

— Nu măi avem nici un interes acum să te ucidem, căci serviciul pe care ți-l cerem, ni-l vei face și fără de voia d-tale.

Parizianul începu a rîde.

— Drace!.. dar știți că aveți haz d-tră!..

— Suntem cât se poate de logici, domnule romancier. Când am venit aci, măi stăteam încă la îndoială; dar acum suntem cât se poate de siguri. D-ta veți căuta să dați de urma celor două fugare.

— Nici o dată... Din momentul în care am văzut că d-tră mă urmăreați, am renunțat la ideea romanului meu...

— Se poate să fi renunțat la roman după cum spuți; dar cred că nici o dată nu veți lupta contra interesului viu pe care ți l'au deșteptat cele două fugare.. Nici d-ta nici d-ra Violeta Fowler...

Numele frumoasei englezoice, pronunțat de către sinistrul vizitator, îl făcu pe Max Soleil să se înfioare.

(Va urma)

I. J. RESSEL
BUCUREȘCI

Str. Carol No. 14
cel mai mare depozit de

**Mașini
de cusut**

înzestrate cu apar-
atul de brodat, a-
vând mers ușor și

înte prin noua invențiune patentată și fără
sgomot.

«PFAFF» RESSEL «PFAFF»

Singurul reprezentant al renumitelor fabrici de automobile
«de Dion Bouton» și biciclete «Peugeot» «Auto-Garage»

Atelier cu motor pentru reparat ori-ce
sistem de MASINE DE CUSUT, BICICLETE
și AUTOMOBILE, precum și pentru arămuit
nichelat și emailat.

SĂBII se niclează cu prețuri reduse. — Atelier
special pentru colțuit, gravat, plisat, socei și evantai.

Magazinul General de Musică

LA HARPA

București, Strada Colței No. 5

Cel mai mare depozit de

**Gramofioane
americane**

cu renumita marcă «The Har», și

♦ INSTRUMENTE MUSICALE ♦

Prețurile cele mai reduse

Cataloage gratis

CAȘTIG MARE

Representanți capabili, func-
ționari, etc., își pot dobândi
un frumos câștig accesoriu,
scriind:

Agenciei de Publicitate „Presar” București
pentru S. B. No. 20.

Către cititori

Anunțăm pe cititorii noștri că
vom publica bucuros ori-ce ar-
ticole interesante privitoare la
călătorii sau vinători, în țară
sau străinătate, ce ne vor fi tri-
mise.

Articolele, scrise pe o singură
parte a hârtiei, în scrisori fran-
cate, vor fi adresate redacți-
unei «Ziarului Călătoriilor», str.
Brezoianu 11, București.

Reclama este sufletul comerțului

MARELE MAGAZIN DE ARME

București **B. D. ZISMAN** Suc. Craiova
Cal. Victoriei, 44 St. Unirii 48

Furnizor al Curții Regale

are onoare a aduce la cunoștința Onor. sale clientele din toată
țara, că a înființat în magazinul său o secțiune specia de

PUȘTI pentru pădurari

lucrate special pentru acest magazin și fiind de o construcție
solidă și

— PREȚURI FOARTE AVANTAGIOASE —

Model No. 230 — Pușcă cu capsă, cu o țevă, lei	15
Model No. 285 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, solidă, reco- mandabilă, lei	30
Model No. 236 — Pușcă cu capsă, cu două țevi, oțelurile înainte foarte solidă, funcționare admirabilă, model f. recomand.	40
Model No. 433 — Pușcă foc central, cu o țevă, sistem «Mau- ser, cal. 12 sau 16, robustă, recomandabilă, lei	30
Model No. 401 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punen- du-se singure la piedica de siguranță, m. solid, lei	55
Model No. 1103 — Pușcă foc central, cu două țevi, calibru 12 sau 16, cheia de deschidere între cocoșe, cocoșele punen- du-se singure la piedica de siguranță, oțelurile înainte (armă de reclamă a magazinului), pușcă recomand., lei	65

Prețurile sunt reduse, fixe și se înțeleg numai cu bani gata. — Ex-
pedițiuni în toată țara. — Comandele se efectuează în ziua primirii.

Dacă voiți să CÂȘTIGAȚI O AVERE COLOSALA?

Grăbiți-vă de a vă abona la ziarul

UNIVERSUL

Cel mai răspândit din întreaga țară

Cel mai bine informat și cel mai în corent cu întreaga mișcare politică, economică și financiară din țară și din străinătate.

Care are corespondenți speciali în: Paris, Berlin, Londra, Viena, Budapesta, Roma, Sofia, Constantinopol, etc.

◊◊◊◊◊ **Singurul ziar independent și impartial** ◊◊◊◊◊

Cu începere de la 1 Februarie 1907, ziarul UNIVERSUL dă următoarele însemnate premii la abonații săi:

- 1) Un mare premiu de **1200 lei.** 2) 2 premii de câte **250 lei.** 3) Trei lozuri întregi ale Loteriei de Stat Român purtând No. 52.583, 52.594, 52.599. 4) 5 premii de câte **100 lei.** 5) Patru premii de câte **40 lei.** 6) 10 abonamente pe un an la „Universul” **180 lei.** 7) 10 abonamente pe 6 luni **91,50.** 8) 10 abonamente pe 6 luni **46,50.**

În cazul cel mai norocos se poate câștiga

900,000 LEI

ast-fel că se pot cumpăra Palate și Moșii.

Cu nimic se poate câștiga o avere enormă!

— UNIVERSUL pregătește frumoase surprize numeroșilor săi cititori —

Pe lângă acestea abonații vor mai primi gratis un frumos roman intitulat

In Palatul Louvre din Paris

Tipărit înadins pentru abonații ziarului „Universul”.

De asemenea toți abonații primesc gratuit «Universal Literar» ziar săptămânal, care conține, pe lângă o bogată materie literară și o frumoasă ilustrație în culori.

Abonamentele la UNIVERSUL sunt excepțional de eftine:

Pentru un an lei 18, Pentru 6 luni lei 9,15. Pentru 3 luni 4,65

Abonații, spre a participa la tragerea premiilor de mai sus vor primi: Pentru un an 25 bonuri de premii. Pentru șase luni 10 bonuri de premii. Pentru trei luni 3 bonuri de premii.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

SI AL ÎNTÂMBLARILOR DE PE MARE SI USCAT

COSTUL ABONAMENTULUI

Lei 5. — pe an în toată țara
« 2.60 « $\frac{1}{2}$ « « «

Redacția și Administrația :

No. 11, Strada Brezoianu, No. 11.

ZIARUL CĂLĂTORIILOR

apare o dată pe săptămână
— MARȚEA —

Trupa furioasă asediă copacul. — (Vezi pag. 1656).

ABONAMENT

— LA —

„Ziarul Călătoriilor”

Pentru 1 an 5 lei

Pentru 6 luni lei 2.60

VÂNĂTOAREA DE PECARIS

Eram în Mexic. Printre străini, te împrietenesti repede cu cel d'întăi compatriot pe care-l întâlnești.

Am avut norocul să dau peste căpitanul unui vas care avea nevoie de reparații; căpitanul era un tânăr din Bordeaux, foarte simpatic și foarte cum se cade.

Intr-o zi, am proiectat o vânatoare de pecaris.

Am plecat împreună cu câți-va indigeni care erau în serviciul meu.

Căpitanul n'avea la dânsul de cât pușca; eu însă am luat și carabina mea cu gloanțe explozibile, pentru orî-ce împrejurare.

Întâlnirăm în cale tot felul de animale și de păsări; din când în când, ne arăta chiar câte un crocodil, sau câte o trupă de șacali.

Amicul meu, care nu era tocmai expert în ale vânătorii, se arăta foarte încântat de această priveliște.

La picioarele unei coline, am zărit o pădurice de stușuri; într-acolo ne-am îndreptat.

Apropiindu-ne mai mult, am zărit câți-va vulturi, care se roteau pe de-asupra în cercuri largi; era probabil pe acolo cadavrul unui animal.

Nu mă înșelasem; un pecaris, de talie mijlocie, zăcea în mijlocul erburilor. (Sunt niște animale foarte asemănătoare cu mistreții, însă de o ferocitate mult mai mare).

M'am aplecat pentru a privi mai bine colțitul animalului mort, pe când m'îspuneam, că, fără îndoială, o trupă de pecariși trebuia să fie prin apropiere.

Momentul acesta de neatenție trebuia să ne coste scump.

Tovarășul meu, care după cum am spus, nu era tocmai priceput în ale vânătoarei, trase un foc de pușcă asupra unei trupe de animale pe care o zărise la o oare-care distanță.

Peste o clipă niște mormăituri teribile ajungeau pînă la urechile noastre.

Căzusem în mijlocul unei haite de pecaris; animalele acestea, cari întălnite solitare nu sunt tocmai primejdioase, devin cu totul temerare îndată ce sunt în-

tr-o trupă mai numeroasă, mai cu seamă când vre-unul din ai lor este atacat.

Watlinga, unul dintre indigenii cari mă întovărășeau, îmi strigă:

— Vino după mine, stăpâne.

Și îl văzui îndreptându-se spre un banan enorm, care era la o distanță numai de câți-va pași.

I-am înțeles îndată gândul și am strigat la rîndul meu căpitanului:

— Urmează-mă sau ești pierdut.

Trupa de pecaris venea în spre noi într-o goană nebună.

Abia avurăm timpul să ne urcăm în copac, și aceasta numai cu ajutorul indigenului; cu toată graba noastră, căpitanul era aproape-aproape să cadă victimă.

Dar în stărsit, ne vedeam salvați; bananul în care ne urcaserăm era unul din arborii aceia giganți și seculari cari fac tala vegetației equatoriale; n'aveam prin urmare nici o grije.

După primele momente de groază, am început a urmări mișcările fiarelor.

Se zbăteau cu turbare, lovind cu colțitul trunchiul arborelui; dar după un sfert de oră, văzând că toate eforturile le erau zadarnice, se așezară liniștiți în iarba înaltă, rămânând în așteptare.

Erau, fără exagerare, vre-o cinci sau șase sute.

Un adevărat asediul începuse; fiarele așteptau ca foamea sau somnul să ne arunce în ghiarele lor.

Cât timp avea să dureze asediul acesta? Fără îndoială, multă vreme, dacă nu ne-ar fi venit și de astă-dată în ajutor ingeniozitatea lui Watlinga.

Dînsul ne-a învățat să dăm foc câmpiei, care era uscată într-o parte și mlaștină în cea-laltă parte. Pecaris-ii se tem foarte mult de foc. M'am urcat în vârful bananului și am putut vedea că spusele indigenului erau adevărate.

Ca să nu ne asfixiem, ne-am urcat în ramura cea mai de sus și Watlinga a aprins o bucată de lână și a aruncat-o în mijlocul erburilor înalte și uscate.

Iarba s'a aprins ce iasca, în timp ce bananul era apărat de solul umed din jurul său.

De odată văzurăm întreaga bandă a fiarelor ridicându-se în picioare, ca la o comandă, și pornind într-o goană nebună.

În tîntul o servi de minune, căci toată banda se îndreptă în spre mlaștină, unde era salvarea; dacă s'ar fi îndreptat de-a lungul erburilor uscate, ar fi fost pierdută fără întârziere, pentru că focul ar fi înconjurat-o din toate părțile.

Nuam în modul acesta am putut scăpa de banda furioasă a pecaris-ilor; ne-am întors în spre casă, dar amicul meu, căpitanul, va mai ține minte multă vreme încă această zguduitoare aventură.

I. Balf.

IN TARA SOARELUI

Pe vremea aceasta de iarnă grea, când cerul este acoperit mereu de nori plumburii, când vântul suflă cu atăta furie și zăpada scârțâie strident sub picioare, e parcă o consolă să citești rindurile de la vale ale marelui scriitor francez, Guy de Maupassant, artistul mereu înămorat de lucruri noi și pitorești.

... În toate serile pe la orele patru, ne întâlneam într'un cort nou; acum la picioarele unei coline, acum în mijlocul unei câmpii fără de sfârșit.

Dar cum vestea sosirii noastre se răspândise în trib, se zăreau din toate părțile, în depărtare, pe coline ca și în câmpii, mici puncte albe cari se apropiau. Erau arabi cari veneau să se întâlnească cu ofițerul și să-l adreseze reclamațiile lor.

Aproape toți sunt călări; numai câți-va vin pe jos. Majoritatea cailor sunt mici, așa de mici, în cât picioarele călăreților atarnă de ambele părți pînă aproape de pământ.

Îndată ce se coboară de pe cai, se apropie de cort și rămân nemișcați, cu brațele încrucișate pe piept, cu ochii ficși, așteptând.

În sfârșit, căldul le face un semn și cei cari au se plînge de ceva, se prezintă.

Orî-ce ofițer în inspecție judecă și dă dreptatea într'un chip suveran.

Oamenii aceștia vin cu niște reclamații de necrezut, căci nici un popor din lume nu este așa de gâlcevitor și de răz bunător ca poporul arab. Să se încerce cine-va a afla adevărul din gura lor, să voiască a da o sentință dreaptă, este un lucru pe care l'ar încerca și l'ar voi în zadar. Fie-care aduce un număr fantastic de martori falși, cari jură pe cenușa părinților lor și afirmă cu jurământ minciunile cele mai sfruntate.

Inserează; se servește cina. O liniște adâncă se lasă asupra pămîntului calcat. Căinii de prin duane încep a urla în depărtare și șacalii le răspund în eco.

Noaptea în deșert

Ne întindem pe covoare sub cerul plin de stele, niște stele cari par umede, atât de mare le este claritatea și strălucirea. Convorbirile încep lungi, nesfârșit de lungi.

Toate amintirile revin, dulci, lămurite și ușoare de spus; așa sunt nopțile acelea umede, calde și pline de stele.

De jur-împrejurul colibe ofițerului, arabi stau întinși la pământ; mai încolo caii, în linie, stau în picioare, având fie-care lîngă sine câte un paznic.

Caii aceștia n'au voie să se culce;

ei sunt siliți să rămăie mereu în picioare. Montura unui șef arab nu trebuie să atingă pământul, și de aceea îndată ce vre-unul dintre cai încearcă să se culce, un om se repede și îl silește să rămăie tot în picioare.

Dar noaptea înaintază. Ne întindem pe covoarele moi și adormim; dar din când în când ne deșteptăm tresărind și vedem pretutindeni împrejurul nostru niște umbre albe, lungi ca niște cadavre în lințoliuri. Sunt arabi adormiți.

Intr'o zi, după un drum de zece ore prin mijlocul unui praf arzător, ajunsesem lângă un fel de mlaștină murdară, a căreia apă, cu toate acestea, ni se păru aleasă. Așezarăm acolo cortul. Pe când mă pregăteam să mă întind pe covor pentru a mă odihni, ofițerul se apropie de mine și arătându-mi în spre sud extremitatea orizontului, îmi zise:

— Nu vezi nimic într'acolo?

Am privit cu atenție și am răspuns:

— Ba da, văd un mic nor cenușiu.

Locotenentul surise.

— Ei bine, șezi jos și țineți mereu privirea îndreptată asupra acestui nor.

— De ce?... întrebai eu surprins.

— Dacă nu mă înșel, e un uragan de nisip care ne sosește.

Erau orele patru și termometrul se menținea mereu la 48 de grade chiar sub cort. Aerul părea că doarme sub razele înflăcărâte ale soarelui. În afară de plescăitul fălcilor cailor cari mâncau orz și de șoaptele arabilor, cari la o distanță de câțiva pași preparați cina, nu se auzea nici un zgomot, nici o suflare.

Și cu toate acestea s'ar fi zis că în jurul nostru e o altă căldură în afară de aceea a soarelui, mai concentrată, mai sufocantă, ca aceea pe care o simți când ești în vecinătatea unui incendiu mare.

Nu erau suflările acelea arzătoare, repezi și repetate, nu erau dezmierdările acelea de foc cari anunță și precedează orî-ce «siroco»; era o încălzire, o înfierbântare misterioasă a tuturor atomilor, a tot ce există.

Un uragan de nisip

Priveam norul care se apropia și devenea din ce în ce mai mare. După câte vedeam eu era un nor ca toți norii; nu mi se părea că prezintă ceva particular. Aceiași mobilitate aceiași schimbare de culoare, aceiași desfășurare repede.

În sfârșit norul păru că se oprește și planează în spre sud. Baza sa era de un negru opac; partea de sus părea transparentă.

O mare mișcare îndărătul nostru mă făcu să întorc capul. Arabii ne

închiseseră cortul și îngrămădeau în jurul lui pietre grele. Cu toți alergați, strigați, se mișcau cu niște multe speriate, cum vezi în orî-ce campament în ajunul unui atac.

Mi se păru de odată că se făcuse noapte; am ridicat ochii în spre soare. Era acoperit peste tot de un vâl galben și părea a nu mai fi de cât o pată galbenă și rotundă, care dispărea cu repeziciune.

Atunci am contemplat un spectacol surprinzător. În spre sud, tot orizontul dispăruse; o masă nebuloasă, care se urca pînă la zenith, venea în spre noi, nimicind obiectele, micșorând în fie-care clipă marginile vederii, înecând totul.

Din instinc, m'am dat îndărăt în spre cort. Era și timpul. Uraganul, ca un zid galben, nemăsurat de mare, ne atingea. Și zidul acesta galben sosea cu repeziciunea unui tren fulger; de odată ne învălui într'un vârtej furios de nisip și de vânt, într'o furtună de pământ, pe care nu-l puteai pipăi nici prinde, un pământ arzător, orbitor și sufocant.

Cortul nostru, menținut în loc de niște pietre grele, fu clătinat ca o pânză ușoară, dar rezistă. Un cort mai mic de alături tremură câte-va momente ca un val, ca o cădere de apă, apoi, într'un vârtej mai puternic, fu ridicat de la pământ și într'o singură clipă dispăru în noaptea nisipului mișcător care ne înconjură.

Prin întunecimea aceea de nisip nu mai vedeai nimic, nici pînă la o distanță de zece pași. Respirai nisip, beai nisip, mâncai nisip. Ochii, părul gura, mâinele, botinele, buzunarele, totul era plin de nisip.

Și așa fu toată noaptea. O sete arzătoare ne tortura. Dar apa, laptele, cafeaua, totul era plin de nisip, care ne scârțâia între dinți.

Un miel fript părea presărat peste tot cu piper; pezmeli păreau uzi și muiați în făină; făina de grâu, care ne servea pentru facerea pâinei, fusese transformată într'un fel de piatră mărunt măcinată.

Un scorpion gigant veni să ne viziteze. Animalele acestea eșeau în tot-d'a-una din găurile lor pe ast-fel de vreme. Câinii din duarul vecin nu mai urlară în seara aceea.

Apoi a doua zi, dimineața, totul se sfârșise; marele tiran al Africei, soarele, răsări nepăsător, superb, pe un orizont clar.

Plecarăm în ziua aceea mai târziu, pentru că inundația de nisip ne turburase somnul.

Trupa noastră era numeroasă în dimineața aceea. Afară de caid și de fiul său, mai eram întovărășiți de două cavaleri indigeni, precum și de un bătrân care mi se părea foarte curios. Era și acesta un fost caid al

tribului, detronat nu știu din ce pricină.

Omul acesta trebuia să ne servească de călăuză a doua zi; drumul pe care aveam să-l urmăm era puțin frecventat chiar de către arabi.

Ne aflam la intrarea unui defileu; o culme se înălța în fața noastră. Acolo am fost lovit de cea mai violentă surpriză pe care mi-o păstra călătoria aceea.

Un lac de sare

O câmpie vastă se întindea în fața noastră, apoi un lac, un lac imens, strălucitor, orbitor, un lac al căruia sfârșit se confunda cu orizontul în spre stînga și a căreia extremitate din dreapta venea aproape drept în fața mea.

Un lac în ținutul acela, în mijlocul Saharei? Un lac despre care nimeni nu-mi vorbise, pe care nu-l indica nici un călător? Vedeam bine oare?

M'am întors în spre locotenent.

— Ce este lacul acesta?... îl întrebai eu.

Ofițerul începu să ridă și-mi răspunse:

— Nu e apă, ci sare. E adevărat că iluzia este atât de perfectă, în căt toată lumea s'ar înșela. Această Lebkra, care este numită pe aici «Zarez», are o lungime de vre-o șase-zeci de kilometri și o lărgime de patru-zeci.

Priveam cu o uimire nețărnută imensa întindere de sare, care licărea sub bătaia razelor fierbinți ale soarelui. Toată acea suprafață plană și cristalizată părea o oglindă nesfârșită sau o placă de oțel; și ochii, orbiți, nu puteau suporta strălucirea aceluia lac bizar, cu toate că era încă la o foarte mare distanță de noi.

Ne apropiam de un port fortificat părăsit, numit «Portul Fântinei» (Bordyl-Hamman). Acolo trebuia să poposim, etapa aceea fiind, prin excepție, foarte scurtă.

Cum umblasem foarte puțin în ziua aceea, mi-am petrecut o parte a nopții scriind. Pe la orele un-spre-zece am întins un covor înaintea ușei și m'am culcat sub cerul liber. În cort era foarte cald.

Luna plină îmbrăca spațiul în niște raze cari mi se păreau foarte curioase. Munții îngălbeniți de bătaia neînteruptă a unor raze fierbinți, nisipul galben, orizontul galben; toate păreau și mai galbene încă dezmierdate de razele galbene ale astrului nopții.

Maî incolo, în fața mea, «Zarezul», vastul lac de sare cristalizată, părea incandescent. S'ar fi zis că o fosforescență fantastică se ridica de pe întinderea lucie și plutea d'asupra, o brumă luminoasă de feerie, ceva așa de supra-natural, așa de dulce, așa

de captivant, în cât o oră întreagă am rămas privind înaintea mea, neputându-mă hotărî să închid ochii.

Și pretutindeni împrejurul meu, strălucind și ele sub dezmiardarea razelor blânde ale lunii, burnuzurile arabilor adormiți păreau niște enorme bucăți de zăpadă căzute, semănate acolo.

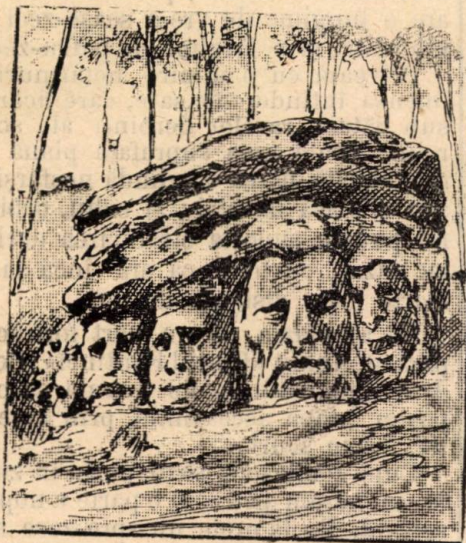
B.

STÂNCELE FANTOME

Secolul a trecut de-a rindul, dar omenirea a păstrat mereu numele grecului Phidias; puțin sunt însă aceia dintre noi care cunosc numele sculptorului cek Lowy, care a populat cu creațiunile sale pădurea de la Libechow, în Bohemia.

Naclav Lövy s'a născut acum un secol într'un sat din Bohemia. Conteul Veith, un conte străin, care posedă în împrejurimi castelul Libechow, l'a întrebuințat mai întâi în bucătăria sa, ca mănăitor.

Dar acest ajutor de bucătar avea sufletul de artist, și nobilul castelan rămase uimit când văzu untul la masa sa, servit sub cele mai variate forme; lei, tigri, și alte animale minunate.

Doi giganți de piatră păzesc intrarea.

Operile acestea erau uneori atât de perfecte în cât, nobilul nu se mai îndoi de loc de talentul tinărului Lowy, și ca generos amic al artelor, îl trimise să studieze în atelierul unui sculptor din Praga.

Mai târziu, fostul marunton deveni elevul celebrului Schwanthaler din Munich, și pe la mijlocul veacului al XIX, era el însuși, unul dintre cei mai mari sculptori ai timpului său.

Și cu toate acestea Loidy, nu s'a bucurat nici o dată de reputația pe care o merită, la noi, este cu totul necunoscut,

și chiar în Franța, puțin știu despre dînsul.

O călătorie neașteptată

În timpul unei călătorii în Saxa, am auzit pentru întâia oară pronunțându-se numele de Libechow asociat cu acela al lui Waclov Löwy.

— Acela care n'a văzut pietrele din pădurea Libechow, n'a văzut nimica, îmi spunea într-o zi, la hanul «Kaiser Friedrich» din Schwartzemberg, un german de la sud, care judecând după slăbiciunea feței sale și după ochelarii pe care-i purta, trebuia să fie un mare savant.

— Da!.. exclamă eu, mirat oare cum; pietrele de acolo să fie oare mai curioase, de cât cum sunt—de exemplu—«menhirii» și «dolmenii» din Franța armidică?

Și vorbind ast-fel, simțiam oare-cum mândria că puteam cita niște minuni ale țării mele.

— Oh!.. îmi răspunse germanul surizând, nu e de loc același lucru. Pietrele din pădurea Libechow s'au mai bine zis, sculpturile care transformă pietrele acestea în niște monștri și giganți, nu datează de loc din epoca druidică. Dar dacă veți îndrăzni vre-o dată să te aventurezi în mijlocul lor, te veți crede transportat subit în plin veac de mijloc, în epoca vrăjitorilor și a cavalerilor.

— Dacă voi îndrăzni vre-o dată!... Sava tul german își închipuia oare că privea în fața câtorva ființe fantastice scoase din piatră de geniul creator al sculptorului Lowy, mă va intimida așa de mult?

Cunoșteam în parte povestea micului marnuton de la Libechow. O vizită în pădure, nu putea de cât să mă intereseze.

Și apoi, aveam să mă folosesc de această excursie în Bohemia, pentru a studia la fața locului faimoasa campanie prusiană din 1866. Sadowa, care a văzut născându-se steaua Hohenzollernilor nu era departe de ținta călătoriei mele.

Trec peste amănuntele acestei călătorii, într-o țară accidentată de cele mai variate pitorescuri. Ajuns la Libechow, mi-a fost ușor să găsesc o călăuză, care conducându-mă spre pădurile vecine, transformate în muzee de artă de către Lowy, mi-a dat în același timp multe amănunte necesare asupra vieții marelui artist.

Pădurea Libechow, stânca Șerpilor

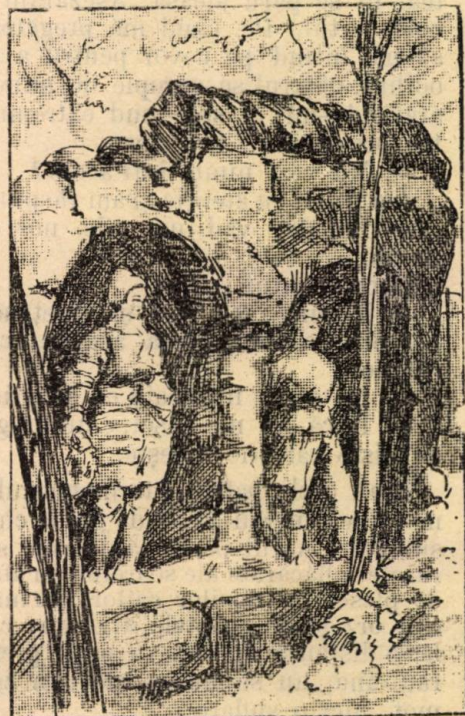
De jur împrejurul Libechow-ului se întind păduri triste de brazi, în care, poenile și luminșurile sunt foarte rare. Stîncile de gresie însă, sunt foarte dese; stînci sfîrmăcioase, ușoare de lucrat.

Se înțelege lesne, că această ușurință de lucru a pietrei și sălbatica poezie a regiunii l'au îndemnat pe Lowy să dea

drum liber acolo, fantesiei și imaginației sale puternice.

Ne-am oprit mai întâi în fața unei stînci înalte de vre-o douăzeci de picioare, scobită peste tot și transformată în capelă. O vegetație tufosă, spinii și flori sălbatice, o înconjurau cu un covor verde. Păreții acestei capele erau plini de inscripții și de hieroglife, lăsate de către niște turiști preterțioși sau inconștienți, care nu se sfiesc să profaneze operele de artă, nu numai prin păduri — cum era cazul acolo — dar chiar și prin muzee.

Continuând drumul, am zărit mai

Se pare că pietrele vor să vorbească.

încolo o stîncă de o formă cu totul bizară. Părea un crap enorm, ridicându-se încetîșor deasupra unei grămezi de năsip.

— E stîncă șerpelui, îmi zise călăuză.

În adevăr, la baza stîncei, gravat în relief, se găsea un șerpe gigantic, operă a lui Lowy.

— Artistul n'avea de cât opt-sprezece ani, îmi spune tovarășul meu, când a început să sculpteze pietrele din pădurea Libechow. Cea mai mare parte dintre stîncele care erau în jurul castelului contelui Weith, au fost transformate în opere de artă.

Prietenii sculptorului au luat hotărîrea de a înconjura cu câte un grilaj operele sale cele mai de seamă; gusturile vandalice ale unor trecători, sunt foarte dezvoltate, și după cum am spus, piatra de pe acolo se sfîrmă cu multă înlesnire.

Capetele de giganți

Partea cea mai curioasă a pădurii est